

Republika Slovenija

Varstveno delovni center INCE

Ropretova cesta 23

1234 Mengeš

POSLOVNO POROČILO ***za leto 2012***

POSLOVNO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih predpisuje Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna – Ur. l. RS 12/2001, 10/2006, 8/2007, 102/2010:

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;
2. Dolgoročne cilje posrednega uporabnika, kot izhaja iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov;
3. Letne cilje posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela;
4. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti;
5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela;
6. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let;
7. Oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika;
8. Oceno notranjega nadzora javnih financ;
9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;
10. Oceno učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem pa na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora;
11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike, podatke o upravičencih in cenah storitev ter poročilo o investicijskih vlaganjih.

I. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE POSREDNEGA UPORABNIKA

1.1. SPLOŠNI PODATKI

Naziv zavoda: Varstveno delovni center INCE

Naslov: Ropretova cesta 23, 1234 Mengeš

Matična številka: 511 0742

Davčna številka : SI82673438

Telefon: 01 723 79 33,

Fax: 01 723 79 44

Elektronski naslov: vladka.pacek@vdc-ince.com
darinka.sagadin@vdc-ince.com

1.2. – VELIKOST ZAVODA

[Priloga: Tabela 1 – Velikost zavoda \(stanje na dan 31.12.2012\)](#)

1.3. ZAKONSKE PODLAGE

Dejavnost zavoda se izvaja na podlagi:

a) *Storitve dnevnega varstva VDC:*

- Zakona o socialnem varstvu
- Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006 – 2010
- Zakona o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb

b) *Storitve domskega varstva VDC – institucionalno varstvo:*

- Zakona o socialnem varstvu
- Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006 – 2010
- Zakona o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb

c) *Zdravstvena dejavnost:*

- Zakona o zdravstveni dejavnosti
- Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti

d) *Zaposlitvena rehabilitacija:*

- Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov
- Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti

e) *Javna dela:*

- Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti

– *Pogodba o izvajanju javnega dela*

Poleg zakonskih podlag za delovanje bo zavod ocenjeval svoje poslovanje tudi na podlagi sklenjene pogodbe o financiranju za leto 2012 ter druge pravne podlage za dejavnosti, ki jih je opravljal v letu 2012.

II. DOLGOROČNI CILJI POSREDNEGA UPORABNIKA, KOT IZHAJAJO IZ VEČLETNEGA PROGRAMA DELA IN RAZVOJA POSREDNEGA UPORABNIKA OZIROMA PODROČNIH STRATEGIJ IN NACIONALNIH PROGRAMOV

Zavod ima dolgoročno zastavljene naslednje cilje:

- razvijanje sposobnosti v skrbi za samega sebe (skrb za urejen videz, osebno higieno, hranjenje),
- ohranjanje že pridobljenih sposobnosti,
- ohranjanje, pridobivanje in razvijanje socialnih navad (samozagovorništvu, solidarnost, medsebojna pomoč pri posameznikih in v skupini),
- zdravstvena nega, preventiva v smislu vzgoje o zdravi in dietni prehrani, delovno - terapevtska, splošna in specialistična zdravstvena obravnava,
- usmerjanje uporabnikov v smeri smotrne izrabe prostega časa,
- zasledovati cilje vseživljenjskega učenja,
- urejanje in vzdrževanje ožjega in širšega bivalnega okolja,
- biti nosilec razvoja skrbi za uporabnike,
- v povezavi z drugimi subjekti, zadolženimi za skrb za uporabnike, zagotavljati racionalno opravljanje dejavnosti in stalno povečevati kakovost storitev,
- razvijati nove oblike in načine skrbi,
- vsem uporabnikom VDC zagotoviti delo in zaposlitev glede na individualne sposobnosti vsakega posameznika.

III. LETNI CILJI POSREDNEGA UPORABNIKA, ZASTAVLJENI V OBRAZLOŽITVI FINANČNEGA NAČRTA POSREDNEGA UPORABNIKA ALI V NJEGOVEM LETNEM PROGRAMU DELA

Zavod je v preteklem letu posloval na podlagi letnih pogodb o financiranju z ustanoviteljem, z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, z ZPIZ-om in z lokalnimi skupnostmi ter prispevki uporabnikov institucionalnega varstva.

Planirani letni cilji so bili naslednji:

- planirani dnevi dnevnega varstva 25.853 dni
- planirani oskrbni dnevi po vrstah oskrbe institucionalno varstvo
 - socialna 11.071 dni
 - zdravstvena 11.071 dni
- izvajanja programa usposabljanja na delovnem mestu
- izvajanje tržne dejavnosti

Doseženi letni cilji so bili naslednji:

- dnevi dnevnega varstva 25.853 dni
- oskrbni dnevi po vrstah oskrbe
 - socialna 12.238 dni
 - zdravstvena 11.161 dni

- zadrževanje obsega tržne dejavnosti,
- poglobljeno strokovno delo z upoštevanjem uporabnika, multidisciplinarno timsko delo, izvajanje poglobljenega pristopa v načrtovanju in ocenjevanju dela z in za uporabnika, sodelovanje z zakonitimi zastopniki,..
- permanentno strokovno izobraževanje sodelavcev,
- uvajanje strokovne supervizije v vse delovne skupine (neposrednega dela z uporabniki),
- Team building v celotnem kolektivu VDC INCE,
- sodelovanje na športnem dnevu na avstrijskem Koroškem,
- obisk smučarskih poletov v Planici,
- sodelovanje na mednarodnem srečanju »Mi smo bratje in sestre« v Celovcu,
- vaja požarnega reševanja v vseh treh enotah, v sodelovanju v Birojem varnosti pri delu in lokalnimi gasilskimi društvi (Komenda, Mengeš, Domžale),
- sodelovanje na Umetniškem bienalu na Nizozemskem – Hengelo maj 2012 (6 uporabnikov, 6 zaposlenih) (lastna izvedba),
- strokovna ekskurzija na Nizozemskem (maj 2012, 6 zaposlenih),
- strokovna ekskurzija v bivalnih skupinah oseb z Downovim sindromom, Pordenone, Italija (junij 2012, 12 zaposlenih, lastna izvedba),
- izlet uporabnikov in zaposlenih v NEK Krško,
- sodelovanje na Abilimpjadi,
- organizacija taborov za uporabnike bivalne enote in ustvarjalnih delavnic: poletni tabor v Bohinju, poletni ustvarjalni tabor v Dobrni, poletni tabor bivalne enote v Dobrni, pohodniški tabor Kofce, Svizščevi pohodi,..
- pohodi v hribe uporabnikov enote INCE Mengeš,
- vključevanje uporabnikov v življenje izven VDC INCE,
- razstave umetniških izdelkov ustvarjalnih delavnic (marec 2012, oktober 2012),
- organizacija dogodkov za uporabnike v VDC INCE (kino, lutkovne predstave, glasbeni dogodki, praznični dogodki, itd),
- ogled kino predstav (vsi uporabniki, Kinodvor),
- ogled lutkovne predstave (vsi uporabniki, Lutkovno gledališče),
- uvodne delavnice gledališkega ustvarjanja,
- organizacija in izvedba delovne prakse za učence OVI OŠPP Roje in Litija,
- izvajanje delovne prakse za dijake Srednje zdravstvene šole Ljubljana,
- izvajanje delovne prakse za študente Socialne pedagogike, Pedagoška fakulteta,
- sodelovanje s SVDCS in ostalimi VDC (Dobrna, Tončke Hočevar, Kranj, Koper,..),
- sodelovanje z občinami in lokalnimi skupnostmi,
- sodelovanje z mediji,
- začetek nadaljevanja novogradnje na Ropretovi 23, Mengeš v mesecu oktobru 2012 (z objavo razpisa konec maja 2012),
- zaključevanje del sanacije razpok v bivalni enoti,
- pridobitev gradbenega dovoljenja za vgradnjo dvigala v bivalni enoti, priprava razpisa za vgradnjo dvigala, sistema požarnega javljanja in pleskanja v bivalni enoti,
- na podlagi javnega naročila izbran izvajalec del v bivalni enoti,
- vgradnja dvigala, požarnega sistema in sestrskega klica, pleskanje, sanacija

okolice v bivalni enoti (20.8. 2012 do 20.12.2012). Z uporabnim dovoljenjem v prvih dneh naslednjega leta),

- oblikovana internet stran VDC INCE.

Program dela za leto 2012 je bil sprejet na seji sveta zavoda dne 28.2.2012.

IV. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV, UPOŠTEVAJE FIZIČNE, FINANČNE IN OPISNE KAZALCE (INDIKATORJE), DOLOČENE V OBRAZLOŽITVI FINANČNEGA NAČRTA POSREDNEGA UPORABNIKA ALI V NJEGOVEM LETNEM PROGRAMU DELA PO POSAMEZNIH PODROČJIH DEJAVNOSTI

Zastavljene naloge so bile realizirane.

Realizacija storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji: povprečno je bilo vključenih 103 uporabniki. Realizacija je 100%.

Realizacija storitve institucionalnega varstva: povprečno je bilo vključenih 31 uporabnikov. Realizacija je 96,88 %.

Realizacija storitve zdravstvenega varstva: povprečno je bilo vključenih 30,92 uporabnika. Realizacija 96,63%.

Zastavljeni cilji po posameznih področjih delovanja so bili realizirani v treh enotah, dveh enotah vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji in enoti institucionalnega varstva.

VII. 1. VODENJE, VARSTVO IN ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Storitev vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji izvajamo v enoti INCE Mengeš, ki trenutno deluje na nadomestni lokaciji Gorenjska cesta 19 v Mengšu, in enoti INCE – ZU, Moste 88c, Moste pri Komendi.

Stanje uporabnikov na dan 31. 12. 2012 po občinah je bilo:

OBČINA	Št. uporabnikov
1. DOMŽALE	31
2. MENGEŠ	8
3. LUKOVICA	9
4. KAMNIK	17
5. KOMENDA	6
6. MORAVČE	11
7. VODICE	2
8. LJUBLJANA	10
9. GROSUPLJE	1
10. IVANČNA GORICA	1
11. KOMEN	1
12. KRANJ	1
13. KOPER	2
14. LITIJA	1
15. OSILNICA	1
16. TRZIN	1
SKUPAJ	103

VII. 1.1. ENOTA MENGEŠ

V enoto VDC INCE Mengeš je vključeno 79 uporabnikov s težjo, zmerno in lažjo motnjo v duševnem razvoju. Uporabniki, ki so vključeni v enoto Mengeš prihajajo iz naslednjih občin: Ljubljana, Vodice, Kamnik, Domžale, Trzin, Moravče, Komenda, Lukovica in Mengeš. Izmed vseh 79 uporabnikov, ki obiskujejo enoto Mengeš je 18 uporabnikov vključenih tudi v bivalno enoto Naša hiša. V letu 2012 smo na novo vključili enega uporabnika. Skozi vse leto so potekale aktivnosti na področju vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji. Za uporabnike smo uvedli nekatere nove programe/aktivnosti, ki so se pokazali kot zelo uspešni in so bili med uporabniki zelo dobro sprejeti.

VII. 1.1.1. ZAPOSLOITEV POD POSEBNIMI POGOJI

V letu 2012 smo na področju zaposlitve pod posebnimi pogoji izvajali naslednje aktivnosti:

PROGRAM DODELAVE IZDELKOV ZA AVTOMOBILSKO INDUSTRIJO

Za podjetje Elvez d.o.o. iz Višnje Gore, s katerimi uspešno sodelujemo že sedmo leto, delamo polizdelke namenjene avtomobilski industriji. Gre za sestavljanje električnih vodnikov, vstavljanje raznih tesnil na vijake, natikanje gumijaste izolacije na električne vijake, kontrola končanih izdelkov in pakiranje. Na tem programu je vključenih večina uporabnikov, ker je delo primerno tudi za tiste z zmanjšanimi sposobnostmi. Izdelki so namenjeni avtomobilski industriji oziroma naše delo je »vgrajeno« v znake avtomobilov kot so Volkswagen, Audi, Toyota,... V letu 2012 smo z omenjenim podjetjem razširili naše sodelovanje na program plastike. Naši uporabniki sestavljajo dele za visokotlačne brizgalke za vodo. Brizgalka je sestavljena iz treh sklopov, pri vseh pa mora uporabnik vstaviti gumijasto tesnilo in ga primerno pritrditi. Dve fazi sta malo bolj zahtevni, saj mora uporabnik vstaviti vzmeti in jo z ročnim z zato prirejenim orodjem (knaker) stisniti v odprtino. Drugo sklop je pritrditev notranjega dela brizgalke.

Največji del delovne zaposlitve na tem programu predstavlja natikanje tesnil na vijake. Delo je primerno za vse uporabnike, tudi tiste z zmanjšanimi sposobnostmi ročnih spretnosti. Manjši obseg zavzemajo dela kot so snemanje izolacije z električnih vodnikov, natikanje izolacije na električne vodnike in podobno.

Program dodelave izdelkov za avtomobilsko industrijo je bil zaseden skozi celo leto in v storitvi zaposlitve pod posebnimi pogoji predstavlja v naši enoti kar 40% celotnega obsega zaposlitve pod posebnimi pogoji.

PROGRAM PAPIRNE GALANTERIJE

- izdelovanje koledarjev in kolegij blokov
- lepljenje kartonske embalaže
- sestava kartonske embalaže

Izdelovanje koledarjev in kolegij blokov: uporabnik strojno preluknja papir, ročno vstavi kovinsko spiralo in strojno zapre spiralo. Kljub temu, da gre za tri glavne postopke izdelave koledarja, delo razdelimo še na več manjših postopkov, ki niso

zahtevni in kjer lahko vključimo tudi uporabnike z zmanjšanimi sposobnostmi (ločevanje papirja, zlaganje in sortiranje, pomoč pri pakiranju,...) . Enak postopek kot pri izdelavi koledarjev je tudi pri izdelovanju kolegij blokov. Podjetja s katerimi smo sodelovali na tem področju so: Elisa d.o.o. iz Mengša, tiskarna Rudolf d.o.o. Domžale, Marko Ravnikar s.p. iz Domžal, podjetje Studio- dataprint iz Kamnika. Na tem programu je bilo vključenih 12 uporabnikov. Programu je večinoma poteka od meseca septembra do meseca decembra, v manjšem obsegu pa tudi v preostalem delu leta.

Lepljenje kartonske embalaže: uporabnik s čopičem premaže del embalaže in ga prilepi na določeno mesto na embalaži. Zahtevno delo, ki od uporabnika zahteva zelo dobre ročne spretnosti, zato so na tem programu vključeni predvsem uporabniki z boljšimi ročnimi spretnostmi. Odstotkovno gledano, gre za program, ki je v upadu, saj večina že uporablja strojno lepljenje. Na tem področju sodelujemo s podjetjem Kocka d.o.o. iz Mengša. V letu 2012 smo v precejšnji meri nadomestili lepljenje s čopičem z lepljenjem na toplotno »pištolo«. Postopek lepljenja je s tem postopkom precej lažji in je med uporabniki, ki so vključeni na tem programu zelo dobro sprejet. Program je bil zaseden samo ob koncu leta v mesecu decembru. Na njem so sodelovali štirje uporabniki.

Sestava kartonske embalaže: program je potekal tudi v letu 2012. Na tem programu je močno opazen upad naročil, saj smo zaradi neupoštevanje dobrih poslovnih običajev, prekinili sodelovanje z enim kooperantom. V večini tako na tem programu sodelujemo z dvema podjetjema in sicer Kocka Mengeš d.o.o. in Edigs d.o.o..

Uporabnik prepogiba karton/papir po določenih gibih in sestavi embalažo. Tudi tukaj razdelimo postopke dela na več faz, da lahko vključimo vse zainteresirane uporabnike.

V letu 2012 smo na tem področju okrepili sodelovanje s podjetjem Edigs d.o.o. iz Kamnika. Njihov proizvodni program vsebuje izdelke za šolske potrebščine. Naši uporabniki ročno lepijo etikete in sestavijo kartonsko embalažo. Izdelki Edigs so vizualno zelo lepi in kakovostni, zaradi tega dejstva mnogokrat k delu pritegnejo marsikaterega uporabnika, ki drugače ni motiviran za delovno zaposlitev. Podjetje Edigs oziroma njihov program, je v naši enoti v letu 2012, kot tudi v letu 2011, doživel največji porast. V ta program so lahko/bili vključeni vsi zainteresirani uporabniki.

PROGRAM PAKIRANJA V TERMOKRČLJIVO FOLIJO

Uporabnikom na tem programu ponujamo možnost, da se seznanijo z delom na delovnem stroju za pakiranje v termo krčljivo folijo. Na tem programu se pakirajo izdelki (družabne igre, izdelki Edigs in podobno) v folijo. Program je dobro zaseden skozi vse leto. Ker gre za bolj zahtevno delo (delovni stroj) so na programu vključeni trije do štirje uporabniki.

PROGRAM SESTAVLJANJA ZDRAVSTVENIH PRIPOMOČKOV

Podjetje Urbanc d.o.o. iz Ljubljane nam že od samih začetkov VDC INCE zaupa sestavo in dokončno izdelavo različnih zdravstvenih pripomočkov. Na tem programu tako v enoti Mengeš uporabniki sestavljajo različne izdelke in sicer:

1. izdelava in pakiranje kapalk; kjer uporabnik vstavi kapalko v vrečko, nakar se vrečka s kapalko toplotno zapre,
2. izdelava in pakiranje PVC žličk Lek; uporabnik žličke sortira po kvaliteti in njih zloga v model po 50 kos. Komplet 50-ih kosov žličk se spne z elastiko in pakira v vrečko,
3. izdelava in pakiranje PVC žličk Krka ; uporabnik na podoben način kot žličke Lek, zloži žličke v model po 100 kos,
4. izdelava in pakiranje inhalacijskih posod; uporabnik inhalacijsko posodo, ki je sestavljena iz dveh delov sestavi in pakira v vrečko. Kompleti vrečk z inhalacijsko posodo se nato pakirajo v kartonsko embalažo po 50 kos.,
5. izdelava kanil; uporabnik kanilo zapre s pokrovčkom. Manj zahtevno delo in primerno za vsakega uporabnika,
6. pregledovanje PVC zamaškov.

Podjetje Urbanc je poleg podjetja Lek d.d. razširilo sodelovanje na podjetje Krka d.d., kar se odrazilo v povečanju obsega dela v naši enoti samo uporabnika.

PROGRAM IZDELAVE OKENSKIH OVIR ZA PTICE

Uporabnik sestavi okensko oviro za ptice na način, da sestavi v prvi fazi postopka kovinsko žičnato oviro, katero pritrdi na kovinski podstavek. V drugi fazi postopka se ovira dokončno sestavi in pakira v kartonsko embalažo. Uporabnik pri delu uporablja pripomočke: leseni podstavek posebno prirejen za to delo, manjše kladivo in občasno izvijač. Na tem programu sodelujemo s podjetjem BMC d.o.o. iz Kamnika.

LESNA DELAVNICA (občasno)

Lesna delavnica v nadomestnih prostorih težko deluje, pa vendar smo v preteklem letu v odziv na aktualne potrebe določenih uporabnikov (zmanjševanje notranje napetosti, preusmeritev pozornosti, znana dejavnost iz šole,..) ter realna potreba po urejanju oziroma oblikovanju določenih predmetov.

V sklopu spoznavanja z lesno/mizarско delavnico je zaposleni (varuh s specialnimi znanji, ki je v prihodnosti predviden kot nosilec omenjene delavnice) vodil z uporabniki. Obnovo zunanjih klopnic, izdelavo delovno terapevtskih pripomočkov in okvir za sito namenjeno ročni izdelavi papirja.

Sodelovali so uporabniki z različnimi možnostmi. Spoznavali so žaganje, oblikovanje lesa, vrtnanje utorov, brušenje in zaščito lesa.

Lesna delavnica se je izkazala kot dobra delovna terapija, pritegnila je uporabnike, ki jih kooperantsko delo ne zanima preveč.

Pogrešali so orodje, ki ga je prinašal zaposleni, in primeren ustrezen prostor.

DRUGI PROGRAMI ZAPOSLOTITVE POD POSEBNIMI POGOJI

Pakiranje v PVC vrečke: uporabniki pakirajo vijake in podložne matice v vrečko. Napolnjena vrečka se nato toplotno zavari in pakira v kartonsko embalažo. Na tem področju sodelujemo s kooperantom Inteco d.o.o. Kamnik in Kosmatin s.p. iz Trzina.

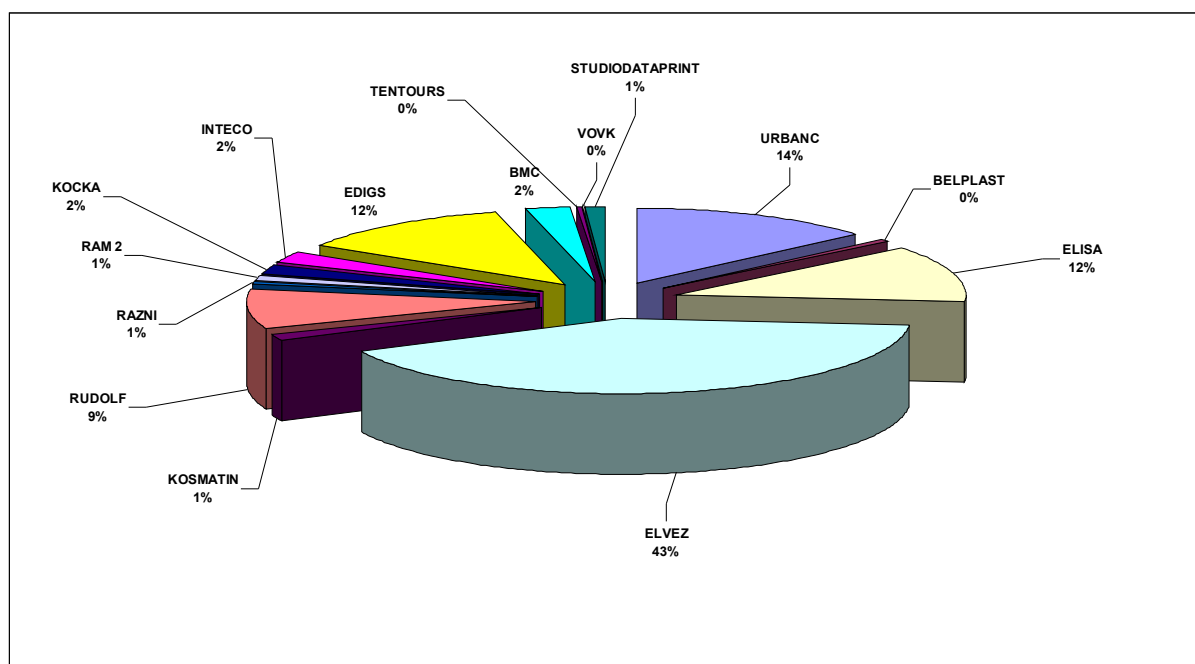
Sestavljanje zamaškov: uporabniki sestavljajo PVC zamaške, ki so sestavljeni iz dveh delov. Uporabnik vstavi in pritrdi iztočni del zamaška v sredino zunanega dela zamaška, nato se zamaški pakirajo v kartonsko embalažo.

Natikanje žebličkov: uporabnik v leseni model vstavi plastične vložke, na njih pa natakne žebliček, ki ga z manjšim kladivom pritrdi v vložek. Žeblički so namenjeni za pritrdjevanje papirja na oglasnih deskah,

Sestava kovinskih delov strešnih elementov: za podjetje Zora d.o.o. iz Mengša smo v letu 2012 sestavljali strešne snegobrane. Izdelek je sestavljen iz dveh delov. Uporabnik oba dela med seboj privije s štirimi vijaki in 10 kosov s kovinsko žico poveže v komplet. V začetku leta smo zaradi neprimernosti prostora prenehali s sestavljanjem snegobranov.

Pregledovanje, sortiranje: za podjetja Inteco d.o.o., Elvez d.o.o. in Semeja s.p. ter druge smo v letu 2012 opravili vrsto del, ki so zahtevala le pregledovanje njihovih polizdelkov, kar pomeni ločevanje oziroma izločevanje dobrih izdelkov od slabih

TABELA: Delež kooperantov na programu delovne zaposlitve v letu 2012

V letu 2012 smo sodelovali z 18 kooperanti. Največji delež kooperantskega dela zavzema podjetje Elvez in sicer kar 43% (v letu 2011 36%) celotnega deleža programa delovne zaposlitve. Velik delež programa delovne zaposlitve in sicer 14% (v letu 2011 je bil delež 15%) zaseda dolgoletni partner-kooperant Urbanc d.o.o.. Z njim sodelujemo že od samih začetkov Varstveno delovnega centra INCE. Izstopajo še kooperanti Elisa 12% (2011 10%), Edigs z 12% (v letu 2011 6%) in Rudolf d.o.o., medtem, ko so preostali kooperanti zastopani s približno enakimi deleži.

V primerjavi z letom 2011, je opazen porast sodelovanja s podjetjem Edigs in sicer za 100%. V letu 2012 smo prekinili sodelovanje z dvema podjetjema (Picolino d.o.o. in Oblak d.o.o.). Spremembe pa sodelovanja pa ni zaznati pri naših največjih kooperantih, saj tako Elvez kot Urbanc ostajata naša najmočnejša partnerja.

PROGRAM POMOŽNIH DEL V ENOTI

V okviru storitve zaposlitve pod posebnimi pogoji so bile v enoti organizirane tudi aktivnosti, ki potekajo vzporedno s samim izvajanjem kooperantskih del. Te aktivnosti so:

Delo v razdelilni kuhinji: pod vodstvom strokovne sodelavke (delovna inštruktorica) trije uporabniki sodelujejo pri razdeljevanju hrane, pomivanju posode in skrbijo za čistočo v kuhinji. Vsi uporabniki, ki so vključeni v delo v kuhinji so se pod vodstvom zaposlene usposobili za samostojno ravnanje s pomivalni strojem,

čiščenje skupnih prostorov: uporabniki pod vodstvom zaposlenega skrbijo za urejenost prostorov (sesanje prahu, pomivanje tal, urejenost delovnega prostora, skrb za urejeno zunanjo okolico in podobno),

ločevanje odpadkov: uporabnike seznanjamo o pomembnosti ločevanja odpadkov. Uporabniki pri tem aktivno sodelujejo.

VII. 1.1.2. VODENJE IN VARSTVO

V enoto INCE Mengeš je vključeno 79 uporabnikov in sicer iz občin Mengeš, Moravče, Domžale, Ljubljana, Vodice, Lukovica, Komenda, Kamnik, Kranj in občine Trzin. Na delo prihajajo samostojno peš, z rednim avtobusnim prevozom ali z organiziranim prevozom (kombi, avtobus). V enoti si prizadevamo, da bi uporabniki v čim večji možni meri prihajali v enoto samostojno. Pri tem je poleg samih psiho fizičnih ovir pri uporabniku, velika ovira tudi oddaljenost od doma uporabnika do enote. Velik del uporabnikov namreč stanuje v oddaljenih krajih, kjer ni redne avtobusne povezave, zato je organiziran prevoz edina možna opcija.

TABELA: Način prihoda uporabnikov v enoto Mengeš

Od skupno 79 uporabnikov v enoto samostojno prihaja 27 uporabnikov, 50 uporabnikov prihaja v enoto z organiziranim prevozom (kombi, avtobus), 2 uporabnika pa prihajata v enoto v spremstvu staršev. V primerjavi z letom 2011 je manjši porast deleža pri organiziranem prevozu in sicer za dva uporabnika. Uporabnik vključen v enoto Mengeš v letu 2012 uporablja organiziran prevoz zaradi velike oddaljenosti in odmaknjenosti od kraja bivališča do enote Mengeš, eni uporabniki smo na podlagi strokovne ocene omogočili prevoz z organiziranim prevozom VDC INCE (kombi).

Tabela: občine, iz katerih prihajajo uporabniki v enoto Mengeš

OBČINE	ŠTEVILO UPORABNIKOV
Moravče	9
Mengeš	22
Domžale	18
Kamnik	10

Trzin	1
Lukovica	8
Komenda	2
Vodice	2
Ljubljana	6
Kranj	1

Največ uporabnikov prihaja iz občine Mengeš, da je pri tem potrebno povedati, da so pod občino Mengeš šteti uporabniki, ki stanujejo v bivalni enoto Naša hiša iz Grobelj, ki spada pod občino Mengeš. Sledijo občine Domžale, Kamnik in Moravče. Eden uporabnik prihaja celo iz občine Kranj, čeprav Kranj geografsko in tradicionalno ni povezan z občino Mengeš. Kljub temu uporabnik redno samostojno prihaja v enoto Mengeš. Zanimivo je dejstvo, da imamo vključenih šest uporabnikov iz Ljubljane, ki vsi samostojno prihajajo v enoto Mengeš, čeprav so imeli oziroma imajo na voljo več možnosti vključitve v različne zavode po Ljubljani. Uporabnik, ki je bil prvič vključen v enoto Mengeš v letu 2012 prihaja iz občine Lukovica.

STAROSTNA STRUKTURA UPORABNIKOV ENOTE MENGEŠ

Tabela: Starostna struktura uporabnikov enote Mengeš.

Starost	Števil o	Odstote k
20 – 30	14	18%
31 - 40	22	28%
41 - 50	33	42%
51 - 60	9	11%
61 - 70	1	1%
Skupaj	79	100%

Iz starostne strukture uporabnikov je razvidno, da največjo skupino predstavljajo uporabniki, stari med 41 in 50 let, omenjeni skupini pa sledi skupina uporabnikov, starih med 31 in 40 let. Starostni razpon med najmlajšim (24 let) in najstarejšim uporabnikom (61 let) pa znaša kar 37 let.

ZDRAVSTVENI DEL

VDC INCE v okviru storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji nima sistematiziranega zdravstvenega kadra in ni upravičen do sredstev s tega področja. Pa vendar se v okviru izvajanja primarne storitve kažejo potrebe po izvajanju minimuma zdravstvenih storitev, ki izhajajo iz potreb populacije, njenih zdravstvenih značilnosti, telesne šibkosti in nagnjenosti k večji obolelosti (splošne ali posameznih organskih sistemov), večja pojavnost določenih bolezni, starostne telesne značilnosti,...

Storitve, ki sodijo na zdravstveno področje izvajajo srednje medicinske sestre zaposlene na delovnih mestih delovne inštruktorice oziroma varuhov s specialnimi znanji.

Med dela zdravstvene skrbi za uporabnike sodi aplikacija zdravil, ker so uporabniki dobršen del dneva prisotni v okviru naše storitve, sami pa jih ne zmorejo jemati. Aplikacija zdravil se izvaja izključno po podanem pisnem potrdilu; nekajkrat dnevno mnogim uporabnikom, od najbolj enostavne aplikacije do zahtevnejših, itd.

Med dela zdravstvenega področja sodi tudi izvajanje minimuma osebne higijene in zdravstvene nege (kolikor nam dopušča prostor nadomestne lokacije) ter oskrba manjših poškodb oziroma obolelosti kože, nega ob epileptičnih napadih, inkontinentne težave uporabnikov, ..

V letu 2012 so za aplikacijo terapije zdravil skrbele 3 oz. 4 zaposlene (delovne inštruktorice oz. varuhinje z izobrazbo srednje medicinske sestre). Strokovna delavka je skrbela za ažuriranje seznamov prejetanja terapije zdravil ter prejetanja dietnih obrokov, ki sestavljajo naslednje obrazce:

- obrazec »Seznam terapije«, ki jo prejema posamezen uporabnik v dnevnem varstvu,
- obrazec »Vodilni list prejetanja terapije zdravil v VDC INCE Mengeš«, ki je časovno vodilo za zaposlene glede prejetanja zdravil v dnevnem varstvu,
- obrazec »Evidenca aplikacije zdravil«, ki je namenjena vodenju dokumentacije o apliciranih zdravilih,
- obrazec »Seznam uporabnikov, ki prejemajo dietni obrok« v dnevnem varstvu.

Obrazca Seznam terapije ter Vodilni list prejetanja terapije zdravil v VDC INCE Mengeš sta opremljena s številko delovodnika ter z žigom institucije ter podpisom odgovorne osebe (direktorice). Vsi obrazci se ob vsakokratni spremembi ažurirajo, za kar skrbi skupinska habilitatorka.

V letu 2012 je bil oblikovan tudi obrazec »Navodila zaposlenim glede začasnega razdeljevanja zdravil uporabnikom ob organiziranih dejavnostih izven VDC INCE Mengeš«, ki je namenjen aplikaciji zdravil uporabnikom, ki se udeležijo organiziranih dejavnosti izven VDC INCE, aplikacijo zdravil pa opravi zaposleni, ki spremlja uporabnike in sicer ni odgovoren za aplikacijo zdravil, a to opravi le za posamezen primer na podlagi omenjenega obrazca.

V letu 2012 se je vodil tudi seznam porabe sanitetnega materiala, seznam izposoje rezervnih oblačil za uporabnike ter seznam aplikacije terapije zdravil po potrebi, za kar je skrbela varuhinja, odgovorna za aplikacijo terapije zdravil.

V okviru zdravstvenega dela je varuhinja, odgovorna za aplikacijo zdravil, vodila tudi evidenco vsakodnevnega razkuževanja površin ter zapise v Zdravstveni knjigi ter Zdravstvenem raportu (namenjen obveščanju glede zdravstvene problematike uporabnikov, ki so vključeni v bivalno enoto Naša hiša).

Potekala so tudi redna srečanja zaposlenih, odgovornih za zdravstveni del, s strokovno delavko glede problematike razdeljevanja zdravil, obveščanja ter zdravstvene problematike.

V mesecu februarju 2012 smo se zaposleni v enoti Mengeš udeležili predavanja o aplikaciji zdravil, ki ga je pripravila in izvedla vodja zdravstvenega tima.

V okviru zdravstvenega dela je skupinska habilitatorica skrbela tudi za ažuriranje seznama uporabnikov, ki prejemajo **DIETNI OBROK** v dnevnem varstvu. V letu 2012 je dietni obrok prejelo 19% uporabnikov. Potrebe po dietnem prehranjevanju so različne glede na vrsto zdravstvenih težav, pogosta pa je tudi kombinacija več diet hkrati. Vrste diet so navedene v spodnji tabeli.

Tabela: Vrste dietne prehrane v enoti Mengeš

Vrsta dietne prehrane	Odstotek pogostosti diete
Hipolipemična	32%
Redukcijska	32%
Sladkorna	21%
Brezglutenska	5%
Dieta za protin	5%
Dieta za žolč	5%
Skupaj	100%

Medtem ko je jedilnik za dietni zajtrk pripravljen s strani vodje zdravstvenega tima, pa jedilnik za dietno kosilo določa kuhinja Dom počitka. Zaradi raznolikosti in kombinacije diet uporabnikov si želimo zagotoviti sodelovanje strokovnjaka za prehrano, ki bi pripravil ustrezni dietni jedilnik.

VII. 1.1.3. STROKOVNO DELO

Strokovno delo v VDC INCE ves čas sledi našemu osnovnemu izhodišču zagotavljati odraslim osebam z motnjo v telesnem in duševnem razvoju, da se počutijo varne, spoštovane in koristne. Le-to se jim zagotavlja preko storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji ter programi, ki osnovne storitve bogatijo.

V letu 2012 je strokovno delo sledilo temeljnemu cilju izhajati iz potreb, želja, hotenj vsakega posameznika, njegove motivacije in ustvarjanja pogojev za samoaktivacijo oseb z motnjo v duševnem razvoju in jim na ta način dopuščati samostojnost in hkrati omogočiti odgovornost za njihov lastni napredek in razvoj osebnosti, sposobnosti, spretnosti – za gradnjo osebne avtonomije.

Prav zaradi temeljnih ciljev in strokovnih izhodišč je strokovno delo v VDC INCE v letu 2012 zajemalo več nivojev in ravni delovanja:

- Področje dela z uporabniki (individualno in skupinsko delo z uporabniki, delo s skupinami uporabnikov),
- področje dela z zaposlenimi (sodelovanje z delovnimi inštruktorji/varuhi in drugimi strokovnimi delavci ter strokovnimi organi VDC INCE)
- področje dela s starši, rejniki, skrbniki, zakonitimi zastopniki,
- področje sodelovanja in koordinacije dela z zunanji ustanovami,
- spremljanje in urejanje dokumentacije in vodenje evidenc,
- področje strokovnega izobraževanja.

Strokovno delo je poudarjalo ter razvijalo **timski pristop na vseh ravneh in nivojih**: timsko delo z varuhi/delovnimi inštruktorji in drugimi strokovnimi delavci v enoti in ostalih enotah VDC INCE, timsko delo znotraj Strokovnega sveta, timsko delo z vodjami posameznih enot in direktorico, timsko delo nosilcev strokovnega dela, sodelovanje z zunanji ustanovami v multidisciplinarnih in medinstitucionalnih timih.

Strokovno delo je obsegalo tudi skrb, urejanje in pridobivanje strokovne dokumentacije in strokovnih zapisov za posameznega uporabnika ter sprejem, uvajanje in integracijo novih uporabnikov ter strokovno delo, ki sega na področje Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov.

VII. 1.1.3.1. PODROČJE DELA Z UPORABNIKI

VII. 1.1.3.1.1. INDIVIDUALNO DELO Z UPORABNIKI V ENOTI MENGEŠ

Individualno delo z uporabniki je temeljno in je nepogrešljivo pri posameznikih, ki se znajdejo v stiskah, pri krepitvi pozitivne samopodobe, pri obvladovanju jeze – agresivnih impulzov, pri osebnih konfliktnih, pri ohranjanju in izgradnji lastne vrednosti – samozavesti, pri učenju socialnih veščin, asertivnosti, samopohvale, dajanju pohvale, razreševanju osebnih dilem in kar je najpomembnejše pri suportivnem delu, ki je zajeto v strokovno delo.

V enoti Mengeš se je individualno delo z uporabnikom odvijalo v delavnici, kjer je bila poleg varuhov in delovnih inštruktorjev prisotna tudi skupinska habilitatorka. Ta način je pomemben predvsem iz vidika zagotavljanja varnosti uporabnika, vzpostavljanja zaupanja in oblikovanje pristnega kontakta.

Poleg tega načina so se redno, ob določenih dneh v tednu izvajale individualne obravnave, na katere so bili povabljeni posamezniki v skladu z individualnim načrtom oziroma aktualnimi potrebami oziroma je bilo potrebno spremljati uporabnika določen čas. Individualne obravnave so potekale dva dni v tednu in so se odvijale v dopoldanskem času v pisarni skupinske habilitatorke, kjer je zagotovljen varen in intimen prostor za tovrstne obravnave.

VII. 1.1.3.1.2. STROKOVNO DELO S SKUPINAMI UPORABNIKOV

V enoti Mengeš smo intenzivno strokovno pristopali k skupini uporabnikov. Ta način zajame predvsem pogovor v delavnicah o aktualnih temah, o osebni higieni in skrbi zase, odnosih, razreševanju konfliktov, preživljanju prostega časa ter organizacijo predavanj za vse uporabnike. Poudarek v letu 2012 je bil predvsem na osveščanju uporabnikov o skrbi zase, ustrezni prehrani ter pomembnosti gibanja, strpnosti, ustreznem izražanju čustev, socialnih odnosih.

Delo z manjšimi skupinami uporabnikov je potekalo po programu, na točno določen dan v tednu, ki je stalen in se ne spreminja. Program se je določil za vsak teden posebej, oblikoval pa se je glede na potrebe in interese uporabnikov, glede na aktualno problematiko, z namenom preventive, vzgoje, osebne rasti. Skupine niso zaprte, pač pa se oblikujejo za vsako socialno/ustvarjalno delavnico posebej, na podlagi mnenja strokovnih delavcev ali varuhov/delovnih inštruktorjev.

V letu 2012 je bil glavni namen skupinskega dela preko **SOCIALNIH** in **USTVARJALNIH DELAVNIC** zagotavljati preventivno delovanje, sprostitvene in prijetne aktivnosti, prepoznavanje in ustrezno izražanje lastnih čustev, reševanje konfliktov, vzpostavljanje ustreznih medosebnih odnosov, strpnost do drugih, ustrezno skrb za svoje zdravje, preživljanje prostega časa, itd.. Na delavnicah so se obravnavale tudi teme, ki zadevajo le nekatere uporabnike (npr. dietno prehranjevanje).

Tako se je na ustvarjalnih delavnicah nekaj uporabnikov preizkusilo v umetnosti oblikovanja papirja (origami), izdelali smo tudi »skrinjo sreče« - skrinja namenjena predlogom, pobudam in pritožbam uporabnikov, izdelali smo tudi zaboj za revije, v mesecu decembru smo ustvarili nekaj novoletnih voščilnic, za uporabnike, ki so iz dnevnega varstva odsotni dalj časa zaradi zdravstvenih razlogov. Prijetne aktivnosti pri osebah z motnjo v duševnem razvoju zbujejo prijetna in pristna čustva, te aktivnosti delujejo sproščujoče in pomirjujoče, kar vpliva na posameznikovo samopodobo in lastno vrednost, ter koristnost. Uporabniki se omenjenih dejavnosti udeležujejo z veseljem ter izražajo željo po tovrstnem ustvarjanju.

V letošnjem letu je zaživela tudi delavnica ročnih spretnosti, ki jo izvaja delovna inštruktorica in na kateri uporabniki **ROČNO IZDELUJEJO PAPIR**. Delavnica je namenjena popestritvi aktivnosti, sproščanju in druženju uporabnikov, osvajanju

novih tehnik umetniškega izražanja. Sodeluje 6 uporabnikov, skupina je stalna in poteka 1x tedensko ob točno določenem dnevu in uri.

DELO S STAROSTNIKI IN SKUPINO STAROSTNIKOV

Tudi v letu 2012 smo izvajali program za starejšo populacijo uporabnikov, vključenih v VDC INCE. Program smo pripravili na podlagi zaznanih potreb v okviru strokovnega dela. Program za skupino starostnikov se izvaja vsak dan, organizacijsko pa zajame dnevni del in institucionalno varstvo. Pri tem je bistveno, da se jutranji prihod 6 starostnikov zamakne za dve uri. Prvi obrok se v okviru dnevnega varstva pripravi v bivalni enoti Naša hiša. Ob 9. uri pa se uporabniki – starostniki integrirajo v storitev vodenja in varstva in zaposlitev pod posebnimi pogoji. V letošnjem letu smo program dopolnili s prilagoditvijo aktivnosti dnevnega varstva za skupino starostnikov, ki so prilagojene predvsem njihovim specifičnim potrebam in značilnostim. Izhajali smo predvsem iz njihove potrebe po počitku in sproščujočih dejavnostih ter njihovih interesov. Poudarek je na individualiziranih oblikah dela s starostniki ter njihovih pobudah oz. trenutnem počutju. Program dela s starostniki bo izvajala delovna inštruktorica ob strokovni podpori strokovne delavke.

DELO Z UPORABNIKI Z TEŽJO MOTNJO V DUŠEVNEM RAZVOJU (motnja avtističnega spektra, psihotično blodnjava motnja, težja socialna prilagodljivost)

Delo je potekalo na metodah razgovora, situacijskega učenja, spodbujanja, nazornih in postopnih metod učenja. Področja dela, ki so se izvajala v skupini so bila: razvoj motorike, razvoj govora in jezika, razvoj novih spretnosti in navad, razvoj pozornosti, razvoj samopodobe, skrb za zdravje, razvoj socialnih odnosov in vedenja, zaposlitev in vztrajnost pri delu, opravljanje praktičnih opravil, itd. umeščena je bila telovadba, skupina za razvoj motorike in sprehodi.

Pozornost je bila namenjena senzibilnem opazovanju dogajanja in sprememb pri uporabniku, premišljenih intervencij,.. Upoštevala so se njihove zmožnosti in spretnosti. Oblikovale so se situacije in okoliščine, ki so omogočale potrditev uporabnikov in razvijanje novih spretnosti in omogočanje novih izkušenj. Nudili so se jim pogoji za odkrivanje najrazličnejših socialnih interakcij, od splošnih socialnih stikov do navezovanja globljih, prijateljskih odnosov. Sodelovanja se morajo šele naučiti, zato potrebujejo pomoč.

V nadomestnih prostorih Enote Mengeš skupina nima svojega povsem ločenega prostora, kar so nekateri videli kot slabost, drugi prednost. Strokovno opažanje je, da so vsi uporabniki v tem času pridobili pomembne izkušnje in razvili zrelejše oblike vedenja, predvsem samostojnosti. Mnogokrat je težje, pa vendar..

Sama integracija je uporabnikom prinesla večjo povezanost z drugimi, možnost učenja z drugimi, odnose z ostalimi zaposlenimi, odgovornost za svoje in tuje stvari, opazovanje drugih vedenj in napredovanje v tem okviru ter sodelovanje z drugimi.

Izoliranost povečuje posameznikove slabosti, člani skupine pa so zaradi vključenosti napredovali in izboljšali svojo samopodobo.

Strokovna opažanja je smiselno ohraniti in premišljeno umestiti v delovanje skupine v novih prostorih enote konec leta.

VII. 1.1.3.2. DELOVNO TERAPEVTSKA OBRAVNAVA

VII. 1.1.3.2.1. SKUPINSKO DELOVNO-TERAPEVTSKO DELO

V letu 2012 so bili redno izvajani programi dela s skupino uporabnikov, ki so vsebovali različne socialne in ustvarjalne delavnice z namenom učenja novih aktivnosti in znanj ter treninga že osvojenih. Namen delovno-terapevtske stroke v VDC INCE je bil z ustrezno izbranimi in apliciranimi aktivnostmi ohranjati, nadomestiti ali izboljšati psihofizične sposobnosti uporabnika, ki so potrebne za izvedbo smiselnih in namenskih aktivnosti. Na prvem mestu je bil uporabljen pristop usmerjen na klienta, ki poudarja posameznikovo svobodno izbiro, sodelovanje med uporabnikom in delovnim terapevtom ter aktivno vključevanje uporabnika v proces odločanja. Uporabljeni pristopi so bili še: kognitivni, vedenjski, edukacijski in adaptacijski.

Skupinska delo je en od načinov obravnav posameznika, ki izhaja iz spoznanja, da je človek socialno bitje in da je ena od njegovih primarnih potreb potreba po pripadnosti, ki se razvija s komunikacijo. Posamezniki tvorijo skupino, če se dobivajo v dogovorjenem času, se kohezivno povežejo in se dovolj identificirajo s skupino, da razvijejo občutek pripadnosti. Priporočljivo je, da seanse skupine potekajo enkrat tedensko, kar je bilo upoštevano pri načrtovanju procesa skupinske delovne terapije. Skozi proces srečanj se postopoma razvijejo strukture odnosov in vlog. Vsakdo najde svoje mesto v skupini, mesto v sistemu socialnega prostora, ki ga zapolnjujejo odnos po moči, pomembnosti in odgovornosti in na drugi strani tovarištvo, povezanost in izmenjava mnenj.

ZDRAVSTVENE URICE

Namen delavnice je bilo skupinsko spoznavanje različnih tem iz področja zdravstva. Srečanja so potekala enkrat tedensko po eno uro, kjer je bilo prisotnih od 8 do 10 uporabnikov. Na vsaki delavnici smo obravnavali določeno temo, le te so si izbirali sami za vsako naslednjo delavnico. Udeleženci delavnice so bili povabljeni v skupino glede na temo srečanja, kaj se jim zdi zanimivo, kaj bi bilo smiselno za njih. Cilj skupine je torej predstavljal ozaveščanje uporabnikov o pomenu zdravja in spoznavanje različnih aktivnosti, ki pripomorejo k boljšemu počutju. Po prebrani literaturi, ki sem jo pripravila za srečanje, smo se pogovarjali. Pojme, ki so se nam zdeli najbolj zanimivi, smo zapisali v obliki miselnega vzorca. Tako smo s pregledom miselnih vzorcev na približno vsakih pet delavnic ponovili znanja za nazaj. V vsakem uvodnem delu, je v krogu vsak posameznik povedal, kaj vse je potrebno za zdravje in kaj vse spada pod omenjen pojem. Ugotavljam, da so največkrat pozabili omeniti sprostitev in počitek. Čeprav smo imeli veliko pogovorov o duševnem zdravju, so vedno v ospredje postavljali samo fizično zdravje.

V sklopu zdravstvenih uric smo poleg tem obravnavali tudi sprostitvene aktivnosti, z namenom učenja sproščanja. Uporabnikom so bile le te zelo zanimive, povedali so tudi, da se tako lažje vrnejo nazaj v delavnico, kjer je hrup in stiska s prostorom. Na sprostitveni delavnici smo se učili, trenirali, kako lahko preko različnih tehnik in vaj za opuščanje napetosti pridobimo notranje ravnovesje. Namen delavnice je sprostitev s pomočjo progresivne mišične relaksacije, ki nas uči sprostiti mišice ali avtogenega treninga, ki nas uči zavedanja našega telesa. Skozi vadbo smo se učili prepoznati

povezanost med napetostjo mišic in popolno sproščenostjo.

Nekaj tem, ki smo jih v letu 2012 obravnavali: higiena telesa, preventiva in ukrepi ob prehladu, telesna aktivnost, ukrepi ob prvi pomoči, različne diete, higiena kašlja, itd.

AKTIVNOSTI ZA ROKE IN HRBTENICO

Gibanje je dejavnost, ki jo človek potrebuje in hrepeni po njej v vseh življenjskih obdobjih. Predstavlja način uresničevanja lastnih potreb in želja, obliko uveljavljanja in prostora osebnega ustvarjanja. Namen telovadbe je poskrbeti za zdrav duh v zdravem telesu: povečati obseg giba, mišično moč, izboljšati metabolizem, napolniti telo z energijo za ves dan, izboljšati ravnotežje in koordinacijo gibov, povečati fizično vzdržljivost in sprostiti vse dele telesa. Delavnica je bila izvedena enkrat tedensko. Na delavnici so bili redno vključeni uporabniki, ki so tedensko sodelovali. V primeru, da jih tisti dan ni bilo, sem k sodelovanju povabila tudi druge udeležence, ki so radi fizično aktivni in bi radi naredili še nekaj v smeri boljšega fizičnega počutja. Namen delavnice je, da se ob vodenih gibalnih aktivnostih osredotočimo na mišice hrbta in rok. Delavnica je namenjena uporabnikom, ki imajo prenizek ali previsok mišični tonus, imajo bolečine v rokah in v hrbtenici ali želijo izvajati preventivne aktivnosti zaradi narave dela. V delavnici, med izvajanjem kooperantskih aktivnosti imajo uporabniki zavzete večinoma ene in iste položaje telesa. Uporabniki so tudi sami v pogovoru izpostavili željo po gibalni aktivnosti, saj imajo večkrat zaradi stalnega sedečega položaja, prisotno bolečino v telesu, največkrat v hrbtenici. Na delavnici je redno prisotnih 10 uporabnikov, vendar se povabi k sodelovanju tudi druge uporabnike, če so mesta prosta. Med samim izvajanjem se skrbno spremlja in popravlja gibalne aktivnosti uporabnikov.

UČENJE ZA ŽIVLJENJE

Delavnica poteka enkrat tedensko po eno uro. Redno so prisotni: pet uporabnikov iz tretje delavnice, varuhinja s specialnimi znanji in delovna terapevtka. Namen skupine je, da se udeleženci skozi različne aktivnosti preizkušajo v prakticanju že osvojenih in učenju novih veščin, ki jih uporabljamo v življenju (natančno dnevne aktivnosti ali skrb zase: oblačenje, slačenje, obuvanje, sezuvanje, zavezovanje vezalk in osnovne komunikacijske veščine: pozdrav, dotik, očesni kontakt). Delavnica poteka v strogi strukturi z namenom, da se s pomočjo gibalnih aktivnosti na že poznano glasbo lažje razvijejo (in ponotranjijo) nove veščine. Dolgoročni cilj predstavlja medsebojno zrcaljenje v aktivnostih dneva (sezuti, preobuti, sleči bundo in obleči haljo, ... v smiselnem zaporedju).

ŽENSKÉ URICE

Sodelovanje v skupini, kjer se udeleženci medsebojno spodbujajo, ima pozitiven vpliv na vsakega posameznika. Udeležencu skupine pomaga, da imajo tudi ostali člani skupine enake ali iste probleme in dejstvo, da v skupini niso nikoli sami s svojo zaskrbljenostjo. Veliko zadovoljstvo prinaša posamezniku dejstvo, da lahko v skupini izpove svoje travme in pove na glas svoje skrbi, ostali člani pa mu pri tem svetujejo in povejo svoje izkušnje z določeno temo. Participacija v skupinski terapiji pomeni za udeleženca zadovoljstvo, če je skupina stimulatívna, zanimiva, ga vodi v kontakt z različnimi ljudmi in v spoznavanje različnih osebnosti. V spodbujajoči se atmosferi

ostalnih udeležencev se posamezniku skozi izvajanje različnih aktivnosti viša njegova samozavest, da se preizkusi v nečem novem, v novem vedenju ali mišljenju.

Delavnica ženske urice poteka v smislu pogovornih srečanj enkrat tedensko. Na srečanjih je redno prisotnih osem udeleženk. Namen delavnice je poudariti ženstvenost uporabnic skozi različne aktivnosti. Srečanje se ustvarja v zaupnem okolje, kjer se spodbuja medsebojno sprejemanje, poslušanje, spodbujanje, reševanje težav, razčiščevanje dilem. Dosedanje teme na delavnici so bile: partnerska zveza, menstrualni ciklus, ukrepanje ob nasilnem vedenju, moda, frizura, konec sveta, trenutno finančno stanje, gospodarska kriza, (ne)razumevanje z družinskimi člani, itd. Poudarek na delavnici je varnost udeleženk, ki jo pridobivamo tudi preko različnih umetnostnih aktivnosti dramske igre vlog. Namen skupine je zaupanje različnih vsebin, medsebojno podpiranje.

OBČASNE DELOVNO – TERAPEVTSKE AKTIVNOSTI

IZHOD Z NAMENOM

V letu 2012 so bili izvedeni različni izhodi z namenom ter sprehodi z namenom sprostitve, takrat smo se sprehodili po okolici enote INCE Mengeš, igrali nogomet, balinanje, badminton. Cilj slednjih izhodov je vključevanje v širše okolje, fizična ter psihična sprostitvev, druženje in zabava.

LIKOVNO USTVARJANJE

Ustvarjalne delavnice so v enoti INCE Mengeš eden izmed načinov izražanja ustvarjalnosti. Posamezniki na ta način lahko izrazijo svojo ustvarjalnost, se dokažejo še v drugih spretnostih, se potrdijo, razvijajo dobro samopodobo, pokažejo svoje ustvarjalne spretnosti in talente. V letu 2012 so potekale ustvarjalne delavnice, ki so se navezovala na posamezni letni čas ter obeležene svetovnih dni in na določeno temo, npr.: izdelovanje voščilnic za Valentinov praznik, ustvarjanje pustnih mask, pomlad, izdelovanje voščilnic za Dan žena, barvanje mandal, izdelovanje velikonočnih voščilnic, ljubezen. Aktivnosti, ki zajemajo likovno ustvarjanje so: izvajanje terapevtskih skupinskih aktivnosti, izvajanje aktivnosti s področja komunikacije, izražanje potreb in čustev, priprava in prilagoditev pristočasnih aktivnosti za potrebe uporabnika.

GOSPODINJSKE AKTIVNOSTI

Gospodinjske aktivnosti v enoti INCE Mengeš predstavljajo: sesanje tal, pomivanje tal, pranje posode, priprava zajtrka, delitev zajtrka in kosila, zlaganje perila in pospravljanje le tega v omaro, razkuževanje površin, zalaganje toaletnega papirja. Za čistočo tal so različno razporejene vse tri delavnice, vsaka je enkrat tedensko dežurna, da poskrbi za čiščenje hodnikov in stopnic, posameznike izberejo delovni inštruktorji delavnice. Kar se tiče kuhinje sta redno prisotna dva uporabnika, občasno so ob deljenju hrane ali ob odsotnosti vključeni tudi ostali uporabniki, le te izbere delovna inštruktorica – gospodinja. Kar se tiče perila so uporabniki vključeni ob petkih, ko pride oprano perilo iz bivalne enote, kjer se opere. Spodbuja se, da čim več različnih uporabnikov skrbi za zlaganje perila. Delovni terapevt skrbi za učenje, trening uporabe

primernih pripomočkov, čiščenja in vzdrževanja okolja, skratka ohranjanja samostojnosti s področja osebne higijene v dnevni enoti in občasno v bivalni enoti. Na tem mestu posreduje priporočila, spodbuja in išče rešitve.

PROJEKT ZDRAVJE

Skupinski habilitatorji smo želeli v letu 2012 okrepiti znanje iz področja zdravstva (preventivno delovanje, učenje). Projekt zdravje je bil ustvarjen z namenom pogovora glede osebne higijene v smislu osveščanja in opozarjanja na pomembnost te teme. Skupaj s tremi uporabniki je bilo v procesu delovne terapije pripravljena predstavitev zdravja. Teme so bile: predstavitev osebne higijene preko risanelega filma (kaj je bilo videno, katere dnevne aktivnosti je potrebno izvajati, kolikokrat, zakaj, pri vprašanih je predavateljica spodbujala poslušalce k odgovarjanju in skupnemu razmišljanju), predavanje preko power point projekcije o zdravi in pravi prehrani, igra vlog o pravilnemu umivanju rok in higieni kašlja s kasnejšim učenjem pravilnega umivanja rok vseh udeležencev, skupinska uprizoritev nekaj gibalnih aktivnosti za raztezanje z namenom učenja gibalnih aktivnosti, ki se jih lahko izvaja med kooperantskimi aktivnostmi. Teme, ki jih vsak iz med treh uporabnikov predstavil so bile tiste, ki so jih zanimale, vsak je tudi predstavil na tak način, ki mu je zanimiv. Prav zaradi tega so bile aktivnosti projekta smiselne in namenske.

GIBALNO PLESNA DELAVNICA (OBISK Centra Zarja)

Osnovni teoretični princip gibalne terapije je, da sta mišljenje in telo v neprestanem kompleksu vzajemne interakcije. Gibno-plesna terapija je psihoterapevtska metoda uporabe gibanja in plesa, ki pripomore k boljšemu čustvenemu, socialnemu, fizičnemu in kognitivnemu stanju. Delo je osredotočeno na izboljšanje telesne podobe, koordinacije in motoričnih spretnosti, pospeševanje komunikacije ter na razvoj posameznikove samozavesti s pomočjo lastnega izražanja. Preko gibalnih dejavnosti se posameznik vključuje v igro s sodelujočimi, osvaja prostor in se orientira v njem, razvija psihomotorične sposobnosti, samostojnost in ustvarjalnost, sprošča napetosti, se umirja in doživlja ugodje ter povečuje učne učinke. Osebam z motnjami v telesnem razvoju gibanje predstavlja sredstvo izražanja, sproščanja in ustvarjanja. Telesno gibanje pri osebah, ki imajo prizadet govor, pripomore k učenju pojmovanja samega sebe, razvijanju orientacije v prostoru in odpiranju področja izražanja. Obisk Centra Zarje smo izvedli: štirje uporabniki in delovna terapevtka. Na samem obisku smo se srečali s populacijo po nezgodni poškodbi glave. Vključili smo se v dnevni ritem centra, tako smo spili čaj in se pridružili njihovim karaokam. Za tem je sledilna plesna delavnica, ki je vsebovala ustvarjalno gibanje in ples. Na sami delavnici so torej sodelovali štirje uporabniki VDC INCE, pet uporabnikov Centra Zarje in delovna terapevtka, ki je delavnico vodila. Tema srečanja in vsebina gibalnih aktivnosti je bila Ples petih ritmov. Poleg vseh terapevtskih ciljev, katerim sledi plesna dejavnost, so bile v ospredju tudi aktivnosti vključevanja v širše okolje, medsebojno sodelovanje in spoznavanje.

IZDELAVA LESENIH DELOVNO- TERAPEVTSKIH PRIPOMOČKOV

V letošnjem letu je bilo nakupljenih kar nekaj delovno-terapevtskih pripomočkov: šest terapevtskih žogic, šest elastičnih trakov in tri gumice za stiskanje. Na podlagi testa SODA bodo ocenjeni prijemi rok uporabnikov: triprstni pincetni prijem, pronacija in

supinacija, sferični prijem, cilindrični prijem, lateralni prijem, itd. Glede na možne za-beležene težave bodo posamezniku predlagane aktivnosti za izboljšanje težavnih pri-jemov rok preko lesenega delovno-terapevtskega pripomočka. V letu 2012 se je na-črtovala izdelava lesenih delovno-terapevtskih pripomočkov, ki bodo namenjeni za uporabnike z namenom treninga fine motorike, obsega gibljivosti in mišične moči. Omenjeni pripomočki so načrtovani iz strani delovne terapevtke in varuha s specialni-mi znanji. V samem procesu izdelave brušenja in lakiranja sodelujejo nekateri upo-rabniki, ki jim le to predstavlja izziv in namensko aktivnost. Priprava delovno-terapev-tskih pripomočkov se uvršča v lesni program varuha s specialnimi znanji. Uporabniki so vključeni v omenjen program glede na njihov interes.

VII. 1.1.3.2.2. INDIVIDUALNE DELOVNO-TERAPEVTSKE AKTIVNOSTI

TRENING HOJE

V individualno obravnavo treninga hoje sta bila v letu 2012 vključena dva uporabnika. Cilji so predstavljali: vzdrževanje kontinuirane obravnave enkrat tedensko, motivacija s pomočjo različnih gibalnih pripomočkov z namenom izboljšanja samostojne hoje (povečati fizično moč nog, stimulirati podplate z masažno žogico, izboljšati občutek za ravnotežje, povečati obseg gibljivosti nog), pripraviti serijo aktivnosti, ki bi jih lahko uporabnik izvajal samostojno doma ali ob spremstvu delovnih inštruktorjev v dnevni enoti, odpraviti strah pred samostojno hojo, spodbuditi motivacijo do sprehodov in posledično zmanjšati telesno težo in pridobiti samozavest.

TRENING POVIJANJA NOGE IN NAVLAČENJA NOGAVICE

Uporabnik je s pomočjo COPM izpostavil željo po treningu povijanja noge in preobla-čenja nogavice. Kot cilj je bila izpostavljena samostojna izvedba le tega. Aktivnost je bila aktivno asistirana, predstavljala je učenje in trening. Izvedena je bila vsakodnev-no, cilj je bil dosežen. Kot nadaljevanje je sledilo navajanje na terapevtsko obutev.

INDIVIDUALNA LIKOVNA AKTIVNOST

Barve imajo za človeka veliko pomenov ter funkcij, v temelju pa se povezujejo s čustvi. Z barvami izrazimo tudi svoja notranja čustvena stanja, razpoloženje, lahko celo svoje osebne značilnosti, skratka, barve govorijo in so pomemben medij komunikacije. Likovna aktivnost simbolizira notranji svet posameznika, izražajoč zavedno in nezavedno. Končni izdelek oziroma kakovost izdelka ni tako pomembna kot sam proces ustvarjanja. Človek z barvami izraža svoje emocije, stanja, potrebe, socialni položaj, moralne vrednote, ne nazadnje osebnost. Osebe s težjo motnjo v razvoju se govora običajno ne morejo naučiti, zato pri njih iščemo načine nadomestne komunikacije. Ta je nujna za povečanje kvalitete življenja in izboljšanje njihove samopodobe. Eden iz med načinov nadomestne komunikacije je tudi govorica barv.

VII. 1.1.3.2.3. DELOVNO-TERAPEVTSKA OCENJEVANJA

V sklopu delovno-terapevtske obravnave v VDC INCE so bili uporabljeni naslednji delovno-terapevtski pripomočki za ocenjevanje, spremljanje napredka:

Sodelovanje pri aktivnostih delovne terapije

Interno sem izdelala tabelo *Sodelovanje pri aktivnostih delovne terapije*, kjer beležim na katerih delovno-terapevtskih aktivnosti uporabnik sodeluje, datum in kakšen je bil odnos uporabnika do aktivnosti: točen, pripravljen, odklonilen, samostojen, motiviran ali je potreboval dodatna verbalna navodila, demonstracijo in spodbudo. Tabela mi služi za hiter vpogled v uporabnikovo sodelovanje pri aktivnostih delovne terapije, natančnejše analize njegovega vedenja, sodelovanja in odnosa pa so zapisane pod analizo vsake delavnice ali individualne obravnave.

Usmerjen (pol)strukturiran intervju in ocenjevanje skozi aktivnost

Intervju je bil izveden v letu 2012 z vsakim uporabnikom, različno glede na sposobnosti sporazumevanja, komunikacije: strukturiran ali pol-strukturiran. Skozi intervju sem želela pridobiti informacije uporabnika o njegovem okupacijskem profilu (kje živi, s kom), vzorcih izvajanja (vloge, navade, rutine), komponente izvajanja (dnevne aktivnosti, delo in prosti čas). Spretnosti izvedbe sem po samooceni najprej povprašala posameznika samega, nato pa sem tudi dopolnjevala skozi analizo izvedbe (motorične spretnosti: koordinacija, moč, napor, energija, položaj drže, gibanje; procesne: energija, uporaba znanja, čas organizacije, organizacija prostora in predmetov in prilagajanje; komunikacijske in interakcijske spretnosti: telesnost, izmenjava informacij in odnosi). Glede na potrebe in želje sva skupaj z uporabnikom izpostavila kratkoročne in dolgoročne cilje.

Kanadski test ocenjevanja problemov okupacije – COPM

Kanadski test ocenjevanja problemov okupacije je bil izveden z nekaterimi uporabniki. Pogoji za sodelovanje je sposobnost štetja in razumevanje podajanja ocen od 1 do 10. Skozi ocenjevalni test uporabnik skupaj z delovnim terapevtom identificira probleme izvedbe okupacije na področju skrbi za samega sebe, produktivnosti in prostega časa. Izpostavljenim problemom izvajanja okupacije nato uporabnik oceni pomembnost, izvedbo in zadovoljstvo z oceno vrednosti od 1 do 10. Na podlagi tega se napiše cilje, ki se jih preverja po procesu vključevanja v individualno ali/in skupinsko obravnavo.

Lestvica funkcionalne neodvisnosti – FIM

Lestvica FIM pripomore k ocenjevanju dnevnih aktivnosti. Vse aktivnosti zajete v lestvici (18 aktivnosti) uporabnik skupaj z delovnim terapevtom skozi pogovor in opazovanje oceni od 1 do 7, kjer 1 označuje vrednost, ko sta za izvedbo aktivnosti potrebna dva pomočnika, pri vseh aktivnosti namestitve in pripravo ocenjujemo od 2 do 5, odvisno od tega kolikšno stopnjo pomoči potrebuje. S 6 ocenimo aktivnosti, kjer potrebuje minimalno pomoč, s 7 pa kjer aktivnost izvede popolnoma samostojno, varno in kvalitetno.

Test risanja ure

Test risanja ure ocenjuje: pisanje arabskih števil od 1 do 12, pravilni vrstni red števil, delo brez obračanja papirja, pravilna postavitve števil, vse številke znotraj oboda, oba kazalca, ciljne minute na nek logičen način nakazane, pravilno velikostno merjenje kazalcev, brez nepotrebnih oznak, itd. S tem se ocenjuje poznavanje ure, pravilno risanje, zaporedje, smiselnost predstave in poznavanje števil.

Interna ocenjevalna lestvica

Omenjena ocenjevalna lestvica je bila izdelana iz moje strani z namenom analize napredka uporabnikov, ki so vključeni v delavnico *Učenje za življenje* za tretjo skupino. Z lestvico so bili ocenjeni na začetku izvajanja omenjene delavnice. V samo ocenjevalno lestvico so bile vključene aktivnosti, komponente, katere treniramo med samo delavnico, npr.: dvigne skodelico z eno roke ne da bi vsebino polil, odloži skodelico na mizo ne da bi vsebino polil, signalizira neugodno počutje, samostojno umije roke, sleče si haljo, obleče si haljo, sezuje čevlje, obuče čevlje, odpne in zapne gumbe, vrže žogo iz sedečega položaja, ujame žogo, tleska s prsti, razume zaporedje dogajanja, zna pokazati kje ima oči, nos, usta.

SODA

Sequenital Occupational Dexterity Assesment ali Standardiziran test dnevnih aktivnosti je namenjen preizkusu zmožnosti rok, predvsem je namenjen kot zanesljiv in veljaven instrument k taktni ročni preiskavi v artritisu. Ocenjevalca predstavlja delovni terapevt, ki uporabnika opazuje pri izvedbi določenih spretnosti na področju dnevnih aktivnosti. V testu uporabnik izvede 12 nalog (pisanje stavka, pobiranje kuverte, odvijanje zamaška zobne paste, iztis zobne paste na zobno ščetko, rokovanje z žlico in nožem, zapenjanje gumbov na srajci, nalivanje vode v kozarec, itd.), po vsaki je vprašan ali je bila naloga zanj težka ali ne in ali je ta naloga boleča ali ne v tem trenutku. Namen tega testa je ugotoviti ali je uporabnik zmožen izvesti nalogo.

VII. 1.1.3.2.4. OBRAZCI DELOVNE TERAPIJE

V preteklem letu sta bila k obstoječemu Individualnemu načrtu in Evalvaciji izdelana delovno – terapevtski prilogi, ki določata delovno – terapevtsko področje pri posamezniku. Dopolnili k Individualnemu načrtu oziroma evalvaciji sta bili potrjeni na strokovnem svetu.

V obrazcu EVALVACIJE je zapisan posnetek stanja, ki ga izpolni delovni terapevt. Posnetek stanja vsebuje izpostavljene probleme in cilje s strani uporabnika v intervjuju, opažanja delovnega terapevta in povzetek ocenjevalnih lestvic. Obrazec se uvršča v IP in predstavlja delovno-terapevtsko obravnavo uporabnika.

VII. 1.1.3.3. REDNE TELESNE AKTIVNOSTI ZA UPORABNIKE

Zaradi pomanjkanja gibanja pri naši uporabnikih in potrebe po zdravem načinu življenja, smo v enoti v letu 2011 uvedli novosti, ki uporabnikom ponujajo večjo kvaliteto bivanja v času, ki ga uporabnik preživi enoti Mengeš.

SKUPINA TRIM

Aktivnosti skupine potekajo ob ponedeljkih med 10:30 do 11:30. V skupino je vključeno 8 uporabnikov. Člani skupine so sicer stalni, vendar ob morebitni odsotnosti

člana skupine, le tega vedno zamenja nekdo drug, ki sicer ni stalni član skupine. Aktivnosti potekajo v večini v gozdu na »trim« stezi v Mengšu. V zimskem času se skupina udeleži hitrejših sprehodov po Mengšu ali bližnji okolici. Skupino vodi en strokovni delavec. V letu 2012 je skupina imela 32 srečanj.

TELOVADBA

Gibanje je eden od osnovnih načinov in pogojev za zaznavanje lastnega telesa, samozavedanja, samopotrjevanja. S pomočjo gibanja izboljšamo prav tiste značilnosti, ki jih uporabniki najbolj potrebujejo, motivacijo, koncentracijo, sproščanje napetosti, socializacijo, samozaupanje in samozavest.

Splošni cilji:

- ♣ zadovoljevanje osnovnih potreb po gibanju,
- ♣ pridobivanje gibalnih izkušenj,
- ♣ zavedanje lastnega telesa in svoje gibalne spretnosti,
- ♣ prilagajanje gibalnih zahtev sposobnostim posameznika
- ♣ sproščanje napetosti,
- ♣ razbremenitev in sprostitvev.

Telovadba poteka ob četrkih od 12:30 do 13:00 ure. Skupina je sestavljena iz stalnih članov (15 uporabnikov).

Razgibavanje temelji na osnovnih krepilnih, raztezni in sprostilnih vajah.

Vaje se izvajajo po določenem zaporedju, od zgornjega dela telesa k spodnjem (ramenski obroč, roke, trup, noge). Za telovadbo uporabljamo blazine. Poteka ob spremljavi primerne glasbe.

PLANINSKI KROŽEK

V letu 2012 je polno zaživel tudi planinski krožek. Sprva smo načrtovali dva do tri planinska izleta na leto, vendar smo se po zelo pozitivnem odzivu med uporabniki odločili, da bi aktivnosti planinskega krožka potekale enkrat mesečno. To nam sicer ni uspelo v celoti, kljub temu pa smo imeli v letu 2012 šest srečanj. Udeležili smo se pohoda na Šmarno Goro, Rašico, Mengeško Kočo, dvakrat na Dobeno in se povzpeli na Veliko Planino. Planinski krožek nima stalnih članov, ampak sestavo skupine načrtujemo glede na zahtevnost poti. Skušali smo vključiti čim več različnih uporabnikov, zato smo organizirali lažje pohode (Mengeška koča) do bolj zahtevnih (Velika Planina).

VII. 1.1.3.4. OSTALE AKTIVNOSTI v letu 2012

Obisk knjižnice ob slovenskem kulturnem prazniku

Nekaj uporabnikov je v mesecu februarju obiskalo mestno knjižnico v Ljubljani, kjer so si ob slovenskem kulturnem prazniku ogledali razstavo.

Pustni ples

V mesecu februarju smo za uporabnike priredili pustni ples. V okviru delavnic so uporabniki imeli možnost oblikovanja izvirnih mask, ki so jih prikazali na pustni zabavi.

Obisk Zavoda za usposabljanje Janeza Levca

Skupaj z nekaj uporabniki enote INCE ZU smo se v mesecu marcu udeležili dneva odprtih vrat Zavoda za usposabljanje Janeza Levca (ZUJL), ki je praznoval 100 obletnico delovanja. Ogledali smo si razstavo, posnetek lutkovne predstave, ki so jo pripravili otroci in mladostniki ZUJL ter se družili z ostalimi udeleženci.

Ogled razstave slik v INCE ZU

Nekaj uporabnikov se je v mesecu marcu ob Dnevu Downovega sindroma udeležilo odprtja razstave slik 2 uporabnikov INCE ZU.

Udeležba na zimskošportnem dnevu v Avstriji

Skupina 7 uporabnikov se je v mesecu marcu udeležila zimskošportnega dne v Avstriji (Bodental). Uporabniki so se udeležili sankanja ter sprehoda v naravi.

Pridružitve akciji »Očistimo Slovenijo«

23 uporabnikov ter 5 zaposlenih se je 23. 3. 2012 pridružilo vseslovenski akciji Očistimo Slovenijo z namenom sodelovanja in širjenja ekološke zavesti. V okviru akcije smo se najprej povezali z okrožnim koordinatorskim uradnikom za občino Mengeš, ki nam je podal navodila glede prijave udeležbe VDC INCE na spletni strani ter nam priskrbel vreče za odpadke ter rokavice. Uporabniki so bili predhodno seznanjeni z ločevanjem odpadkov v vreče različnih barv. Med čiščenjem je stekel pogovor o pomembnosti skrbi za okolje. Uporabniki so bili zelo učinkoviti in so na akciji uživali. Čistili smo okolico stavbe, kjer smo trenutno začasno nastanjeni, napolnili pa smo 4 vreče odpadne embalaže ter veliko vrečo mešanih odpadkov, pa tudi nekaj odpadnega papirja ter stekla.

Ogled smučarskih skokov v Planici

Smučarske skoke smo si ogledali v mesecu marcu.

Ogled filmskih predstav

V mesecu aprilu smo se udeležili ogleda filmske predstave Umetnik, v mesecu septembru pa smo si ogledali filmsko predstavo Dolina miru.

Skupni izlet v Krško

Uporabniki enote Mengeš so si skupaj z uporabniki enote ZU Moste ogledali jedrsko elektrarno v Krškem. Izlet je bil organiziran v mesecu juniju.

Potopisno predavanje

V letošnjem letu smo si ogledali potopisno predavanje uporabnice o Združenih državah Amerike.

Ogled lutkovne predstave

V Lutkovnem gledališču Ljubljana smo si v mesecu decembru ogledali šaljivo lutkovno predstavo Sneguljčica in 7 vitezov, nato pa smo si ogledali praznično okrašeno Ljubljano.

Novoletno srečanje, zabava

Tradicionalno ob koncu leta za naše uporabnike priredimo prednovoletno zabavo, kjer uporabnikom podelimo jubilejne nagrade za 10, 20 in 30 letno vključenost v Varstveno delovni center INCE. Poleg jubilejnih nagrad vsak uporabnik dobi darilo. Letošnje leto smo na zabavi peli karaoke (22 nastopov), obiskal nas je folklorni par. Presenetila nas je RTV SLO 1, ki je dogodek posnela in predvajala na rednih poročilih.

VII. 1.1.3.5. PODROČJE STROKOVNEGA DELA Z ZAPOSLENIMI

TIMSKO DELO Z VARUHI/DELOVNIMI INŠTRUKTORJI IN STROKOVNIMI DELAVCI V ENOTI

V letu 2012 je potekalo redno dnevno sodelovanje z varuhi/delovnimi inštruktorji in drugimi strokovnimi delavci v enoti v različnih oblikah. Glavno vodilo dela s sodelavci je bilo pravočasna izmenjava informacij, načrtovanje in iskanje skupnih in najboljših možnosti za uporabnika in za zaposlene. Timsko delo je potekalo na naslednje načine:

- Timski sestanki, ki so sklicani ob zaznavi problema, ob stiski uporabnika, ob odnosnih težavah med uporabniki in morebitnimi težavami med uporabnikom in zaposlenim.
- Redna izmenjava informacij z varuhi/delovnimi inštruktorji preko opažanj, kjer se pregleda posameznikovo funkcioniranje v določenem obdobju, povzame mnenje in evalvira cilje individualnih načrtov za vsakega uporabnika.
- Strokovna srečanja zaposlenih na rednih tedenskih sestankih z namenom razreševanja strokovnih dilem in vprašanj (ponedeljek 12.30 – 13.30).
- Sodelovanje in koordinacija sestankov tima sodelavcev ob evalvaciji in pripravi individualiziranih načrtov za posameznega uporabnika
- Mesečna srečanja zaposlenih, odgovornih za zdravstveni del, s strokovno delavko glede problematike razdeljevanja zdravil, obveščanja ter zdravstvene problematike.

SODELOVANJE S STROKOVNIMI ORGANI ZAVODA

Za uspešno strokovno delo in dobro pripravo nanj ter strokovno rast je izredno pomembno sodelovanje s strokovnimi organi centra. V letu 2012 je potekalo dnevno sodelovanje z direktorico, ki je strokovna vodja z namenom razreševanja težjih akutnih situacij, ki zahtevajo takojšen odziv, z namenom razreševanja strokovnih dilem in z namenom informiranja direktorice o posebnih dogodkih. Tovrstno sodelovanje je pripomoglo h kakovostnejšemu strokovnemu delu.

Strokovni delavci smo v letu 2012 sodelovali tudi na sestankih Strokovnega sveta, kjer smo poročali o strokovnem delu v enoti Mengeš. S strokovno debato in možnostjo preučitve najboljših možnosti smo razreševali in načrtovali posamezne konkretne primere, ki se vežejo na uporabnike ali zaposlene.

Občasno je direktorica sklicala sestanek nosilk strokovnega dela, kjer smo določeno temo okrepili s strokovnimi izhodišči. Glede na multidisciplinarnost tima smo temo poskušali približati in poenotiti v pogledih, kar je pomembno za nivo celega centra. Izhodišča in strokovne odločitve smo prenesli med zaposlene po posameznih enotah na strokovnih srečanjih za zaposlene.

Prav tako smo v letu 2012 strokovni delavci enkrat mesečno sodelovali na supervizijskih srečanjih, ki nam je preko refleksije lastnih izkušenj in izkušenj sodelavcev ponudila možnost osebne in strokovne rasti, razreševanja strokovnih dilem in širjenja strokovnih obzorij.

Strokovni delavci, člani Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov sodelovali tudi na sestankih Komisije, kjer smo obravnavali prispele vloge.

VII. 1.1.3.6. SODELOVANJE S STARŠI/REJNIKI/SVOJCI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI

V letu 2012 smo v enoti Mengeš redno sodelovali s starši/rejniki/skrbniki, saj je za kakovostno strokovno delo z uporabnikom pomembno upoštevati tudi domače dejavnike, oziroma okolje, iz katerega izhaja. Sodelovanje je pomembno tudi z vidika udeležnosti zakonitega zastopnika pri prepoznavanju in oblikovanju izraženih potreb, želja in hotenj posameznika.

Starši/rejniki/ se obračajo na strokovne delavce po strokovni nasvet ter pomoč ob morebitnih stiskah uporabnika ali starša/rejnika.

Izvedeni so bili tudi sestanki strokovnih delavcev in staršev/rejnikov z namenom svetovanja, iskanja skupnih rešitev in usmerjanja uporabnika v ustrezne specialistične ustanove, ko je to potrebno zaradi narave težav.

V letu 2012 je potekalo tudi sodelovanje s starši/rejniki/skrbniki pri predstavitvi individualiziranega načrta za posamezne uporabnike.

V letu 2012 smo izpeljali dve srečanja s starši oz. zakonitimi zastopniki uporabnikov oz. rejniki – v mesecu aprilu ter mesecu novembru, kjer smo se pogovarjali o aktualnih temah, nagradah uporabnikov ter predstavili kooperantska dela, strokovno delo ter dodatne dejavnosti, ki se izvajajo v okviru varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji.

VII. 1.1.3.7. SODELOVANJE Z ZUNANJIMI INSTITUCIJAMI

Določbe Zakona o socialnem varstvu in drugi podzakonski akti in predpisi določajo primere, ko je sodelovanje med posameznimi institucijami v socialnem varstvu nujno.

V letu 2012 smo nadaljevali s krepitvijo sodelovanja, spodbujali sodelovanje v multidisciplinarnih timih, ki je pomembno za kvalitetno delo z uporabniki naših storitev.

V letu 2012 smo sodelovali s Centri za socialno delo, zdravstvenimi in psihiatričnimi ustanovami z namenom izmenjave informacij, reševanja kompleksne problematike, svetovanja. Omenjeno sodelovanje olajšuje načrtovanje in obravnavanje posameznika ter vodi k ustrežnejšim rešitvam. Tovrstno sodelovanje smo spodbujali in krepili tudi v letu 2012.

V primeru agresivnega vedenja posameznikov ali nujnih zdravstvenih težav se povezujemo tudi z nujno medicinsko pomočjo v Domžalah.

Povezujemo se tudi z drugimi VDC-ji (npr. VDC Tončke Hočevar, Društvo Zarja), z namenom sodelovanja, spodbujanja socialnih stikov med uporabniki in izmenjave izkušenj in primerov dobre prakse.

Sodelujemo tudi z O.Š. Roje, kjer so naši uporabniki najpogosteje zaključili izobraževanje. Sodelovanje je usmerjeno v zagotavljanje in usmerjanje posameznikov v primerne in ustrezne storitve za posameznika (vključevanje posameznika v ustrezen zavod, center, itd.). V letu 2012 smo učencem OŠ Roje omogočili opravljanje delovne prakse v prostorih enote Mengeš. Prakse se je udeležilo 8 učencev.

V letošnjem letu smo začeli sodelovati tudi s Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana, obiskala nas je dijakinja, ki je pri nas opravljala del delovne prakse.

Redno sodelujemo z društvom Sožitje, s pomočjo katerega občasno izvedemo in načrtujemo aktivnosti za uporabnike.

VII. 1.1.3.8. SPREMLJANJE IN UREJANJE DOKUMENTACIJE IN VODENJE EVIDENC, KI JIH ZAHTEVAJO PRAVILNIKI

V letu 2012 se je nadaljeval proces poenotenja dokumentacije na celotnem nivoju zavoda. V letu 2012 sta bila dopolnjena obrazca Evalvacija ter Individualni načrt (vključitev delovne terapije v obrazec).

Strokovno delo obsega urejanje dokumentacije in vodenje evidenc. Gre za dokumentacijo vezano na uporabnike:

- skrb za osebne mape in urejanje le-teh,
- pridobivanje strokovne dokumentacije za uporabnika v drugih institucijah z namenom celostnega in kvalitetnejšega strokovnega pristopa (mnenja, poročila, itd.),
- kreiranje strokovne dokumentacije (mnenja, poročila o uporabniku, zapisniki timskih sestankov, zapisniki individualnega razreševanja težjih konfliktov, zapisniki sestankov s starši in zakonitimi zastopniki, telefonskih razgovorov s starši in zakonitimi zastopniki, zapisniki razgovorov s strokovnimi delavci drugih institucij, zapisniki timskih sestankov z

- varuhi/delovnimi inštruktorji, zapiski individualnih obravnav in skupinskih obravnav),
- delovne predloge za izvajanje skupinskih socialnih delavnic, ustvarjalnih delavnic,
 - sprotno ažuriranje in vodenje evidence prejetja terapije zdravil ter dietnih obrokov,
 - sprotno ažuriranje in vodenje evidenc osebnih podatkov uporabnikov,
 - pravilno arhiviranje dokumentacije uporabnikov, ki jim iz različnih razlogov preneha vključenost.

Dokumentacija se nahaja v ognjevarnih omarah in je skrbno varovana.

VII. 1.1.4. ZAPOSLENI V ENOTI MENGEŠ V LETU 2012

Enota Mengeš ima 15 redno zaposlenih oseb. Štiri strokovne delavce (vodja enote, 2 skupinski habilitatorji, 1 delovna terapevtka), 10 strokovnih sodelavcev (varuh, delovni inštruktor) in eden voznik ljudi s posebnimi potrebami, ki opravlja tudi funkcijo vzdrževalca. V letu 2012 je enota Mengeš prišla nova strokovna delavka/delovna terapevtka. S svojim strokovnim znanjem pomeni za delo z uporabniki veliko okrepitev. Delovni mesti delovni inštruktor in varuh oziroma varuh s specialnimi znanji se po svoji vsebini in načinu dela v enoti ne razlikujeta, kar v praksi pomeni, da varuh obvladuje znanja in opravlja dela, ki so potrebna za delovno mesto delovnega inštruktorja in obratno, delovni inštruktor pozna in obvlada delovno področje varuha. Delovni inštruktorji in varuhi so neposredno prisotni z uporabniki skozi celotni delovni dan. So tisti, ki uporabniku predstavljajo prvo oporo in pomoč uporabniku pri vsakdanjih aktivnostih in zaposlitvah v enoti Mengeš. Vsak varuh in delovni inštruktor je zadolžen za vodenje in spremljanje svoje skupine uporabnikov. Svoja opažanja pri delu z uporabniki redno pisno evidentirajo.

Strokovna delavka v enoti Mengeš, ki je zadolžena za vodenje strokovnega dela, skupaj z varuhom oz. delovnim inštruktorjem redno mesečno pregledata opažanj za vsakega uporabnika in na podlagi ciljev individualnega načrta, ter vsakodnevnih opažanj določita nadaljnje smernice dela z uporabnikom.

Uporabniki so v enoti Mengeš razdeljeni v tri delavnice. Vsaka delavnica ima 3 strokovne sodelavce, 1 strokovni sodelavec pa je zadolžen za vodenje kuhinje.

REDNI TEDENSKI SESTANKI Z ZAPOSLENIMI V ENOTI

V enoti potekajo redni tedenski sestanki z vsemi zaposlenimi, ki jih vodi vodja enote. Sestanki so vsako sredo ob 12:30. Na sestanku vodja enote zaposlenim preda informacije iz kolegija z direktorico VDC INCE. Poleg teh informacij se vedno predelajo teme, ki so vezane izključno na samo delo v enoti (delovna zaposlitev, organizacijska tematika in podobno). Zaposleni imajo možnost podati vprašanje za sestanek kolegija.

Poleg rednega tedenskega sestanka z zaposlenimi, vodja enote po potrebi organizira izredne sestanke, če to zahteva problematika v enoti, prav tako vsak zaposleni lahko pri vodji enoti ali vodji strokovnega dela predlaga timski sestanek.

Enota Mengeš ima dobro razvit program delovne zaposlitve, zato se je pojavila potreba po rednem sestanku, kje se obravnavajo teme iz področja delovne zaposlitve. Sestanek je redno vsako sredo in poteka od 7:30 do 8:00.

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

- V mesecu februarju 2012 smo se zaposleni udeležili predavanja o APLIKACIJI ZDRAVIL, ki ga je pripravila in izvedla vodja zdravstvenega tima Marjeta Češarek.
- V mesecu marcu 2012 smo se zaposleni udeležili predavanja z naslovom »ZAUPANJE«. Predaval je dr. Miro Cerar.
- Vsi strokovni delavci zavoda smo bili prisotni na izobraževanju *JAZ in JAZ, DUŠEVNO ZDRAVJE IN MOTNJA V DUŠEVNEM RAZVOJU*: dvojna diagnoza, ki je potekalo 24. in 25. maja 2012 v Ljubljani.

Koncept dvojne diagnoze se je razvil v letih 1970–1980. Po letu 1990 se ugotovi, da so težave v duševnem zdravju pri osebah z motnjo v telesnem in duševnem razvoju drugačne od telesno in duševno zdravih oseb s težavami v duševnem zdravju. Po letu 2000 se ustanovi psihiatrična skrb za osebe z motnjo v telesnem in duševnem razvoju. Dvojno diagnozo je težko prepoznati zaradi omejenega verbalnega izražanja osebe z motnjo, pomembno pa je, da se diagnozo postavi zaradi zdravljenja le te. Prof. dr. Holland je poudaril, da je potrebno razumeti kaj je glavni problem uporabnika, kakšni so simptomi in kakšna je njegova zgodovina. Največkrat se začuti potrebo po vzpostavljanju dvojne diagnoze, ko se pri uporabniku izrazi neprimerno – agresivno vedenje. Pomembno se je zavedati, da se agresivnega vedenja ne sme zdraviti samo z medikamentozno terapijo, potrebno je poiskati vzrok (najpogosteje je vzrok depresija – žalost, katere zaradi morebitne ne omogočene verbalne artikulacije ne zmore izraziti, kar lahko privede v agresivno vedenje). Dejstvo je, da ima na duševno bolezen velik vpliv kultura, družba. Duševne motnje so se tekom zgodovine spreminjale. Trenutno je v porastu motnja avtizma. Osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju imajo večje možnosti za težave v duševnem zdravju. Osebe z motnjo imajo tudi več možnosti za dvojno diagnozo, zaradi večje možnosti zlorab, prikrajšanosti za ljubezen in različnih konfliktov doma. Izobraževanje nam je ponudilo vpogled na področje dvojne diagnoze.

- V mesecu aprilu, oktobru in decembru 2012 smo se zaposleni udeležili izobraževanja oz. Team buildinga z naslovom POGOVOR, KI BI SE MORAL ZGODITI.
- Dve zaposleni sta (v mesecu juniju in septembru 2012) opravili strokovni izpit.
- STROKOVNA EKSKURZIJA NIZOZEMSKA Hengelo – Umetniški bienale Art brut - je potekala od 10. 5. do 15. 5. 2012. Na strokovni ekskurziji smo bili na prvem mestu prisotni na otvoritvi umetniškega bienala v Hengelo. Naslednje dni smo si ogledali kmetijo, trgovino, tkalsko delavnico, gozdarsko delavnico, likovni atelje. V vseh ogledanih prostorih so pod mentorstvom zaposlenih ustvarjale odrasle osebe s težavami v duševnem zdravju. Na kmetiji so skrbeli

za živali, jih hranili, čistili, pripravljali drva in skrbeli za zeliščni vrt. V trgovini so zalagali police, skrbeli za menzo, sprejemali stranke in ob pomoči delali na blagajni. V gozdu dela posebna ekipa, kjer so bolj gibalno samostojni uporabniki in veliko več je spremstva zaposlenih. V lesarski delavnici izdelujejo različne lesne izdelke, prav tako imajo popravilnico koles. Ogljedali smo si nekaj dramskih aktivnosti gledališča Kamak, ki jih je vodila tamkajšnja strokovna delavka, v katerih so sodelovali njihovi in naši uporabniki. Aktivnosti so izvajali na gledališkem odru. Prisotni smo bili tudi na nastopu benda uporabnikov iz INCE ZU ob spremstvu varuha s specialnimi znanji.

Delo v vseh enotah je organizirano na način, ki nudi uporabnikom čim višjo stopnjo samostojnosti: urnik dela in zadolžitve so oblikovane v piktogramu. Uporabniki so strukturirano vodeni iz strani strokovnega delavca. Za vsakega uporabnika imajo izdelan individualni načrt, katerega strokovna delavka vsake pol leta z uporabnikom pregleda in po potrebi sestavi novega.

- 6. KONGRES DELOVNE TERAPIJE je potekal od 25. 10. – 27. 10. 2012, na Bledu. Tema kongresa je bila: *dodajmo mladost letom, začrtajva pot do dobrega počutja*. Predavanja in delavnice so bile organizirane z glavno temo starostniki v procesu delovne terapije. Predstavljeni so bili novi ocenjevalni testi, primeri dobre prakse, terapija z živalmi, uporaba računalnika in starostniki, vpliv bolečine na izvajanje dnevnih aktivnosti. Zelo zanimivo se mi je zdelo predvsem *Funkcijsko usposabljanje s pomočjo glasbe pri osebi z demenco* – skupinsko gibalno-miselne aktivnosti v sedečem položaju za bolnike z demenco, moj interes je, da bi le to vpeljali tudi v enoti INCE Mengeš. Zanimiva je bila tudi delovna terapija pri starostniku s poškodbo roke, ravno zato sem se tudi navdušila nad uporabo ogledala v terapevtske namene. Veliko poudarka je bilo na medgeneracijskem druženju – povezanost z lokalno skupnostjo. Predstavljena je bila tudi učinkovitost uporabe pristopa senzorne integracije.

VII. 1.2. ENOTA INCE ZU

Varstveno delovni center INCE, enota INCE ZU izvaja storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, namenjene odraslim ljudem z motnjami v duševnem razvoju.

Pri delu z uporabniki smo namenili veliko pozornosti pri skrbi za posameznikovo razvijanje individualnosti, pri vključevanju v neposredno okolje kjer poteka zaposlitvena dejavnost in v širše družbeno okolje in skupnost. Uporabnike smo usmerjali v oblike dela, ki ohranjajo že osvojena znanja in dobili so tudi priložnost za razvijanje novih sposobnosti.

V enoto INCE ZU je bilo ob zaključku leta 2012 vključenih 24 uporabnikov, ki so razdeljeni v tri delovne skupine, ki izvajajo različne oblike zaposlitve pod posebnimi pogoji.

Skupine uporabnikov, v okviru storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji vodijo strokovni sodelavci. V kiparski in slikarski delavnici se izvaja umetniški program, ki ga vodita delovni inštruktorici. V slikarski delavnici je strokovno delo podkrepljeno še z delom varuhinje s specialnimi znanji. V glasbeni delavnici, se kot osnovni program izvajajo pomožna dela, glasbena dejavnost je spremljajoči sprostitveni program. Glasbeno delavnico vodi varuh.

Strokovno delo v enoti vodi skupinska habilitatorka, ki izvaja neposredno delo z uporabniki in zaposlenimi, je tudi vodja enote, ki poleg strokovnega dela skrbi še za organizacijsko področje delovanja enote.

Vsakodnevna prisotnost strokovnih sodelavcev in skupinske habilitatorke je omogočala stalnost in varnost pri uporabnikih. Na našo stalno prisotnost v skupinah so se uporabniki odzivali izjemno pozitivno, delovno in tudi storilnostno. Poudariti je potrebno, da storilnost ni bila spodbujana s strani strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev.

Kvaliteto dela smo obogatili s številnimi spremljajočimi dejavnostmi in aktivnost v enoti in v lokalni skupnosti ter se pri tem povezovali s širšim družbenim okoljem.

Poleg strokovnega dela smo opravljali tudi področja trženja in iskali primerne usmeritve in načine pri promoviranju dela naših uporabnikov.

S trženjem in prodajo izdelkov spodbujamo kreativnost in motivacijo uporabnikov, ki je pomembno področje samopotrditve uporabnikov za njihovo delo. Prepoznavnost našega dela širimo tudi s sodelovanjem z različnimi institucijami. Tudi v letošnjem letu realizirali nekaj razstav, vstopali v širše družbeno okolje in se približali ljudem, ki živijo v neposredni bližini.

VII.1.2.1. ZAPOSLOITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Osnovni cilj našega dela z odraslimi osebami z motnjo v duševnem razvoju je zagotoviti najbolj primerno zaposlitev pod posebnimi pogoji za vsakega posameznika posebej. Glavni dejavnosti zaposlitev sta bili slikanje in kiparstvo, poleg teh umetniških aktivnosti pa so bile še druge spremljajoče aktivnosti. Pomembno delo

opravlja tudi skupina, ki je vključena v glasbeno delavnico, saj poleg prostočasne dejavnosti, opravlja tudi program pomožnih del, ki so namenjena vzdrževanju čistoče v enoti. Opravila vezana na skrb za enoto in vzdrževanje potekajo po točno določenem urniku in so porazdeljena med vse uporabnike te skupine. Kot prostočasna aktivnost pa je bila najbolj prepoznavna glasbena, kjer so uporabniki spoznavali različne inštrumente. Za uporabnike glasbene delavnice je zaradi narave njihovega dela morda bolj kot za druge značilno, da se povezujejo z vsemi delavnicami tekom dneva.

Prisotnost zaposlenih v delavnicah je izjemno pomembna, saj lahko ob stalnem spremljanju dela uporabnike pri ustvarjanju spodbujajo v njihovem lastnem izražanju in tako je neobremenjenost, lastna kreativnost posameznika prišla na površje. Izkazalo se je, da zaradi specifičnosti uporabnikov vključenih v umetniško enoto, ni mogoče v popolnosti izvajati načel Art brut umetnosti. Ta temelji na tem, da ustvarjalec svoje ideje in ustvarjalnost izživi svobodno in se pri ustvarjanju ne podreja omejitvam in tehnikam. Nekateri uporabniki potrebujejo omejitve in stalno vodenje, struktura je za njihov napredek pomembna. Ob usmerjenem vodenju, ki je občasno nujno potrebno, ta oblika umetniškega ustvarjanja v INCE ZU občasno izzveni, ker se uporabniki želijo srečevati z novimi tehnikami, znanji, s pravili in zakonitostmi določene umetnosti, ki pa so nujni za delo in spoznavanje s področjem ustvarjanja.

Skupine uporabnikov v enoti niso dokončne, kar uporabnikom omogoča prehajanje iz ene v drugo dejavnost. Prehajanje je lahko odvisno od posameznikove želje (ki ne more biti nenehno se spreminjajoča) ali strokovne ocene, ki izhaja iz aktualne potrebe in zmožnosti posameznikov. Med letom so imeli vsi uporabniki možnost prehajanja iz ene delavnice v drugo. Sodelavci smo se skupaj dogovarjali in se posvetovali.

Zaradi spoznanj, da nekateri uporabniki obsega dela ne zmorejo, smo se odločili in več časa namenili sprostitevni dejavnosti in počitku.

Dejavnosti v enoti INCE ZU se med seboj prepletajo, uporabniki svoja znanja in izkušnje medsebojno posredujejo preko različnih aktivnosti.

Posamezne dejavnosti so vezane na letni čas, na določeno obdobje v letu, nekatere dejavnosti potekajo celo leto.

Dejavnosti so bile usmerjene tudi v ohranjanje in povečevanje prepoznavnosti na slikarskem, kiparskem in glasbenem področju tako v slovenskem prostoru kot v tujini.

VII. 1.2.1.1. KIPARSKA DELAVNICA

V kiparski delavnici smo skozi vse leto izdelovali izdelke na temo zvončkov, cvetlic iz preteklega leta in tudi ptičkov. (lončke, sklede, lučke-dišavnice, samostojne cvetlice, zvončke, krožnike...). Pripravljali smo se na razstavo zvončkov.

Vzporedno so potekale priprave raznih prezentančnih daril, daril za zaposlene, proti koncu leta pa smo izdelovali tudi novoletne okraske za smrečice, ki smo jih pripravili kot paketke. Spoznavali smo različne tehnike izdelave izdelkov, različne tehnike barvanja in nanosa barv. Vsakemu uporabniku smo približali tehniko ki mu najbolj ugaja.

Nekaterim praznikom smo v letu 2012 namenili več pozornosti (Pust, Velika noč, Noč čarovnic, Martinovanje,...). Imeli smo delavnico na temo posameznega praznika in se o njem pogovorili. Skozi leto smo z nekaterimi uporabniki šli v gozd, kjer smo

nabirali plodove, veje, mah za dekoracijo pri zavijanju daril in aranžiranje pri postavitvah razstav.

Glina je naravni material, zato je še toliko bolj pomembno, da v delavnici strmimo k naravi in na to tudi ves čas opozarjamo uporabnike v kiparski delavnici.

V kiparski delavnici smo skozi celo leto uporabnike spodbujali k lastnemu izražanju ob upoštevanju zakonitosti, kako se dela z glino. Uporabnike smo preko praktičnega prikaza usmerili in vključili v tehniko glede na njegovo sposobnost.

Delo v kiparski delavnici je vezano na življenje v naravi. Tako se razvija pri ustvarjanju zvonček, njegova oblika v cvet tulipana in zvonček kot pojavna oblika v ptičji hišici. Poudarek dela z glino je bil na izdelovanju skled z različnimi motivi. Na izdelkih se je pojavljal tudi motiv ptička in cvetlice, ki pa sta bila lahko tudi samostojna figura.

Krasilne tehnike, ki so jih uporabniki osvajali so bile vrezovanje, spajanje, barvanje, nanos tehnike glino na glino, nanos engoba barv in glazur. Seznanjali smo se z nanašanjem različnih barv gline na glazurah, z efekti glazur, ki nastanejo zaradi same debeline nanosa, z obnašanjem materiala pri sušenju in žganju.

Uporabniki so pripravljali glinene figurice za dekoracijo prostora.

Uporabnike smo usmerjali v skrb za čisto delovno površino, kar je predpogoj za samo delo z glino. Vsak posameznik je skrbel za pospravljanje in pripravo orodja (gobica, voda gladilka, modelirka), ki mu je v pomoč pri samem ustvarjanju z glino. Skupaj z uporabniki smo iskali njemu najbližjo tehniko, v kateri je dober in jo je sposoben osvojiti. Cilj dela v kiparski delavnici je seznanjanje uporabnikov s povezanostjo človeka z naravo.

Osnovna vsebinska tema in osnova za motivacijo pri delu so bili vremenski pregovori.

O pregovorih smo se pogovarjali skozi vse leto vsak mesec posebej, saj ima vsak mesec vsaj trideset pregovorov, ki tako ali drugače držijo in po njih so se včasih orientirale kmečke družine pri posameznih kmečkih opravilih. To vsebino bomo zaradi zanimanja uporabnikov in prenesli še v načrt prihodnjega leta.

Poleg ustvarjalnega dela v kiparski delavnici želimo uporabnike naučiti preudarno, varčno ravnati z materialom in glino spoštovati kot bogat dar narave.

V kiparski delavnici smo uporabnike osveščali o recikliranju in varčevanju z materiali. Vsi polizdelki, ki počijo ali kako drugače ne dopolnjujejo končnega izdelka, gredo nazaj v predelavo, za kar poskrbimo skupaj z uporabniki. Glino shranimo v večjih posodah, namočimo in pregnetemo za ponovno uporabo. To je zelo pomemben del procesa celotnega ustvarjanja. Delovna površina in pripomočki so čisti pred in po ustvarjanju. Posledica nečiste površine je mešanje suhe in mehke gline, kar povzroči, da polizdelek počni. Vse je pomemben del celotnega procesa vezanega na ustvarjanje v kiparski delavnici.

Napredek uporabnikov je viden tako pri posameznikih kot pri celotni skupini. Narejen je bil korak za korakom. Od pričetka s čisto površino, shranjevanjem materiala, postopka same izdelave, sušenja, do končne, da delovno površino pustijo čisto za seboj.

Delovna inštruktorica, ki vodi delavnico uporabnike spodbuja, da so pri delu natančni in po osvajanju neke tehnike, gredo na drug nivo.

Uporabniki postajajo vedno bolj motivirani za delo. Pozitivna naravnost se čuti tudi v medsebojnih odnosih in spoštovanju drug do drugega.

VII. 1.2.1.2. SLIKARSKA DELAVNICA

V letu 2012 so se v slikarski delavnici uporabniki seznanili z razliko med figurativno ter moderno umetnostjo, ogledali smo si slike različnih obdobj - primerjali so slike uporabnikov in jih poskušali umestiti v določena obdobja ter stil, da bi uporabniki znali sami sebe prepoznati v svoji umetnosti. Varuhinja jih je poskušala seznaniti z njim znanim slikarstvom, potem pa so ga povezali z modernim vidikom umetnosti.

V letu 2012 smo se seznanjali s kulturno dediščino in jo navezali na današnji čas. Pregledovali smo obdobja umetnostne zgodovine in pomen likovnega jezika in se seznanjali s sodobno umetnostjo.

Obnovili smo pogovore o temah v umetnosti. Uporabniki so pozvali k različnim temam za pogovore o človeštvu in veselju, posledica so bili pogovori o barvah, sestavinah barv, obravnavali postopke izdelave barv.

Usmerjali smo se v ilustracijo in pri tem razvijali nove likovne motive (metulji, ptice, drevesa..) in upodabljali mitološke motive prepletene tudi z ljudskimi motivi in izročili. Pri delu smo spodbujali uporabo vsebine knjig, ki si smo si jih skupaj ogledali, iskali nove možnosti in motive. Pripravljali smo materiale in koncept na temo kulturne dediščine. Pri tem smo obravnavali različna slikarska izročila pri nas in v svetu. Pregledovali smo slikarska dela in umetnost drugih kultur.

Vsakemu posamezniku se je dnevno posvečalo sproti, pozornost je bila razpršena ter določen čas osredotočena zgolj na posameznika, da se v sliki ali risbi lahko razvije na samosvoj način (pozorni bomo na to, kar je njegova značilnost). Pri večjih slikah se delo natančneje spremlja, pomaga dokončati, sicer pa vsak izdelek posameznik dokonča sam, skozi ta občutek ohrani svojo avtonomijo.

Pred uporabo materiala so se vnaprej soočili s tem, kaj želijo narediti, zaradi funkcionalnosti ter kvalitetnejšega dela, s tega vidika smo dali poudarek na izdelavo skice, ko se lotijo platna kot idejnega zasnuteka (za tiste, ki so usmerjeni k bolj študijskemu načinu ustvarjanja); predvsem pa smo uporabnike usmerjali k samostojnemu razvijanju slike s čim manj posredovanja, torej, sami se bodo morali naučiti pripraviti material ter delovne razmere, ker bodo tako manj odvisni od drugih in okolice oz. samostojnejši.

Z uporabniki bomo skupaj pregledovali obdobja umetnostne zgodovine, in se o določenih slikah pogovarjali, spregovorili pa bomo tudi o preteklih ter aktualnejših temah glede na delo, ki ga bomo podrobneje opazovali. V naše praktično delo bomo vključili estetsko komponento v samem procesu razvijanja izdelkov, slik. Še naprej bomo izpopolnjevali posameznikov lastni slog, upoštevali bomo, kar se je izkazalo učinkovito že v lanskem letu, in sicer razvijanje različnih tehnik in znanj na podlagi pregledovanja umetnin skozi čas.

Izhajajoč iz teme ljudskih umetnosti smo razvijali različne risarske, slikarske tehnike in veščine, ki so uporabnikom omogočale samostojnejše delo ter realizacijo umetniškega izdelka, ki so si ga zastavili. V procesu ustvarjanja so uporabniki usvajali barvne lestvice, se učili niansiranja barv, se seznanjali s prostorskim ključem postopnega prekrivanja slikovne površine, barvnih kontrastov.

Slikali so s tehniko črnega in barvnega tuša in kaligrafskimi peresi. Slikali so na podlagi opazovanja. Vadili so uporabo mešanja tehnik ter niansiranja odtenkov na podlagi. Nekateri uporabniki so se posvečali risanju in slikanju portretov in figur, drugi uporabniki so se posvečali razvijanju krasilne umetnosti, ki so jo na svojevrsten način preoblikovali in se vadili v poslikavanju motivov.

V slikarski delavnici se kaže napredek v skupinski dinamiki. Uporabniki so bolj umirjeni, zavzeti za svoje delo. Skupaj smo veliko razmišljali o vsebinah, bili

vedoželjni in izražali lastna prepričanja in mnenja. Krepi se je občutek za čistočo in skrb delovnega okolja, delovnih sredstev. Uporabniki postajajo pri svojem delu samozavestnejši in samostojnejši.

VII. 1.2.1.3. GLASBENA DELAVNICA

Aktivnosti uporabnikov iz glasbene delavnice delimo dva sklopa. Prvi in najobsežnejši del je skrb za urejanje notranjosti in zunanosti enote, drugi del zajema glasbeno dejavnost. Glasbena dejavnost se izvaja po kosilu, ko uporabniki končajo z dnevnimi opravili v enoti, ki so vezana na vzdrževanje enote, čiščenje in podobna opravila. Uporabniki so v dopoldanskem času vključeni v ostali dve delavnici.

Ob izvajanju glasbe se uporabniki sproščajo, zaplešejo, pojejo, spoznavajo in odkrivajo različne barve zvokov. Preizkušajo se v igranju na različne glasbene inštrumente iz različnih skupin inštrumentov (klaviature, baterija bobnov, različna manjša tolkala, razni melodični inštrumenti).

Sodelovanje v glasbeni delavnici je omogočeno vsem uporabnikom, ki si želijo tovrstnega izražanja. Dogajanje v glasbeni delavnici je bilo pestro. Vodene delavnice so potekale ob torkih. V tem terminu se je prepevalo različne slovenske ljudske napeve.

V glasbeni delavnici smo spoznavali tradicije posameznih pokrajin v Sloveniji. Pokrajine smo vzporedno z drugima dvema delavnicama uporabnikom približali preko ljudskih pesmi in napevov in folklorne tradicije. Vsebina se je menjala glede na obdobje in praznike v posameznem mesecu. Posebno pozornost smo namenili tradiciji Mengša kot najožje lokalne skupnosti v kateri živimo in delamo. Pri tem nam bodo služili kot opora in vodilo knjiga Mengeš in Trzin skozi čas ter druga dokumentacija.

V glasbeni delavnici smo v okviru sprostitev dejavnosti nadaljevali z aktivnostmi glasbene skupine Veseljaki in skupine uporabnikov, ki igra na Orffov inštrumentarij ter mešanega pevskega zbora INCE ZU. Razširili smo repertoar skladb. Veliko veselja in pozitivne energije nam je v lanskem letu prinesla diatonična harmonika, ki smo si jo sposodili, ob kateri so uporabniki velikokrat zapeli in zaplesali.

Zaradi pestrosti letošnje vsebine, bomo tudi v prihodnjem letu usmerjali glasbeno dejavnost v spoznavanje folklorne in kulturne dediščine.

Folklorno dejavnost izvaja enkrat tedensko upokojena učiteljica in nekoč tudi vodja folklorne skupine. Gospa prihaja kot prostovoljka v okviru Prostovoljnega dela, ki se je v letošnjem letu začelo izvajati v našem varstveno delovnem centru. Uporabniki se te sprostitev in hkrati poučne dejavnosti radi udeležijo.

VII. 1.2.1.4. PROGRAM POMOŽNIH DEL - SKRB ZA UREJENOST ENOTE

V okviru skrbi za čistočo, urejenost notranjosti in zunanosti enote smo skupaj z uporabniki izdelali urnik dnevnih in občasnih opravil. Pri razdelitvi aktivnosti smo upoštevali želje uporabnikov kot tudi njihovo individualno sposobnost, kar se je tudi v letošnjem letu izkazalo za pozitivno. Urnik po potrebi dopolnjujemo, da se uporabniki ne bi prenasitili ponavljajočih se del.

V ta sklop lahko vključimo tudi vsa potrebna opravila, ki so potrebna za funkcioniranje naše priročne kuhinje in jedilnice. Uporabniki skrbijo za čistočo vseh

površin, pomivanje posode, razdeljevanje jedilnega pribora, pladnjev, razdeljevanje hrane, skrb in pomoč pri drugih aktivnostih in opravilih.

Poleg aktivnosti, ki so že zgoraj opisane, uporabniki iz glasbene skupine sodelujejo pri vseh ostalih aktivnostih, ki jih Varstveno delovni center nudi.

Potrebno je poudariti, da uporabniki, ki so vključeni v glasbeno delavnico zaradi narave samega dela in opravil za katere so zadolženi, nimajo nekih končnih izdelkov, ki bi jih lahko razstavljali in se z njimi »pohvalili«. Vendar nosijo in prispevajo pomemben del pri vseh dejavnostih, kjer sta navzven bolj izpostavljeni slikarska in kiparska delavnica. Uporabniki pomagajo pri vseh postavitvah razstav, pri tehničnih delih, vzdrževalnih delih pri čiščenju in urejanju prostora. Večinoma so tudi uporabniki iz glasbene delavnice tisti, ki pomagajo pri nabiranju dekorativnih naravnih materialov.

Dnevna opravila, ki jih izvajajo uporabniki:

- ▲ razkuževanje/dezinficiranje kljuk, stikal, pip, oprijemal na ograjah
- ▲ pometanje stopnišč in vseh hodnikov
- ▲ pomoč pri pospravljanju miz po obrokih
- ▲ zaklepanje in odklepanje garderobe
- ▲ skrb za urejeno okolico enote
- ▲ skrb za urejenost kotlovnice in kurilnice
- ▲ pomoč pri opravljanju in samostojno opravljanje različnih hišnih opravil
- ▲ skrb za glasbene inštrumente in prostor, kjer se izvaja glasbena delavnica
- ▲ skrb za urejenost prostora za čistila in druge pripomočke
- ▲ dnevno sesanje jedilnice
- ▲ pometanje obeh zunanjih stopnišč in spodnjega balkona
- ▲ praznjenje košev v vseh prostorih po enoti
- ▲ čiščenje miz, stolov in klopi v jedilnici – po zajtrku in kosilu
- ▲ prenos torbe z zdravili iz Naše hiše in nazaj
- ▲ pomivanje posode
- ▲ zlaganje posode v pomivalni stroj in zagon pomivalnega stroja
- ▲ čiščenje kuhinjskega pulta
- ▲ upravljanje z mikrovalovno pečico
- ▲ kuhanje kave in čaja za uporabnike
- ▲ pometanje in pomivanje tal v kuhinji
- ▲ razdeljevanje kosila
- ▲ razdeljevanje prtičkov in jedilnega pribora za kosilo in zajtrk
- ▲ spuščanje rolet in ugašanje luči po zaključku delovnega dne

Občasna opravila, ki jih izvajajo uporabniki:

- ▲ obešanje in zlaganje opranega perila
- ▲ likanje
- ▲ fotokopiranje
- ▲ menjava toaletnega papirja in papirja za brisanje rok v avtomatih
- ▲ zalivanje rož (sezonsko)
- ▲ skrb za vrtno in ostalo orodje
- ▲ čiščenje hladilnika – 2x tedensko
- ▲ čiščenje stenskega regala – 1x tedensko

VII. 1.2.1.5. AKTIVNOSTI, POVEZANE Z USTVARJANJEM, V ENOTI INCE ZU V LETU 2012

OGLED KOLIN, 13.1.2012

Na povabilo Turističnega društva Komenda smo si ogledali pripravo kolin. Ogled je vodila turistična delavka. Uporabniki so pri lovski koči, kjer je potekal prikaz priprave kolin, sodelovali, veliko spraševali, bili radovedni. Ogledali smo si tudi pripravo kruha v značilni mizi, kjer je gospa kruh zamesila in pri tem razlagala postopek peke kruha. Posladkali smo se s potico in spili dober, vroč čaj. Za nami je bil tako še en lep, poučen dan. Ogled priprave kolin se je nanašal tudi na obogatitev vsebinskega dela v delavnicah, ki se navezuje na kulturno dediščino in običaje.

KULTURNI DAN, 7.2.2012

V okviru kulturnega dne smo v enoti prebirali Prešernovo poezijo. Uporabniki so vsi sodelovali in bili v delavnici izjemno zbrani in sodelujoči. Ob sonetih, ljubezensko izpovedni poeziji smo govorili o življenju pesnika, o tragičnih ljubezenskih izkušnjah in o umetniški inspiraciji. Uporabniki so se ob tem dogodku tako dobro počutili, da smo imeli po tem še nekaj sredinih srečanj namenjenih literaturi. Nekateri uporabniki, ki so sicer bolj ozadju in se ne želijo izpostavljati, so naredili korak naprej in nastopali pred skupino tako, da so doživeto brali poezijo.

PUSTOVANJE, februar 2012

Na pustni torek smo z uporabniki INCE ZU imeli pustno rajanje. Pred pustnim rajanjem smo povedali nekaj o pomenu pusta in o samem običaju.

Na pustovanje smo se pripravljali že kakšen dan prej, tako da smo izdelovali pustne verige, »napihali« balone in pripravili jedilnico za pustno rajanje.

Na pustni dan sta delovna inštruktorica kiparske delavnice in delovna inštruktorica likovne delavnice pekli vzhajane ocvrte miške.

Po zajtrku smo pričeli z maskiranjem uporabnikov. Nekateri uporabniki so v enoto že prišli našemljeni, z ostalimi smo izdelali pustne maske (klobuke, pokrivala oči in razne ostale rekvizite za posamezne maske) in zaposleni poskrbeli, za poslikavo obrazov.

Pustne šeme in zaposleni smo zaplesali in zapeli. Sledila je tudi likovna delavnica kjer so uporabniki upodabljali pust v lastni domišljiji.

VELIKA NOČ, izdelovanje *butaric*, 30.3.2012

Pod organizacijskim vodstvom delovne inštruktorice kiparske delavnice je potekala predstavitev običaja izdelave butaric. Vodja kiparske delavnice je v nekaj zaporednih delavnicah uporabnike seznanjala s pomenom velike noči in spremljajočimi običaji. Uporabniki so si tega dne ogledali izdelavo butaric. Postopek izdelave je prikazala ga. Fani Sovinšek. Uporabniki so pri tem sodelovali in tudi sami izdelali butarice.

VELIKA NOČ, barvanje *velikonočnih jajc*, 6.4.2012

Da bi tudi uporabniki čutili pridih praznikov smo se odločili, da bomo petek pred Veliko nočjo namenili barvanju jajc.

Ker smo želeli, da se ob tem tudi kaj novega naučimo, smo se odločili za barvanje na naraven način. Uporabnikom enote INCE ZU so vodje kiparske in slikarske delavnice razložile kako lahko brez umetnih barvil lahko obarvamo jajce. Na samo barvanje smo se pripravili tako, da smo nabrali travniške rastline. Z nekaterimi smo se lotili barvanja z rastlinami, tako da so v nogavice vezali travniške bilke z jajcem in

to skuhati v naravnem barvilu, ostali so jih okraševali s poslikavo z barvami. Kako so uspeli niti ni tako pomembno, saj nam je kakšno jajce počilo, kakšno se nam je slabše posrečilo, a smo na koncu vendar končali tako, da je vsak uporabnik s seboj lahko odnesel en pirh.

BIENALE 2012 - Hengelo, *Nizozemska*, 10.5. - 16.5.2012

Na Nizozemskem poteka vsako leto mednarodni projekt, ki temelji na konceptih ART Brut umetnosti. K sodelovanju je bilo povabljenih 6 uporabnikov in 3 zaposleni. Namen bienala je bil umetniško ustvarjanje in izmenjava izkušenj. Področja ustvarjanja so glasba, likovno ustvarjanje, kiparstvo, dramske aktivnosti in druge ročne spretnosti.

Hkrati je potekala strokovna ekskurzija štirih strokovnih delavk VDC INCE. Uporabniki so se vrnili iz bienala opremljeni z novimi izkušnjami, ki so jih pridobili na delavnicah. Nekateri so prvič potovali tako daleč in imeli priložnost pridobiti izkušnjo sodelovanja na mednarodnem nivoju. Prav tako je napredovala njihova samostojnost in se povečala moč njihove samopodobe.

Vzporedno s prisotnostjo uporabnikov na Bienalu, je potekala tudi strokovna ekskurzija. Strokovna delavka in strokovni sodelavki, enote INCE ZU, ki so bile prisotne na tej mednarodni udeležbi so dobile lepe, pozitivne izkušnje in znanja za vnašanje kvalitetnega dela v umetniško enoto.

USTVARJALNI TABOR, Dobrna 21.8 .do 24.8.2012

Skozi različne delavnice smo spoznavali likovne tehnike, risali v naravi, v glasbenih delavnicah smo prepevali, se učili slovenske ljudske pesmi, spoznavali naravo in naravne znamenitosti v bližnji okolici. Likovne kolonije so se udeležili uporabniki, ki sicer niso vključeni samo v slikarsko delavnico. Tabor sta vodila delovna inštruktorica slikarske delavnice in varuh, vodja glasbene delavnice.

Kolonija je obsegala aktivnosti tudi na področju glasbe. Prepletale so se dejavnosti ilustriranja, slikanja v naravi in prepevanja ljudskih napevov. Uporabniki so si ogledali naravne lepote in iskali inspiracijo za svojo ustvarjalnost.

MIHAELOV SEJEM, 22.9. in 23.9.2012

Na Mihaelovem sejmu smo imeli v uporabo stojnico izdelkov uporabnikov bivalne enote in umetniške enote. Zaposleni so skupaj z nekaj uporabniki obiskovalcem sejma predstavili ustvarjalno delo VDC INCE. VDC INCE Mengeš, je v lokalnem smislu reprezentativna institucija, ki opravlja storitev vodenja varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji za odrasle osebe z motnjo v duševnem razvoju. Žal so nam organizatorji namenili manj frekventno lokacijo stojnice, čeprav je prepoznavnost našega dela za lokalno skupnost zelo pomembna in smo jih na to predhodno opozorili. Upamo, da bodo organizatorji naše prošnje v bodoče upoštevali in nas uvrstili na boljšo lokacijo.

MARTINOVANJE, 11.11.2012

Tudi temu običaju smo v naši enoti namenili en dan dela v skupni delavnici. Delovni inštruktorici sta kuhali čaj iz grozdja. Vodja kiparske delavnice je vodila dejavnost na temo vremenski pregovori - Martinovanje. Uporabniki so risali risbe s tematiko, ki se nanaša na grozdje, vinsko trto, trgategv, pridelava mošta... Ob ustvarjanju smo tudi prepevali.

FOLKLORA (ples in pesmi), prostovoljka, ob petkih

Folklor, družabne igre naših babic, prepevanje in še več ter mnogo lepih trenutkov uporabniki preživljajo z ga. Štefko Mlakar, prostovoljko, ki vsak petek od 9.00 do 10.00 z veseljem deli svoje znanje, ki ga je v letih aktivne zaposlitve delila svojim učencem v šoli in v folklorni skupini.

POSAMEZNI DOGODKI V LETU 2012

- ♣ ogled **smučarskih poletov, Planica 2012**,
Vsi uporabniki se vedno znova veselijo ogleda smučarskih poletov, posebno zanimiva je tudi zakuska v šotoru kjer se pogrejejo in posladkajo.
- ♣ **obisk učencev iz OŠ Roje** v mesecu februarju 2012,
v tem času so se vključevali v delavnice, spoznavali delo in zaposlitve uporabnikov naše enote.
- ♣ **obisk VDC Janez Levca**, na njihovo povabilo ob obletnici ustanovitve, 7.3.2012
S skupino osmih uporabnikov smo si ogledali šolo zavod Janeza Levca, zanimivo razstavo njihove zgodovine prikazane v sliki in besedi in krajšo lutkovno prestavo
- ♣ sodelovali smo na skupnem izletu vseh uporabnikov in zaposlenih v **NEK Krško** v mesecu juniju, 5.6.2012
- ♣ preizkus **požarne varnosti**, 14.6.2012
Obiskali so nas gasilci GD Moste pri Komendi in pripravili preizkus evakuacije v primeru požara. Uporabniki in zaposleni smo se lahko preizkusili tudi v gašenju požara z gasilnim aparatom. Dogodek je bil v prvi vrsti poučen in tudi zanimiva popestritev dneva. Lahko zapišemo tudi, da je bila poskusna evakuacija uspešna in prisebno izvedena
- ♣ ogled **filma »Umetnik«**, **Kinodvor** - Ljubljana
Vsi udeleženci smo bili nad filmom navdušeni. Od samega začetka do konca smo spremljali film, ki je bil še posebno privlačen zaradi tehnike. Vrnil nas je v zgodovino nemega filma. Po končani predstavi smo v enoti še veliko govorili o vtisih.
- ♣ ogled **filma »V dolini miru«**, **v Kinoteki** - Ljubljana
Čeprav so si film mnogi že ogledali, zaradi tega ni bil nič manj zanimiv. Po ogledu smo imeli v enoti pogovor o vsebini in kako so uporabniki film razumeli.
- ♣ ogled **lutkovne predstave Sneguljčica in sedem vitezov, Šentjakobsko gledališče** - Ljubljana
Ni bila čudovita samo lutkovna predstava, privlačen je bil tudi predbožični sprehod po lepo okrašeni, sončni prestolnici. Takšni dogodki so vedno zelo zaželena in lepa popestritev za vse nas.
- ♣ zaključek starega leta, **novoletno rajanje**, 21.12.2012
Rajanje je bilo sproščeno, namenjeno plesu, petju in lepim željam za prihodnje leto. Dan je popestrila tudi ekipa iz RTV, ki so prišli posneti prispevek za dnevna poročila o VDC INCE Mengeš.

DEJAVNOSTI V INCE ZU, KI SO POTEKALE VSE LETO

- sprehodi v naravo, ustvarjanje v naravi,,
- risanje ob glasbi (na določeno temo) in ustvarjanje ob poslušanju ljudskih pesmi,
- pregledovanje knjig, gledanje filmov in dokumentarcev o ljudskih običajih in

- umetnosti,
- pogovori o različnih temah v umetnosti, ki se navezujejo na širše področje človeškega delovanja
- spoznavanje s kulturno dediščino kot celotni pomen v Slovenskem prostoru,
- praznovanje posameznih praznikov v letu na način, ki je temeljil njegovemu nastanku,
- folklorna dejavnost, ki jo izvajajo prostovoljka enkrat tedensko
- poudarek na preudarnem, varčnem ravnanju z materialom in spoštovanju le tega (predelava, recikliranje),
- ohranjanje znanja pri posamezniku in pridobivanje novega glede na sposobnost posameznega uporabnika,
- enota INCE ZU v celoti sodeluje pri pripravi in organizaciji razstav in dogodkov ki predstavljajo ustvarjalno delo uporabnika,
- iskanje možnosti za pridobivanje novih razstavnih prostorov.

RAZSTAVE ENOTE ZU

V okviru umetniških delavnic smo poskušali vstopiti s predstavitvijo del uporabnikov v širše socialno okolje. V letošnjem letu smo realizirali dve razstavi. Z razstavami uporabnikom omogočamo vpetost v odnose z drugimi ljudmi, večamo njihovo prepoznavnost in bogati njihov umetniški navdih. Pri vseh organizacijah in postavitvah razstav sodeluje celoten tim enote ZU in tudi vsi uporabniki, ki so vključeni v umetniško enoto. Skozi proces ustvarjanja in organizacije podobnih dogodkov raste prav vsak uporabnik, saj se poudari pomemben prispevek vsakega izmed njih k uspešnosti razstav.

Slikarska razstava

V mesecu marcu, 21.3.2012 je v okviru obeležja svetovnega Dneva Downovega sindroma potekalo odprtje prve slikarske razstave uporabnika in uporabnice INCE ZU . To je bila njuna prva samostojna razstava, ki je pomembna tako iz vidika napredka ustvarjanja kot tudi iz doseganja napredka novih sposobnosti in veščin in osebnostne rasti obeh uporabnikov. Z razstavo smo lahko prikazali širši populaciji njuno delo, ki odraža njun osebnostni in ustvarjalni razvoj. Ta je bil dosežen s stalnim strokovnim vodenjem delovne inštruktorice in varuhinje ter ostalega delovnega tima enote INCE ZU. Ob samem dogodku, ko smo razstavo svečano odprli so bili prisotni tudi svojci, ki so bili ganjeni ob izjemnem dogodku in ponosni na dosežen napredek svoji otrok, varovancev. Strokovni delavci in sodelavci pa smo se ob samem dogodku zavedali pomena umetniškega dela v storitvi zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Kiparska razstava

25. oktobra 2012 smo v prostorih Občine Mengeš pripravili kiparsko razstavo. Uporabnik, ki je ljubitelj zvonov in Mengšanskih pritrkovalcev, s katerimi je tudi sam občasno sodeloval. Pod vodstvom delovne inštruktorice je izdelal prečudovite zvončke, tulipane in ptičje hišice. Razstavo je delovna inštruktorica domiselno postavila v sejno dvorano občine. Pri dogodku odprtja so sodelovali občani Mengša, z lepimi, iskrenimi besedami je počastil uporabnika tudi župan občine Mengeš. Uporabnik je bil vidno ganjen in je s tem dogodkom dobil. Dogodek je lep, topel vtis pustil v vsakemu izmed prisotnih.

PRODAJA IZDELKOV

Prodaja izdelkov je potekala v naši trgovinici, na razstavah in »od ust do ust«. Prodajale so se slike, platna, kiparski izdelki, novoletne voščilnice.

S prodajo izdelkov uporabniki dobijo potrditev za svoje delo. Trženje je potekalo s pomočjo razstav, sodelovanjem na prireditvah in na drugih aktivnostih, ki se izvajajo večinoma v ožji lokalni skupnosti..

Veliko izdelkov naših uporabnikov smo uporabili tudi za poslovna darila, darila ob rojstnih dnevih zaposlenih, za obiskovalce določenih internih prireditev.

Poleg strokovnega dela je področje trženja in iskanje primernih načinov promoviranja dela naših uporabnikov izredno pomembno. Smo na poti, ko moramo opraviti naslednje korake v smeri pri združevanju področij umetnosti in trženja izdelkov naših uporabnikov. V preteklih letih smo to poskušali z razstavami v ožji in širši lokalni skupnosti, vendar moramo stopiti še dlje v teh nalogah. Nujni so določeni koraki v prihodnje, da bomo bolj prepoznavni in tako še naprej omogočali uporabnikom, da krepijo kreativnost, željo po ustvarjanju. S spletno stranjo zavoda iščemo načine, kako se odpreti širšemu okolju, da prepozna naše delo in tržiti izdelke naših uporabnikov, ki so unikatni, uporabni in lepi. Verjamemo, da bo spletna stran VDC INCE, ki je v nastanjanju bistveno pokrila tudi ta del nalog.

VII. 1.2.2. VARSTVO IN VODENJE

Na vseh področjih izvajanja storitve varstva in vodenja uporabnikov smo poskušali ohranjati čim večjo samostojnost uporabnikov v sodelovanju s svojci in zakonitimi zastopniki skrbniki:

▲ Skrb za sebe in osebno higieno: Veliko pogovorov in časa namenjamo osebni higieni, higieni in čistoči prostorov. Ta tema se obravnava na skupnih sestankih, socialnih delavnicah in tudi individualno z vsakim posameznikom, ko se pokaže potreba. Osebni higieni dodatno posvečamo pozornost v primeru raznih obolenj, viroz, v zimskem času. Poleti več pogovorov namenjamo rednemu umivanju in tuširanju zaradi potenja. Ob tem analiziramo tudi namen in koristnost takšnih opravil.

▲ Prehrana: Uporabniki imajo v enoti dva obroka, zajtrk in kosilo. 8 uporabnikov prejema dietne obroke. Posebno pozornost posvečamo pravilni in zdravi prehrani. Uporabnike na socialnih delavnicah vedno znova opozarjamo in poučimo o zdravi prehrani, pomenu manjšega vnosa kalorij v naš organizem. Pogovarjamo se o njihovem dobrem počutju in lastni odgovornosti pri vnosu zdravih sestavin v svoje telo.

▲ Telesna aktivnost: v letu 2012 smo mnogokrat, kadar je le dopuščalo vreme in čas odšli na sprehode. Za telesne aktivnosti smo spodbujali vse posameznike. Uporabniki svoj interes za telesno aktivnost kažejo različno. Nekaterim so ljubši sprehodi, drugi raje telovadijo v enoti. Tudi jutranja telovadba se je redno izvajala. Veliko energije smo zaposleni vložili v to, da bi nekatere posameznike uspeli usmeriti vsaj v eno od teh dveh telesnih aktivnosti. Tistim uporabnikom, ki jim ne ustreza vodena telovadba, smo poskušali doseči fizično aktivnost preko iger, sprostitev in dejavnosti.

▲ Vseživljenjsko učenje: pri uporabnikih smo poskušali ohraniti pridobljeno znanje in sposobnosti ter učenje novih veščin na naslednjih področjih: skrb za okolico, opravljanje gospodinjskih del in čiščenje prostorov v enoti, primerno vedenje, spoštovanje ljudi.

Vseživljenjsko učenje se odvija tako v skupinskih dejavnostih kot tudi med ustvarjalnim procesom oziroma zaposlitveno dejavnostjo. Krepi se njihova notranja moč, samozavest, tudi v porazih se učijo in dosegajo duhovni napredek in krepitev veščin, ki jih že obvladujejo.

▲ Aktivno vključevanje v okolje: skrbeli smo, da imamo dobre medsosedske odnose in poskušali v čim večji meri sodelovati z drugimi zavodi, posamezniki, galerijami itd. V okolje se vključujejo preko raznih dejavnosti kot so razstave, kulturni dogodki.

▲ Vzdrževanje in razvoj socialnih stikov uporabnikov: spodbujali smo reševanje konfliktov med uporabniki, prijateljsko ozračje v delavnicah, vzdrževanje in učenje socialnih veščin v okviru socialnih delavnic, sestankov z uporabniki, zaposlitve v delavnicah ter skupinskih in individualnih pogovorov z uporabniki.

▲ Varstvo pri prihodih in odhodih uporabnikov ter spremstvo pri prevozi uporabnikov:

Ob prihodu in odhodu uporabnikov se poskrbi za stalno spremstvo in se na ta način omogoča varnost vsakega posameznika. Prav tako se poskrbi za ustrezno število spremljevalcev v primerih različnih izletov.

VII. 1.2.3. STROKOVNO DELO

VII. 1.2.3.1. PODROČJE DELA Z UPORABNIKI

INDIVIDUALNO DELO IN SKUPINSKO DELO

Skupinska habilitatorka je izvajala individualne in skupinske pogovore z uporabniki. Individualna obravnava je oblika neposrednega dela z uporabnikom. Namenjena je individualizaciji osebnega razvoja posameznika in osebne rasti, z namenom razbremenitve stisk. Individualni pogovori so pomembni pri izgradnji lastne vrednosti, pri obvladovanju jeze in agresivnih vedenj. Obravnave s posamezniki so bile redne. Določijo se z individualnim načrtom, glede na potrebe uporabnikov in tudi na podlagi konfliktov med uporabniki, neprimernega obnašanja, nasilnega obnašanja ter osebnih stisk posameznikov.

S posameznikom pregledujemo in iščemo možnosti za izvajanje aktivnosti, načrtovanje prostega časa, možnosti za večje zadovoljstvo pri vključevanju v skupino, krepimo občutek varnosti, samospoštovanja in koristnosti.

Skupinska habilitatorka vodi urnike pogovorov na ta način, da se pogovori tudi s tistimi pri katerih ni nobenih odstopanj, konfliktov in na ta način dosega pri uporabniku varnost, sproščenost in občutek sprejetosti.

Individualni pogovori so potekali po potrebi v pisarni skupinske habilitatorke, nekaj uporabnikov pa je bilo vključenih v daljše individualne obravnave s točno določenim terminom razgovora.

Skupinsko delo z uporabniki se je izvajalo v različnih oblikah in sicer v načrtovanih sestankih, ki so na urniku enkrat tedensko, ob istem času. Potekalo je tudi skupinsko obravnavanje v manjših skupinah. Sestanki so se izvedli v primeru

specifičnih situacij. Namen teh sestankov je bil, da uporabniki skupaj z zaposlenimi rešujejo specifično situacijo ugotovijo, kakšen je bil potek dogodka, kdo je bil udeležen v dogodku, kakšne ukrepe bi predlagali in jasno povedali, kakšno vedenje je sprejemljivo oziroma ni. Skupinski pogovori omogočajo izboljševanje medsebojne komunikacije. Na ta način se uporabniki prepoznavajo med seboj in se učijo vključevanja v socialno mrežo. Tak način dela omogoča tudi učenje za življenje.

SOCIALNE DELAVNICE

V letu 2013 smo nadaljevali z izvajanjem socialnih delavnic. Socialne delavnice so potekale enkrat tedensko, trajale so načeloma eno uro, udeleževala se jih je večina uporabnikov. Skupinska habilitatorka je poskušala motivirati vse uporabnike pri izvajanju, vendar je bila pri tem samo občasno uspešna. En uporabnik se največkrat te dejavnosti ne želi udeleževati.

Strokovni sodelavci so se delavnic ravno tako udeleževali in aktivno sodelovali. Teme socialnih delavnic so bile izbrane glede na skupinsko dinamiko in problematiko v enoti. V enoti med uporabniki ni veliko konfliktnih situacij, zato se je skupinska habilitatorka velikokrat odločala za sprostitvene družabne igre. Največkrat izbrane teme so se nanašale na zabavne igre, sproščanje, učenje socialnih spretnosti, asertivnost, komunikacija, preprečevanje in obvladovanje konfliktov, skrb za osebno higieno, telesna aktivnost, razumevanje navodil, krepitev samopodobe in samospoštovanja, pozitivno doživljanje, umirjanje ob glasbi in vodeni zgodbi, razumevanje souporabnikov, sprejemanje in dajanje pohval, opažanje razlik, učenje bontona, pogovori o dogajanju v enoti. Uporabniki so izjemno dobro sprejeli socialne delavnice in so čakali na petek, ko so se delavnice tudi izvajale.

SESTANKI Z UPORABNIKI

Vsako sredo smo imeli sestanek z uporabniki.

Redni tedenski sestanki so bili pomembni z vidika možnosti soodločanja in participiranja o zadevah, ki vplivajo na kvaliteto njihovega dela, življenja. Na sestankih so uporabniki aktivno sodelovali pri razreševanju konfliktov, izražali svoja nezadovoljstva in tudi pohvale in si delili lepe občutke in pozitivne izkušnje.. Pri pogovoru so sodelovali tudi strokovni sodelavci.

Na sestankih smo obravnavali aktualne teme, ki so jih uporabniki zelo radi odpirali. Spoštovali smo različnost, se upoštevali, se učili izražati lastna mnenja in spoštovati mnenja drugih. Ker so bili sestanki usmerjeni tudi v načrtovanje, organizacijo dela, spoštovanje pravil, smo vztrajali, da se sestankov udeležujejo vsi uporabniki.

Za izražanje pohval, pritožb, mnenj so tudi letos uporabljali »Nabiralnik za pohvale in pritožbe«, ki so jo uporabniki precej uporabljali. Nabiralnik je vodja enote izpraznila po potrebi, pregledala vsebino in jo potem predstavila na sestankih. Spodbujala je uporabnike, k opazovanju dogajanja v enoti, razmišljanju o dogodkih, situacijah, kaj bi se lahko spremenilo in izboljšalo in kaj je dobro. Ker so bili v preteklosti nekateri v številu pohvalah nemenjenim vodjem delavnic in vodji enote preobsežni in so se pohvale ponavljale, je skupinska habilitatorka spodbujala uporabnike naj si več pohval izrekajo medsebojno, skupini v kateri delijo, naj navajajo tudi predloge za izboljšanje dela in zmanjševanje konfliktnih situacij.

PROSTOVOLJNO DELO

V letošnjem letu smo pričeli s programom prostovoljnega dela. Nosilka programa je vodja enote INCE ZU in sodeluje s strokovnimi delavci in sodelavci v celotnem zavodu. S prostovoljci se pred pričetkom izvajanja prostovoljnega dela sklene dogovor o sodelovanju.

V enoti VDC INCE ZU smo pričeli s prostovoljnim delom v mesecu novembru.

Vodja slikarske delavnice in vodja glasbene delavnice, nekoč sama člana folklorne skupine, sta v enoto povabila gospo, ki je bila njuna mentorica. Namen povabila je bil, da bi uporabnikom popestrila eno dopoldne s petjem in plesom. Gospa se je z veseljem odločila, da bi se vključila kot prostovoljka in izvajala sprostitevno dejavnost folklorne in prepevanja. V enoto prihaja enkrat tedensko ob petkih. V dejavnosti sodelujejo vsi uporabniki, prav tako z veseljem sodelujejo strokovni sodelavci.

Vodja enote se s prostovoljko povezuje in sodeluje v smislu seznanjanja poteka dejavnosti in nudenja podpore ter zagotavljanja spoštovanja Kodeksa etičnih načel.

Prostovoljno delo je dejavnosti, ki povezuje uporabnike s širšo lokalno skupnostjo in pomeni vnašanje novih kvalitativnih strokovno delo in osvežitev ter dopolnitev strokovnega dela. Pri tem se uporabniki učijo novih znanj in spretnosti.

SPREJEM IN PREMESTITEV UPORABNIKOV

V letu 2012 je bil speljan postopek začasne vključitve uporabnika iz enote INCE Mengeš v enoto INCE ZU, z namenom preizkusa zmožnosti izvajanja umetniškega ustvarjanja ter s tem možnost stalne vključenosti v umetniško enoto. Uporabnik je bil v obdobju začasne vključitve od 9.1.2012 do 6.6.2012 strokovno voden. O izvajanju začasne vključenosti je vodja enote o vseh pomembnih in ključnih zadevah obveščala člane Strokovnega sveta. Prav tako je strokovna vodja enote sodelovala z zakonitimi zastopniki pri obveščanju o funkcioniranju uporabnika in njegovem psihofizičnem stanju v času začasne vključitve.

Po preteku poskusnega dela je bilo mnenje Strokovnega sveta, da je za uporabnika in za njegov psihofizični bolj ustrezna ponovna vključitev v kooperantska dela.

Za uporabnico storitve vodenja varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji v Varstveno delovnem centru INCE, se je v mesecu februarju 2012 sprožil postopek sporazumne prekinitve Dogovora o sodelovanju zaradi premestitve v CUDV, ki je lociran bližje njenemu domačemu kraju, tam kjer biva njena ožja družina.

Ob zaključku leta 2012 je v enoto INCE Mengeš vključenih 24 uporabnikov.

EVALVACIJE IN INDIVIDUALNI NAČRTI

Individualni načrti se v lanskem letu niso spreminjali, vendar smo doseganje načrtovanih ciljev in odstopanj sprotno preverjali z opaznanji in delo timsko načrtovali. Funkcioniranje uporabnikov smo analizirali, sprotno evalvirali vodenje in varstvo ter storitev zaposlitev pod posebnimi pogoji. Po potrebi se je problematika obravnavala na strokovnem svetu, kjer se je poiskalo strokovne rešitve problema.

Evalvacije in individualni načrti nam sicer zagotavljajo ciljno spremljanje posameznega uporabnika in vsebujejo večino informacij, potrebnih za delo z uporabniki. Skupinska habilitatorica, se je pri uvajanju v strokovno delo VDC udeleževala izvajanja opaznanj v enoti INCE Mengeš in v bivalni enoti v sklopu

individualnih opažanj, ki je potekalo na nivoju med vodjo strokovnega tima in delovnimi inštruktorji. Pri evalviranju dela in spremljanju uporabnikov ji je bil v podporo tim strokovnega sveta. V letošnjem letu pri nobenem od uporabnikov ni bilo potrebno izvajati sprememb v individualnih načrtih, narejena je bila ena izredna evalvacija zaradi začasne vključitve in ponovne vključitve uporabnika v matično enoto.

VII. 1.2.3.2. PODROČJE STROKOVNEGA DELA S STROKOVNIMI SODELAVCI V ENOTI

Tim sestavljajo dve delovni inštruktorici, varuhinja s specialnimi znanji, varuh in skupinska habilitatorka, vodja enote INCE ZU. Veliko dela, energije in časa smo namenili poudarjanju in izvajanju timskega dela.

V enoti smo imeli dnevne jutranje sestanke, kjer smo se pogovorili o:

- ▲ delu in dinamiki v skupinah,
- ▲ načrtovanju dnevnih aktivnosti,
- ▲ stanju prisotnosti uporabnikov,
- ▲ dnevnih spremembah, ki so se pojavljale med uporabniki.

Takšna oblika sodelovanja nam je pomagala, saj smo skrbeli za pretočnost in kroženje informacij in skupno seznanjanje z aktualnimi dogajanja v enoti, tako organizacijskimi kot strokovnimi, ki so se dotikale naših uporabnikov.

Delovni inštruktorji so dosledno pisali dnevna opažanja. O vsakem uporabniku sta skupinska habilitatorka in strokovni sodelavec izvajala pregled opažanj. V okviru oblike strokovnega dela je namen slediti vsem področjem, ki so se pojavljala pri posameznem uporabniku :

- ▲ individualna obravnava posameznega uporabnika kot odziv na aktualno situacijo ob določenih težavah, ideje za spremembo načrta dela s posameznikom, iskanje strategij in novih rešitev pri posameznih uporabnikih, pri čemer upoštevamo celostno obravnavo posameznikov,
- ▲ predlogi za uvajanje novih oblik dela z uporabniki in utrjevanje že vpeljanih,
- ▲ podpora strokovnim sodelavcem pri izvajanju storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter socialne oskrbe v oblik intervizije.

Izredni timski sestanki so bili sklicani na pobudo kogarkoli od zaposlenih kot odziv na težavnejšo aktualno situacijo. Na sestanku so bili udeleženi vsi strokovni sodelavci, ki so kakorkoli pomembno povezani pri delu z uporabnikom oziroma skupino. Namen takšnih sestankov je bil iskanje rešitev in načrtovanje intervencij, ki bi prispevale k bolj kvalitetnemu delu z uporabnikom in njegovo vključenost v enoto.

V letu marcu leta 2012 smo ponovno ocenili uporabnike po Kriterijih ocenjevanja nagrad uporabnikov v VDC INCE. Namen ponovne ocene je bil evalvacija in analiza psihofizičnega funkcioniranja uporabnikov v storitvi vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji. Postopek ponovne ocene nam je bil zelo v pomoč tudi pri doseganju ciljev uporabnikov, ki so bili zapisani v Individualnih načrtih.

VII. 1.2.3.2. PODROČJE STROKOVNEGA DELA S STROKOVNIMI DELAVCI IN SODELAVCI V ZAVODU

Vodja enote se je kot članica Kolegija redno, vsak torek, udeleževala teh sestankov. Sestanki Kolegija so bili organizacijske narave, kjer je vodja enote pridobila pomembne informacije o delovanju zavoda, posamezne enote, oblikovali so načrte dela za kratkoročno ali dolgoročno obdobje, se odzivali na aktualno dogajanje na ustreznem strokovnem področju, ki se je vpletal v naše strokovno in organizacijsko delo, usklajevali in načrtovali skupne aktivnosti v zavodu, z drugimi službami in institucijami in pristojnim ministrstvom.

Vodja enote se je kot skupinska habilitatorka aktivno udeleževala in sodelovala na rednih in izrednih sestankih Strokovnega sveta, kjer so obravnavali aktualne informacije, vezane na posamezne uporabnike, celostno obravnavali uporabnike, obravnavali dolgoročne strokovne cilje izhajajoče iz potreb uporabnikov, oblikovali pomembna stališča in vizije dela z uporabnikom, iskali nove rešitve za posameznika ali večjo skupino.

Vodja enote je v letu 2012 sodelovala tudi z delovno terapevtko, ki je individualno obravnavala uporabnika umetniške enote.

Srečanja in delo z uporabnikom je izvajala enkrat tedensko v enoti INCE ZU. Rezultati dela so zelo dobri. Srečanj se vsakič znova uporabnik zelo veseli. Strokovno pomoč s hvaležnostjo sprejela tudi mati uporabnika. Tako strokovni delavki kot zakonita zastopnica vidimo pri uporabniku bistven napredek.

VII. 1.2.3.3. VODENJE DOKUMENTACIJE O STROKOVNEM DELU

Varuhi in delovni inštruktorji so redno zapisovali opažanja o uporabnikih v svoji skupini.

V letu 2012 je skupinska habilitatorka izvajala dnevne zapise o sestankih, pogovorih, obravnavah, in skupinskih delavnicah. Vodila je dokumentacijo zapisnikov o:

- poteku socialnih delavnic za uporabnike,
- pogovorih na sestankih z vsemi uporabniki,
- sestankih s svojci in zakonitimi zastopniki,
- telefonskih pogovorih s svojci in zakonitimi zastopniki ter drugimi strokovnimi institucijami,
- individualnih in skupinskih pogovorih z uporabniki, timskih sestankih s strokovnimi sodelavci,
- skrb za kronološke zapise obravnav in dogodkov,
- skrb za osebne mape in urejanje le-teh,
- arhiviranje dokumentov.
-

V letu 2012 smo člani strokovnega sveta preoblikovali tudi obrazce za pomoč pri delu;

- obrazec Seznam terapije, ki jo prejema posamezen uporabnik v dnevnem varstvu,

- obrazec Vodilni list prejetanja terapije zdravil v VDC INCE ZU, ki je časovno vodilo za zaposlene glede prejetanja zdravil v dnevnem varstvu,
- obrazec Evidenca aplikacij zdravil, ki je namenjena evidenci apliciranih zdravil,
- obrazec Seznam uporabnikov, ki prejemajo dietni obrok v dnevnem varstvu.

VII. 1.2.3.4. SODELOVANJE S SVOJCI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI

V letu 2012 smo se strokovna delavka in sodelavci dvakrat srečali s svojci in zakonitimi zastopniki. Na prvem sestanku 9.4. 2012 smo predstavili načrt dela za leto, kakšne so naše usmeritve za delo in kako se lahko oziroma so bili vabljeni k vključevanju v naše delo. V mesecu 7.11.2012 smo spregovorili o aktualnih temah. Skupinska habilitatorka je redno sodelovala z vsemi svojci in zakonitimi zastopniki v telefonskih pogovorih ali individualnih pogovorih v enoti. Vedno so se lahko oglasili v njeni pisarni ali poklicali. Zaplete, konflikte in težave smo uspeli dobro in konstruktivno rešiti.

VII. 1.2.4. SODELOVANJE NA ŠIRŠEM LOKALNEM IN MEDNARODNEM NIVOJU

Sodelovanje z drugimi institucijami, posamezniki, galerijami ter pojavljanje v medijih. V letu 2012 smo sodelovali z CUDV Dobrna, z lokalnimi glasili Rokovnjač, Slamnik, Domžalsko-kamniške novice, z glasilom Mengšan, Kulturnim društvom Mihaelov sejem, MDDSZ, Društvom Sožitje, OŠ Roje, RTV Slovenija, Galerie Artistiek Nizozemska, TD Komenda in Zavodom za turizem Kranj.

VII. 2. INSTITUCIONALNO VARSTVO

VII. 2.1. BIVALNA ENOTA NAŠA HIŠA

Storitev institucionalnega varstva se izvaja v bivalni enoti Naša Hiša, ki v osnovnih kapacitetah lahko nudi dom dvaintridesetim odraslim osebam z lažjo, zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju, z morebitnimi kombinacijami nekaterih drugih telesnih in duševnih bolezni. Trenutno v Naši hiši prebiva 32 uporabnic in uporabnikov, ki so ravno tako uporabniki storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v enoti Mengeš in Zu Moste. V primeru slabega zdravstvenega stanja uporabnikov izvajamo v Naši hiši dopoldansko varstvo. V bivalni enoti poskušamo posameznikom zagotoviti in nadomestiti funkcijo doma, zato se še posebej trudimo ustvariti življenjske pogoje, ki nudijo domačnost, toplino, prijaznost, torej okolje kjer se posameznik počuti varnega in sprejetega. Poskušamo zagotoviti okolje, ki nudi posamezniku toplino in domačnost, hkrati pa skupaj z uporabniki ustvarjamo življenjski prostor, kot je življenje v skupnosti.

Od januarja 2012 do julija 2012 je v enoti bivalo 30 uporabnic in uporabnikov, od julija 2012 do oktobra 2012 jih je bivalo 31, od oktobra 2012 pa do konca leta 2012 pa je že bivalo 32 uporabnic in uporabnikov, torej je bivalna enota do konca leta 2012 zapolnila vse kapacitete. 31 vključenih uporabnic in uporabnikov je v bivalno enoto vključenih za stalno, 1 uporabnica biva začasno, vendar se ob začetku leta 2013, na željo zakonite zastopnice, pričakuje stalna vključitev. Na seznamu čakajočih za sprejem v institucionalno varstvo je trenutno nekaj uporabnikov iz dnevnega varstva, ki želijo vključitev, ob nezmožnosti svojcev skrbi za njih.

Začasni sprejemi uporabnikov

V tem letu so trije uporabniki bivali začasno. En uporabnik se je začasno vključil že v preteklem letu, v tem letu pa se je v začetku januarja vključil za stalno. Uporabnik, ki je hkrati vključen tudi v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v VDC INCE, je bil začasno vključen v institucionalno varstvo za obdobje 6 tednov in sicer v mesecu maju in juniju. V mesecu juliju je bila začasna vključitev uporabnice storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v VDC INCE, in sicer urgentno, na podlagi odločbe Centra za socialno delo, z odvzemom iz domačega okolja zaradi suma nasilja v domačem okolju. Uporabnica se je v bivalni enoti dobro počutila, zakonita zastopnica uporabnice pa predvideva v začetku letošnjega leta spremembo namestitve izčasne v stalno.

Začasni sprejemi so bili opravljeni po predhodni pripravi tako uporabnikov kot zakonitih zastopnikov kot tudi stanovalcev Naše hiše. Začasni sprejemi so potekali brez posebnosti. Za vsakega posameznega uporabnika smo se potrudili, da smo s programom, ki ga izvajamo, zagotovili varnost, domačnost in ustvarili okolje za čim lažjo integracijo v življenje v Naši hiši. Uporabniki in zakoniti zastopniki so ob zaključku bivanja izrazili zadovoljstvo z nastanitvijo in se priporočili še za v prihodnje, saj jim tovrstna nastanitev pomeni veliko obogatitev v življenju, tako njim, kot uporabnikom, ki stalno prebivajo v bivalni enoti.

V bivalni enoti nudimo storitev institucionalnega varstva uporabnicam in uporabnikom, ki so vključeni v storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi

pogoji VDC INCE, kar pomeni, da so uporabniki ob delovnih dnevih v dopoldanskem času od 7.00 do 15.00 ure vključeni v dnevno varstvo v delavnicah VDC-ja INCE, nekateri v enoto INCE Mengeš, drugi pa v enoto INCE ZU.

Bivalna enota Naša hiša je odprta vse dni v letu, ob delavnikih zagotavljamo 16 urno varstvo, ob vikendih, praznikih in dela prostih dnevih, ter v času zaprtja enot v Mengšu in Mostah, pa je bivalna enota odprta 24 ur na dan. Med delavniki se v jutranjem času izvaja program za starejše stanovalce, od 7.00 do 9.00 ure. Program se izvaja na lokaciji Naša hiša, vendar v okviru storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Program izvajajo zaposleni dnevnega varstva, nadomeščanje odsotnosti le-te pa izvaja socialna oskrbovalka.

VII. 2.1.1. IZVAJANJE STORITVE INSTITUCIONALNEGA VARSTVA

Izvajamo institucionalno varstvo, ki v splošnem nadomešča in dopolnjuje funkcijo doma. Obsega osnovno oskrbo in socialno oskrbo v skladu s predpisi s področja socialnega varstva ter zdravstveno varstvo po predpisih s področja zdravstvenega varstva.

Osnovna oskrba zajema bivanje, organiziranje prehrane, tehnično oskrbo in prevoz. **Socialna oskrba** je strokovno vodena dejavnost, ki zajame izvajanje vsebin socialne preventive, psihološke obravnave in svetovanja ter vodenje. **Varstvo** pomeni nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanju dnevnih aktivnosti (vstajanju, oblačenju, komunikacija, orientacija,..). **Posebne oblike varstva** so namenjene ohranjanju in razvoju samostojnosti, razvoju socialnih odnosov, delovne aktivnosti (okupacija) in aktivnemu preživljanju prostega časa, reševanju osebnih in socialnih stisk in terapiji motenj.

Odrasli ljudje z motnjo v duševnem razvoju, ki so vključeni v bivalno enoto, potrebujejo **strukturirano in organizirano strokovno podporo pri bivanju**. Stanovalci so odrasle osebe, zato sledimo glavnemu cilju, da osebe živijo svoje življenje, čim bolj primerljivo običajnemu življenju drugih odraslih oseb. Pri tem izhajamo iz potreb, želja, hotenj vsakega posameznika.

Trudimo se ustvarjati življenjske pogoje, ki podpirajo in spodbujajo posameznikovo motivacijo in samoaktivacijo in jim na ta način dopuščamo samostojnost in hkrati omogočamo odgovornost za njihov lastni napredek, razvoj osebnosti, razvoj spretnosti z namenom izgradnje svoje lastne osebne avtonomije.

V bivalni enoti Naša hiša so vključene osebe z različno stopnjo motnje v duševnem razvoju, zato z individualizacijo skrbimo in strmimo k **ohranjanju njihovih sposobnosti in spretnosti ter razvijanju novih**.

Pri svojem delu upoštevamo **koncepte običajnega življenja** in iz tega izhajajoča načela normalizacije, **koncepte opolnomočenja** in koncepte **samozagovornišva** in **zagovornišva uporabnic in uporabnikov**. Trudimo se, da so omogočene možnosti izbire povsod tam, kjer je to le mogoče. Uporabnice in uporabniki imajo priložnost, da izražajo svoje pobude in da sodelujejo pri oblikovanju življenja v Naši hiši in imajo priložnosti, da podajajo svoje pripombe in pritožbe. Z bivanjem v naši

bivalni enoti odrasli ljudje z motnjo v duševnem razvoju dobijo priložnost, da ob ustreznem strokovnem vodenju zaživijo čim bolj kvalitetno in samostojno življenje.

Vsem uporabnicam in uporabnikom poskušamo omogočiti takšno življenje, kot naj bi ga imel vsak posameznik doma. To je pogosto težko ohranjati, saj je bivanje v instituciji že v osnovi podrejeno posebnim pravilom, ki veljajo za vse in zaradi tega je posameznik pogosto prikrajšan za realizacijo njegovih želja in interesov, gre za življenje v skupini. Individualizacijo skušamo ohranjati preko priprave individualnih načrtov, pri katerih upoštevamo raznovrstnost posameznikovih želja, potreb in lastnih vizij odraslega življenja. V vsakodnevnem življenju skušamo zagotavljati čim večjo stopnjo intimne in spoštovanja osebnega dostojanstva. Pri vključevanju v skupino nekateri uporabniki potrebujejo podporo, da najdejo svoj prostor v dinamiki celotne skupine na primeren in spoštljiv način v odnosu do drugih. Tako, kot je pomembno vključevanje v okviru bivalne enote, je pomembno tudi vključevanje v širši socialni prostor. Posebna pozornost je namenjena ohranjanju stikov s svojci, kamor se vključujemo tudi z organiziranjem in izvajanjem obiskov na domu, v primerih ostarelosti svojcev. Vsem uporabnikom je omogočeno, da sprejemajo obiske in v čim večji meri ohranjajo svoje primarne socialne mreže, ki so jih razvili pred vstopom v bivalno enoto. Spodbujamo jih in jim pomagamo pri ponovnem navezovanju stikov s ključnimi ljudmi iz njihovega življenja, ki so se mogoče v preteklosti zrahljali.

Uporabnice in uporabniki v bivalni enoti bivajo v enoposteljnih in dvoposteljnih sobah. Vsi imajo možnost, da svoje sobe opremijo s svojimi osebnimi predmeti. Uporabniki imajo možnost vrata sob varovati z zaklepanjem, kar se pa ne poslužujejo pogosto, saj je vzpostavljeno zaupanje med stanovalci.

V letu 2012 smo nekaterim uporabnikom, na njihovo željo, opremili sobo s hi-fi opremo in televizijskimi sprejemniki, ter s tem zagotovili še večje udobje in modernizacijo sob. Nekaj uporabnikov je kupilo tudi glasbeno opremo, ki pripomore k kvalitetnejšemu preživljanju prostega časa in možnost umakniti se v sobo in preživeti čas tudi »sam s seboj«.

Poleg tega, smo skupaj s sodelavci in uporabniki, nadaljevali z dekoriranjem in urejanjem sob. Posamezni uporabniki so želeli svojo sobo urediti bolj domače s svetili, slikami, plakati,...), tudi skozi opremo oken in balkonov z lončnicami in podobno.

SKUPNO BIVANJE PAROV

V Naši hiši je omogočeno skupno bivanje parov. Tako imamo tri pare, ki bivajo skupaj v sobah. In nekaj, parov, ki živijo v sobah ločeno, vendar aktivno preživljajo dan skupaj in si dajejo pripadnost, čustveno stabilnost, vrednost,..

V preteklosti smo tem parom nudili možnosti obravnave, saj se je pogosto zgodilo, da so se pojavljale med njimi posebne situacije, težave in konflikti, ki jih sami niso znali ali zmogli rešiti ter so potrebovali strokovno pomoč zaposlenih v bivalni enoti.

V letu 2012 smo opazili napredek in vse manj konfliktov v odnosih med partnerji. Pri strokovni obravnavi partnerskih odnosov smo tako nudili le suport in manj strokovnih intervencij, kot v preteklosti.

Kljub napredku v partnerskih odnosih pa se trudimo, da se pri strokovnem delu pri partnerskih odnosih, prilagajamo potrebam in novi dinamiki partnerstva. Pri tem smo strokovno in osebno občutljivi do obeh in vsakega posebej. Ob posameznih

intervencijah smo si vzeli možnost strokovne supervizije kot dodatnega vpogleda v ustreznost ravnanja s pari.

VII. 2.1.2. UPORABNIKI NAŠE HIŠE

V letu 2012 je bilo v Našo hišo vključenih 16 moških in 16 žensk, od katerih ena uporabnica biva začasno. Na splošno je med stanovalci zaznati splošno dobro počutje v bivalni enoti, skorajda vsak med njimi pa ima individualne želje po manjših spremembah, ki so konstantne in se z razvojem spreminjajo, saj le-te omogočajo večje zadovoljstvo z bivanjem v bivalni enoti. Vsi uporabniki Naše hiše imajo izdelan individualni načrt, ki nam omogoča boljši vpogled v njihove potrebe, želje in vizije. Tako se je v preteklem letu izvajalo cilje, zapisane v individualnih načrtih, le te cilje smo redno evalvirali in jih preoblikovali, spremenili oziroma aktualizirali, s tem smo omogočali, da so posamezni uporabniki lahko realizirali svoje želje. Redno evalviranje ciljev bomo zajeli v individualnih načrtih za uporabnike, ki smo jih že pričeli izdelovati v letu 2012, v letu 2013 pa jih bomo dokončali.

V letu 2012 smo opažali splošno zadovoljstvo uporabnikov z namestitvijo in večje razumevanje oziroma toleranco do stvari, katere ne zmoremo spremeniti. Zaznati je bil upad pojavljanj osebnih stisk, medsebojnih konfliktov in večja toleranca uporabnikov do souporabnika, kar pripisemo dobri psihosocialni preventivi skozi vse leto. Opažamo precejšen upad pojavljanj neprimernih vedenj, kot so agresivni izbruhi na druge ljudi (uporabnike in delavce). Opažamo tudi, da se je, tako med uporabniki, kot med zaposlenimi, precej spremenila meja tolerance za kakršnokoli nasilno vedenje, zanj smo bolj občutljivi in ga hitreje zaznamo ter nanj odreagiramo. Gre tudi za posledico kontinuiranega skupinskega izobraževanja na temo nasilje, čemur so sledile poglobljene razprave in določeni novi ukrepi na nivoju bivalne enote in VDC INCE nasploh (priprava protokola ob pojavu nasilnega vedenja, bolj strukturirano razmišljanje o tem, katero vedenje se omejuje in na kakšen način in drugi).

STAROST UPORABNIKOV

Drug vidik, ki vpliva na splošno psiho klimo v bivalni enoti, je starost uporabnikov. Med seboj se uporabniki v tem vidiku močno razlikujejo, vzporedno s tem pa naraščajo tudi razlike v potrebah in interesih.

Povprečna starost uporabnic in uporabnikov v bivalni enoti je 47 let. Med moškimi je povprečna starost 47 let, najmlajši moški ima 34 let, najstarejši pa 58 let. Med ženskami je povprečna starost 46, najmlajša ženska ima 32 let, najstarejša pa 61 let.

V bivalno enoto je vključenih 11 ljudi, ki so stari nad 50 let. Že v preteklosti zaznane starostne spremembe so se, po pričakovanjih, le še utrdile; zmanjšana želja po aktivnostih in pri nekaterih stereotipno ponavljanje določenih dejavnosti, zmanjšana fizična zmogljivost, slabšanje vida in sluha, težje jutranje vstajanje in podobno. Zaradi staranja uporabnic in uporabnikov je bila posebna skrb namenjena tudi razvoju programa, ki sledijo njihovim, s starostjo, spreminjajočim se potrebam, ki se je izvajal v letu 2012. V prihodnje bo potrebno še naprej zmanjševati zahtevnost dnevnih programov za starajoče uporabnice in uporabnike.

PROGRAM ZA SKUPINO STAROSTNIKOV

Prilagojen dnevni program za starejše, ki je bil zasnovan v letu 2010, se je izvajal skozi vse leto, tudi leta 2012. Starejšim stanovalcem smo prilagodili izvajanje programa v okviru storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Prvotno so bili v program vključeni 3 uporabniki, v letu 2011 smo v program vključili še enega uporabnika in ravno tako v letu 2012, ko sta bila v program vključeni še dva uporabnika. Tako so sedaj v program vključeni štirje uporabniki in dve uporabnici. V programu gre za prilagoditev potrebam starostnikov, ki so v storitvah institucionalnega varstva. Program poteka od ponedeljka do petka, ko se institucionalno varstvo kombinira s storitvijo vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Program poteka od 7.00 do 9.00 ure na lokaciji bivalne enote. Glavna prilagoditev je kasnejše vstajanje starejših uporabnikov in kasnejši odhod v dnevno varstvo. S tem jim je omogočeno kasnejše vstajanje, opravljanje jutranjih ritualov brez naglice in skrajšan delovnik. Program izvaja zaposlena iz dnevnega varstva, v času odsotnosti jo nadomešča socialna oskrbovalka. Program ocenjujemo kot uspešen, vanj vključeni uporabniki bolje funkcionirajo, pri njih je manj vedenjskih posebnosti in z njim izražajo zadovoljstvo. Zaradi programa tudi ne občutimo posebnih organizacijskih zapletov na nivoju vsakodnevnega izvajanja, predvsem zaradi motiviranosti delavcev, ki program ocenjujejo za koristen.

SKUPINE UPORABNIKOV

Uporabnice in uporabniki so v bivalni enoti razdeljeni v **tri skupine**, ki jih vodita po dva zaposlena (varuh/inja, zdravstveni tehnik/ca), kar omogoča bolj celostno obravnavo, omogoča pa tudi razvoj medsebojnega zaupanja, globljega razumevanja uporabnikove situacije, hitrejšega odkrivanja in odzivanja na uporabnikove potrebe in interese, bolj učinkovito razreševanje morebitnih stisk in najrazličnejših težav. Vodje skupin delujejo v skladu s **konceptom ključnega delavca**, v sodelovanju z uporabniki usmerjajo in spremljajo urejenost bivalnih prostorov in potrebe iz tega vidika, osebno garderobo, zdravstveno stanje, stike s svojci, porabo denarja in podobno. Sodelujejo pri pripravi individualnih načrtov, jih spremljajo in izvajajo. Zaznane potrebe rešujejo v sodelovanju z vodjo bivalne enote in drugimi strokovnimi službami v in izven VDC INCE.

V letu 2012 smo torej nadaljevali z izvajanjem dobro vpeljanega sistema pomembne osebe za uporabnika. Varuh/zdravstvena tehnica sta vodila opažanja na predpisanih obrazcih, kjer sta dnevno beležila posebnosti v uporabnikovem življenju, hkrati sta beležila posebnosti v posameznikovem funkcioniranju, pritožbah, prostočasnih aktivnostih, skratka, vse pomembne situacije, ki so ali bodo vplivale na posameznika. Vsakodnevna beleženja posebnosti so varuhi in zdravstvene tehnice zapisovale tudi za uporabnice/ke, ki so bili vključeni začasno.

Beleženja so se enkrat tedensko obravnavajo na timskem sestanku z vodjo bivalne enote, kjer povzamemo za posameznika pomembne situacije, ki vplivajo na njegovo življenje in spremembe v funkcioniranju ter hkrati evalviramo doseganje ciljev, ki so sestavni del individualnega načrta uporabnika ter zastavljamo nove smernice za delo z uporabnikom. S tem strmimo k uresničevanju uporabnikovih želja, hotenj ter ohranjanjem njegovih spretnosti in razvijanju novih spretnosti.

Namen je, zagotoviti uporabniku čim boljše življenje v bivalni enoti in spodbujati njegov osebni razvoj ter krepiti osebnostno rast. Za uporabnika pomembna oseba je

zadolžena za prenos le teh v življenje uporabnika s sodelovanjem celotnega tima in vodjo bivalne enote.

V letu 2012 sta bila v prvi skupini ključna delavca varuhinja in medicinska sestra. Vključenih je bilo 10 uporabnikov. V drugi skupini sta bila ključna delavca varuh in medicinska sestra, vključenih je bilo 10 uporabnikov. V tretji skupini sta ključna delavca varuhinja in medicinska sestra, vključenih je bilo 11 uporabnikov.

V bivalni enoti smo stanovalcem omogočili in zagotavljali:

- ▲ zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb (bivanje, prehrana, osebna higiena, zdravstvena nega),
- ▲ svetovanje, usmerjanje, vodenje,
- ▲ skrb za socialno in osebno integriteto,
- ▲ skrb za zdravje,
- ▲ kvalitetno preživljanje prostega časa,
- ▲ podporo in pomoč pri zagotavljanju formalnih, pravnih in človekovih pravic.

VII. 2.1.3. DEJAVNOSTI V NAŠI HIŠI

VII. 2.1.3.1. SKRB ZA BIVALNO OKOLJE

V letu 2012 smo pri skrbi za bivalno okolje dali poseben poudarek, saj smo v preteklosti opažali, da so uporabnice/ki motivirani za urejanje bivalne enote, da s tem uresničujejo svoje želje in potrebe po potrditvi in se po končanem delu dobro počutijo, se počutijo kot del hiše, se z delom potrjujejo, nekateri ohranjajo svoj status. Uporabnice in uporabniki tako sodelujejo pri gospodinjskih delih, pri vzdrževanju urejenosti notranjosti in zunanosti hiše, pri sezonskih opravilih, pri vzdrževanju okolice hiše in vrtnarskih opravilih. Redno se na skupnih sestankih z uporabniki pogovarjamo o izvajanju in uspešnosti izvajanja del zunaj in znotraj hiše. Uporabnike se za ta dela tudi primerno motivira in pohvali.

Veliko je aktivnosti, ki so namenjene dodatni skrbi za sebe, kot so obiskovanje frizerja, opravljanje individualnih nakupov garderobe in osebnih predmetov v Domžalah in Ljubljani, posebej ženske uporabnice so vesele pomoči pri barvanju las in manikurah, velika večina uporabnikov pa išče podporo pri nakupovanju.

V letu 2012 je bilo zaradi delne odsotnosti dietne kuharice med uporabnicami večje zanimanje za pomoč v kuhinji. Opazili smo, da so **nekatero uporabnice tako dobile možnost za vsakodnevno pomoč v kuhinji in na ta način izživele svoje zanimanje, svoje potenciale in ljubezen do spoznavanja in priprave hrane**. Vsekakor pa so sodelovali tudi fantje, posebej ponosni so bili na rezanje čebule, itd. Pogosto oziroma vsakodnevno so uporabnice kot tudi uporabniki sodelovali v kuhinji, in sicer pri pripravi obrokov, pri pripravi raznih priboljškov in sladic, pri čiščenju kuhinje, itd.. Krog uporabnikov, ki pri tem sodeluje je iz leta v leto širši.

Z zaposlitvijo glavnega vzdrževalca v letu 2012 je tudi skrb za notranjost in skrb za zunanjo okolico dobilo za nekatere uporabnike poseben pomen. S primernim vodenjem so uporabniki z veseljem pristopili k skrbi za zunanji del hiše. Tako so urejali zelenice, pomagali pri rezanju žive meje in drevja, pomagali na zeliščnem in

zelenjavnem vrtu, zasaditvi novih dreves in robidnic, pomagali so pri skrbi za večji nasad okrasnih rastlin. Skrbeli so za balkonsko cvetje in lončnice in sodelovali pri prezimovanju le-teh. Z veseljem so odmetavali sneg, čistili dvorišče in ga skoraj vsakodnevno pometali skozi vse leto. Posebej pa so se trudili z urejanjem vrtnic, ki so cvetele skoraj vso sezono in na katere so bili tudi stanovalci hiše zelo ponosni.

IZVAJANJE PROGRAMA VODENJA, VARSTVA IN ZAPOSLOTITVE POD POSEBNIMI POGOJI NA LOKACIJI BIVALNE ENOTE

V letu 2012 smo nadaljevali izvajanje dobro vpeljanega programa skrbi za bivalno okolje. Program je namenjen večjemu sodelovanju uporabnic in uporabnikov pri skrbi za bivalno okolje. Izvaja se v okviru storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji na lokaciji Naša hiša. Izvajata ga socialna oskrbovalka in glavni vzdrževalec v sodelovanju z vodjo bivalne enote in dnevnim varstvom. V letu 2012 je zaradi delne odsotnosti glavnega vzdrževalca v bivalni enoti, izvajanje programa, za krajše obdobje prevzel zaposlen iz dnevnega varstva. Program se izvaja ob ponedeljkih in torkih dopoldan v bivalni enoti, kjer po tri uporabnice in uporabniki v okviru dnevnega varstva sodelujejo pri izvajanju aktivnosti glede vzdrževanja čistoče, opravila na vrtu in dvorišču hiše, gospodinjskih opravilih v pralnici in podobno.

Program je pri uporabnikih zelo priljubljen. Zelo radi se vključujejo v program in sodelujejo pri izvajanju. Za sodelovanje so motivirani, saj jim program ponuja možnosti za samopotrditve in razvoj sposobnosti in spretnosti.

VII. 2.1.3.2. PROSTOČASNE DEJAVNOSTI

Prostočasne dejavnosti, ki so se v letu 2012 izvajale za uporabnice in uporabnike Naše hiše so bile namenjene **kvalitetnemu preživljanju prostega časa** z upoštevanjem interesov uporabnic in uporabnikov Naše hiše. Največkrat se vsebine navezujejo na vseživljenjsko učenje uporabnic in uporabnikov in na pridobivanje novih izkušenj in spretnosti, ki obogatijo vsakdan. Prostočasne dejavnosti v bivalni enoti so namenjene sprostitvi uporabnikov, sodelovanju na področju kulture in kulturnega udejstvovanja, gibanju in telesni aktivnosti uporabnic in uporabnikov, spoznavanja življenja v drugih deželah. Prostočasne aktivnosti so namenjene predvsem doživljanju prijetnih aktivnosti in veselju uporabnic in uporabnikov ob izvajanju le teh.

Vsako leto pa iščemo nove načine, kako obogatiti prosti čas uporabnic in uporabnikov bivalne enote.

Tako kot do sedaj so uporabnice in uporabniki v tem letu v določeni meri tudi samostojno preživljali svoj prosti čas, v smislu samostojnih izhodov v Domžale in Mengeš, obiskovanja knjižnice, obiskovanje svetih maš, ogledov košarkaških tekem, kolesarjenja, preživljanja prostega časa v sobah (večina ima v svojih sobah knjige, različen material za individualne hobije, TV sprejemnike, glasbene stolpe, DVD-je in podobno). Nekaj uporabnic in uporabnikov je vključenih v gibanje Vera in luč. Pomembnejši del prostočasnih aktivnosti so izleti, ki jih pripravijo in organizirajo zaposleni in skupni sprehodi v naravo, obiskovanje bližnjih ribnikov in umetnih jezer ter krmljenje labodov.

Druge dejavnosti so skupinske, organizirane s strani zaposlenih. Pri načrtovanju teh dejavnosti se upoštevajo realne možnosti ter pobude in interesi s strani uporabnic in

uporabnikov. V tem letu smo upoštevali tudi interese, ki so bili izraženi pri pripravi individualnih načrtov (plavanje, kolesarjenje, pohodi v hribe, pohodi v naravo, igranje tenisa, itd.) in le tem namenili več pozornosti.

V letu 2012 so obiskovali, lutkovne predstave, kino predstave, gledališke predstave, prireditve v Mengšu in drugih krajih, koncerte, muzeje in druge naravne znamenitosti. Poleti so obiskovali letni bazen in se kopali ter Terme Snovik, s katerimi ima VDC INCE – Naša hiša podpisano pogodbo o sodelovanju.

Nekatere dejavnosti se izvajajo skoraj vsakodnevno, spontano, pobuda za njih pride tako s strani uporabnikov kot s strani zaposlenih. Namenjene so sproščanju in druženju. V drugi polovici leta 2012 je prevladovalo igranje družabnih iger, poslušanje glasbe na you-tubu v bivalnem delu in pogovor o glasbi in glasbenikih ter med drugim tudi: sprehodi v bližnjo okolico, igranje družabnih iger, športne aktivnosti (metanje na koš, igranje pikada, igranje badmintona in vodene aerobike,..), vodeni ogledi televizijskih vsebin, poslušanje glasbe, branje in pisanje, risanje in barvanje, ogledi fotografij, ukvarjanje z živalmi, spremljanje dnevnih novic s prebiranjem dnevnega časopisja, vodeni pogovori in podobno.

PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNI UPORABNIKOV

Tudi v letu 2012 je bilo med uporabniki priljubljeno praznovanje rojstnega dne za posameznega uporabnika. V začetku leta zaposleni skupaj z uporabniki pripravijo koledar rojstni dni za posameznika in ga obesijo v predprostor bivalnega dela. Praznovanje rojstnega dne se največkrat odvija po večerji, kjer se slavljenču pripravi torta. Ob odsotnosti kuharice torto z veseljem spečejo drugi zaposleni. Slavljenču se zapoje in zaželi lepe želje. Praznovanje rojstnega dne je izredno pomemben dogodek za uporabnike, saj se ob tem počutijo domače, zaželene in sprejete.

POHODNIŠKA DEJAVNOST IN 'SVIZČEVI POHODI'

V bivalni enoti je vse močnejše zastopana pohodniška dejavnost, ki jo uporabniki vse bolj sprejemajo in si jo želijo. V okviru pohodniške dejavnosti so se uporabnice in uporabniki v letu 2012 udeležili več enodnevnih izletov v planine in sredogorje. Še vedno je najbolj priljubljena, v poletnem obdobju, Velika planina, pridružuje pa se ji tudi čudovita Štefanja gora z izhodiščem iz Adergasa. Hoja je daljša, vzpon zahtevnejši, vendar izredno prijeten, sončen in z več naravnimi znamenitostmi, zato se jo uporabniki udeležijo v pestri zasedbi. Največkrat pohod obogatijo s kulinaričnim doživetjem »kislo mleko in domači kruh ali žganci«.

Nadalje so obiskali Jezersko, redno so obiskovali Kamniško Bistrico in prireditve, v Kamniški Bistrici, Ambrož pod Krvavcem,... Redno so se udeleževali tudi pohodniškega krožka, v izvedbi društva Sožitje in sicer vsako prvo soboto v mesecu. Za pohodniški krožek v okviru Sožitja je med uporabnicami in uporabniki vse večje zanimanje.

V letu 2012 so bili izvedeni »Svizčevi pohodi« na Jezerskem. Dvodnevnega pohoda se je udeležilo 6 uporabnic/kov in dva zaposlena kot spremljevalca. Program je potekal od 17. 5. 2012, s pričetkom ob 13.00 uri in se je končal 18. 5. 2012 ob 17.00 uri. Namestitev je bila v hotelu Planinka (večerja, zajtrk, nočitev), kjer za polovico

polpenziona uporabniki prispevali sami. Izredno bogat program je bil v celoti izveden in je obsegal;

V prvem dnevu:

- ogled Deželnih kamnov, meja med Koroško in Gorenjsko
- Namestitev v sobe in kavica za dobrodošlico
- Sledili so ogledi naravnih in kulturnih znamenitosti po Jezerskem
 - ogled izvira Jezerske slatine – zdravilne mineralne vode,
 - Ogled Jenkove kasarne, ki spada med najstarejše stavbe na Zgornjem Jezerskem. Bila je zavetišče za popotnike (hospic) ob tovorni poti čez Jezerski vrh na Koroško,
 - ogled visokogorske turistične kmetije Ancel, s čudovitim pogledom na Ravensko Podkočno,
 - ogled Planšarskega jezera, ki ima obliko srca, vožnja s čolni po jezeru, okrepčilo s kavico,
- po večerji igre z žogo na športnem igrišču in večerni sprehod po parku sprostitve, lahko tudi z nočnimi lučkami.

Drugi dan:

- ob 8.00 sledijo ogledi naravnih in kulturnih znamenitosti po Jezerskem
 - ogled Stare cerkve Sv. Ožbolta, od koder se zelo lepo vidi Jezerska dolina in Kamniško - Savinjske Alpe in slap Čedca, ki smo si ga že poblížje ogledali v vikend izletih,
 - pohod do Murnove kmetije ob vznožju Vurnikovega Grintavca, ki bo na naš obisk še malo počakal (zaradi časovne stiske ☺),
 - po naporni hoji sledi malica pod Staro lipo s čudovitim pogledom na Storžič s severne strani.

Vse te ogledе in pohode so uporabniki seveda opravili peš, z obilico dobre volje.

KOLESARJENJE

V letu 2012 je še vedno zelo zanimivo kolesarjenje, kjer se vsako leto pozna napredek uporabnikov pri kolesarjenju. Formirani skupini kolesarjev se vsako leto pridruži še kakšen dodatni član. Kolesarjenju so se pridružili tudi nekateri uporabniki, ki že leta niso kolesarili. Kolesarjenje poteka v organizirani skupini, ki opravi kolesarske izlete v bližnjo in daljno okolico in individualno. Posamezniki, ki imajo možnost samostojnega izhoda in dobre kolesarske spretnosti se podajo tudi na bolj zahtevne kolesarske izlete.

ŠPORTNE AKTIVNOSTI IN ŠPORT V DRUGIH USTANOVAH

Tako kot vsako leto, so se uporabniki tudi v letu 2012, v okviru športnih dejavnosti udeležili športne prireditve na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, obiskovali so telovadbo v Domžalah, rolkali so po bližnji okolici, ogledali so si košarkaške tekme v Domžalah, kopali so se v domžalskem bazenu in v Termah Snovik. Za uporabnike, ki zmorejo manj telesnega napora so se izvajali sprehodi v bližnjo okolico in uporabljali sobno kolo.

V letošnjem letu so se uporabnice in tudi uporabniki rekreirali ob vodeni aerobiki, ki so jo v bivalni enoti izvajali zaposleni bivalne enote.

MEDNARODNO SODELOVANJE NA PODROČJU GLASBENEGA USTVARJANJA

V letu 2012 so je skupina uporabnikov bivalne enote pridružila večdnevnu mednarodnemu sodelovanju na Nizozemskem, kjer so se predstavili s »hišnim bandom«. Sodelovanje na področju glasbenega ustvarjanja je bilo uspešno. Uporabniki so pridobili nove izkušnje spoznali nove ljudi in se potrjevali na področju glasbe.

V prvi polovici leta so s »hišnim bandom« sodelovali tudi na večdnevni prireditvi »Mi smo bratje« v Celovcu. Prireditev je potekala več dni. Uporabnice in uporabniki pa so se jo skupaj z zaposlenimi udeležili vse dni in sicer so se dnevno vozili iz bivalne enote v Celovec in prihajali nazaj v enoto. Nastop je bil uspešen in jim je predstavljal posebno potrditev.

GLASBENA SKUPINA 'HIŠNI BEND'

Glasbena skupina vsako leto svojo aktivnost krepi in razvija. Skupina šteje 7 članov. Občasno Skupina redno vadi in razvija svoj glasbeni slog, ki temelji na lastnem ustvarjanju glasbe in izvajanju le-te. V tem letu so nadaljevali tudi z javnimi nastopi, katerih se iskreno veselijo in jim veliko pomenijo, predvsem nastopi zunaj VDC-ja jim je bil v veliko potrditev.

Gorajte pravljica dežela, tabor, Miklavž, čajanka

»Hišni band« se je letos odzval povabilu organizatorjev pravljice dežele v Gorajtah, kjer so s svojim samostojnim literarno glasbenim programom pripomogli k večji kvaliteti prireditve. V letošnjem letu so z nastopi popestrili praznovanje 10. obletnice Naše hiše, počastili in zabavali starše na praznični decembrski čajanki. Intenzivno so se udeleževali tudi na taboru Naše hiše v Bohinju, kjer so s svojim igranjem privabljali tudi druge goste Doma Bohinj. Glasbena skupina je vse bolj prepoznavna, z vse bolj prepoznavnim glasbenim slogom, z vključitvijo novih članov pa se vzporedno razvija drugi glasbeni slog.

USTVARJALNE DELAVNICE

V letu 2012 so v Naši hiši vse leto potekale ustvarjalne delavnice pod mentorstvom dveh zaposlenih, ki se v prostem času ukvarjata z umetnostjo in imata veliko znanja, izkušenj in ustvarjalnega duha. V poletnem času, ko program bogatijo zaposleni drugih enot, pa se ustvarjalni program še pogloblja in razširja na druga področja (slikanje na podlagi poezije, govornje besede, itd..). Ustvarjalnih delavnic se udeležujejo uporabniki, ki čutijo željo po ustvarjanju ali pa se želijo le preizkusiti in testirati svoje umetniške sposobnosti.

V okviru kreativnih delavnic so izdelovali dekoracije za hišo in sobe, drobne dekorativne predmete, pripravljali so vizitke, oblikovali so fimo maso in glino, pripravljali so mozaike. Nadaljevali so z izdelovanjem okrasnih cvetličnih loncev, kar so razširili na oblikovanje podlage za čajne mizice iz mozaikov. Najpogostejši materiali in tehnike, ki so jih uporabljali, so bili glina, slikanje na papir, oblikovanje keramike s ploščicami in izdelki iz papirja ter šivanje gobelinov. Svoje izdelke so uporabniki predstavili in prodajali na Mihaelovem sejmu v Mengšu, kjer so uspešno predstavljali naš zavod. Likovna dejavnost se je tudi v tem letu nadaljevala, si pa uporabniki želijo svoje izdelke pokazati in razstaviti.

OBISKI KULTURNIH IN GLASBENIH PRIREDITEV

Ogledi kulturnih in glasbenih prireditev ter udeležba na okoliških sejnih je potekala skozi vse leto, glede na priložnosti. Tudi letos so si ogledali prireditev Slovenec leta v Litiji, obiskali so dobrodelno prireditev v Osnovni šoli Mengeš, si ogledali koncert ženskega pevskega zbora v Grobljah, glasbeno plesni nastop v Kranju. Ogledali so si mednarodno razstavo narodnih noš v Kamniku, obiskovali so poletne koncerte v Kamniški Bistrici.

Sodelovali so na čarobnem dnevu v Arboretumu in na mednarodnem srečanju v Avstriji »Mi smo bratje«.

V letošnjem letu so si ogledali dve lutkovni predstavi v Lutkovnem gledališču Ljubljana, ki je kulturnemu udejstvovanju dala poseben pomen. Nad predstavama so bili uporabniki zelo navdušeni.

POTOPISNO PREDAVANJE »ŽIVLJENJE V GVINEJI« IN OBISK MLADINSKEGA ŽENSKEGA PEVSKEGA ZBORA

V letošnjem letu smo prostočasni program popestrili s potopisnim predavanjem. K sodelovanju smo povabili svetovnega popotnika, ki svojo ljubezen do potovanj, do drugih narodnosti, do drugega načina življenja, s preprostim jezikom, z etno glasbo s tistega konca sveta in s čudovitimi fotografijami in filmčki predstavi in prenaša na ljudi, ki ne zmorejo videti tretjega sveta v živo. Potopisno predavanje je bilo v okviru dejavnosti, ki so se odvijale v decembrskem predprazničnem vzdušju. Uporabniki so potopisno predavanje dobro sprejeli, poslušali so z zanimanjem in izrazili željo še po tovrstnih dejavnostih.

V oktobru 2012 so nas, na pobudo članic pevskega zbora, obiskale članice mladinskega ženskega pevskega zbora. Članic je bilo čez 20. Zapele so pester izbor skladb, od slovenskih ljudskih, do popevk in zimzelenih melodij. Uporabniki bivalne enote so bili navdušeni nad melodijami.

PRAZNOVANJE PRAZNIKOV IN KRASITEV PROSTOROV

Za vse **pomembnejše praznike** so uporabniki ob podpori delavcev pripravili praznično dekoracijo in ga s tem obeležili (pust, valentinovo, Velika noč, Novo leto). Ob vseh praznikih so se tudi udeleževali prireditev v okolici, ki so bile organizirane ob posameznem prazniku.

Poseben pomen pripisujemo decembrskim praznikom. V času prednovoletnih praznovanj so nas v hiši obiskali **Miklavž s parkeljni**, dobrodelna organizacija **Karitas iz Jarš**, kjer so za vsakega uporabnika pripravili pozorno darilce. Zaposleni v Naši hiši pa so v času med Božičem in Novim letom pripravili **obisk Dedka Mraza**. Obleko Dedka Mraza smo si izposodili v Krajevni skupnosti Visoko, sodelavka je poskrbela za ličenje Dedka Mraza, darila pa smo pripravili v okviru VDC INCE. Prihod Dedka Mraza smo popestrili z glasbenim programom.

Sicer smo praznične dni popestrili z različnimi dogodki po programu, ki smo ga predhodno izdelali.

V decembrskih dneh so nas obiskali tudi **upokojeenci, ki so nam pripravili citrarski koncert** s spremljavo harmonike in piščali. Skupaj z njimi so uporabniki zapeli stare ljudske pesmi.

Posebna dejavnost je **krasitev novoletne jelke in postavljanje jaslic ter peka piškotov** v predbožično-novoletnem času. Uporabnikom to predstavlja posebno

domače in toplo vzdušje v decembru. Gre za običaj, ki je prisoten v skoraj vseh slovenskih družinah in ga uporabniki prenašajo iz otroštva v odraslo dobo. Iz strokovnega vidika so tovrstne dejavnosti pomembne zaradi strukture časa in prostora, ki uporabnikom predstavljajo varnost in stabilnost v življenju.

POLETNI TABOR NAŠE HIŠE V BOHINJU

Tedenski tabor Naše hiše smo v tem letu, organizirali na Gorenjskem, v Bohinju. Tabor je potekal od 2. 7. 2012 do 6. 7. 2012, po predhodnem skrbno izdelanem programu zaposlenih v Naši hiši in Vodje bivalne enote. Namestitev in prehrano (polpenzion) so nam nudili v Domu Bohinj Zavoda za šolske in obšolske dejavnosti. Program aktivnosti je poleg kopanja v lepem, a hladnem Bohinjskem jezeru, vseboval tudi druge bolj in manj zahtevne aktivnosti. Atraktivnejše aktivnosti so bile izvedene tudi za večje skupine s ponovitvami. Te aktivnosti so bile: pohodi okrog Bohinjskega jezera, pohodi na planino Blato in Planino Jezero, terapevtsko jahanje konja na ranču Mrcina, sprehodi v bližnjo okolico in turistično središče, sprehodi do sv. Janeza in sv. Duha, sprehodi do Ribčevega laza in vožnja s turistično ladjico po jezeru. Ob tem smo poslušali bajke in ustno izročilo o nastanku Bohinjskega jezera in okoliških hribov. Ogledali smo si slap Savica in se z nihalko povzpeli na Vogel, itd. Večere smo popestrili program z lastnim programom (družabne igre, karaoke, pevski nastop, pokaži, kaj znaš, kurjenje tabornega ognja itd.).

Zaposleni in uporabniki smo bili s potekom tabora zelo zadovoljni. Kljub nestanovitnemu vremenu smo se kopali v Bohinjskem jezeru in izpeljali zastavljeni program. Teden je potekal v aktivnem, sproščenem in zabavnem vzdušju. Izbrana lokacija pa se je izkazala kot primerna za naše potrebe, saj okolica ponuja obilo priložnosti za bolj ali manj zahtevne izvedbe aktivnosti na prostem.

TRODNEVNO LETOVANJE V DOBRNI

Za posameznike, ki niso letovali preko društva Sožitje, smo organizirali tridnevno letovanje v Dobrni. Letovalo je 7 uporabnikov z dvema spremljevalkama. Letovanje je bilo izvedeno od 3. 9. 2012 do 5. 9. 2012. Nastanjeni so bili v samostojnem apartmaju CUDV Dobrna, kjer so jim nudili tudi kosilo in večerjo. Zajtrke so si uporabniki, skupaj z zaposlenima, pripravljali sami.

Program aktivnosti je zajemal kopanje v termah Dobrna, izleti v bližnjo okolico, ogled kulturnih znamenitosti in kulturne dediščine, ogledi muzejev z etnografsko vsebino.

Program tridnevnega letovanja v Dobrni je predstavljal pomembno dopolnitev za vse posameznike, ki niso letovali preko Sožitja in so se ob tem počutili prikrajšane (društvo Sožitje ponudi le določeno število mest za letovanje).

DEJAVNOSTI V ORGANIZACIJI DRUŠTVA SOŽITJE MENGEŠ

V okviru Društva Sožitje Mengeš so se stanovalci vključevali v tedensko organizirane aktivnosti: telovadbo, plesne vaje »Face«, glasbeni krožek, bralne urice, novinarski krožek. Poleg tega je v okviru vseživljenjskega učenja društvo organiziralo **večdnevne poletne tabore** in večina stanovalcev je odšla na enotedenske poletne počitnice na različne konce Slovenije. Udeležili so se tudi pustne in prednovoletne zabave s pestrim programom, pogostitvijo in obiskom Dedka Mraza, in drugih prireditev, ki jih je pripravljalo društvo. Pomoč pri izvedbi poletnih počitnic je tudi za

bivalno enoto precej zahtevna in zahteva kar nekaj angažmaja pri sami prijavi in obveščanju svojcev, podpori spremljevalcev, prevozih na lokacije, pripravi uporabnikov in njihove prtljage in podobno. Uporabnice in uporabniki se teh programov radi udeležijo in iz njih večinoma prihajajo zadovoljni. V tem letu je večina teh letovanj potekala v času kolektivnega dopusta dnevnega varstva, kar se je izkazalo za dobro rešitev, še posebno za uporabnike, ki ne odhajajo domov in čas kolektivnega dopusta preživijo v Naši hiši. Uporabnikom je bil čas dopusta dodatno bolj pester, prevoze na tabore smo kombinirali z dnevnimi izleti, s tem je tudi uporabnikov v bivalni enoti manj in so lahko dopustniški čas preživljali bolj sproščeno.

VII. 2.1.3.3. POSEBNOSTI V NAŠI HIŠI v letu 2012

PRAZNOVANJE 10. OBLETNICE BIVALNE ENOTE NAŠA HIŠA

V letu 2012 je bivalna enota Naša hiša praznovala 10. obletnico ustanovitve. V ta namen smo pripravili piknik na vrtu Naše hiše. Na piknik smo povabili vse zaposlene, zunanje sodelavce, člane Sveta zavoda, svojce in zakonite zastopnike uporabnikov, sosede itd. Skupaj s kuharico smo pripravili pogostitev in za »rojstni dan Naše hiše« spekli dve torti in pecivo.

Piknik je potekal v sproščenem vzdušju z glasbenim programom, ki ga je pripravil »Hišni band«. Direktorica je pripravila slavnostni govor, za tem smo skupaj z uporabniki rajali do poznih popoldanskih ur. Tovrstni dogodki so pomembni za uporabnike, saj s svojim delom zelo radi sodelujejo, pomagajo pri pripravi in pospravljanju in se družijo s svojci in drugimi udeleženci. Pomenijo pomemben prispevek k njihovi pripadnosti, druženju, pomembnosti praznovanja, itd.

VII. 2.1.4. STROKOVNO DELO

Strokovno delo v Naši hiši se je izvajalo timsko z vsemi sodelavci Naše hiše, s strokovnimi delavci in sodelavci drugih enot, z zunanjimi strokovnimi službami in institucijami. Strokovno delo je potekalo na različnih ravneh.

Tudi v letu 2012 smo v Naši hiši dali velik poudarek strokovnemu delu. Upoštevali smo načelo timskega pristopa in se je odvijalo na različnih ravneh, ter je hkrati zajelo vsa področja strokovnega delovanja.

Strokovno delo obsegalo področje dela z uporabniki:

- strokovno individualno delo z uporabniki,
- strokovno delo z uporabniki v manjših in večjih skupinah.

Nadalje je strokovno delo zajelo področje zaposlenih in sicer:

- strokovno sodelovanje tima,
- strokovne diskusije v delovnem timu Naše hiše,
- sodelovanje v strokovnih timih na nivoju VDC INCE,
- intervizija,
- supervizija,
- sodelovanje v multidisciplinarnih timih zunaj VDC INCE,

- sodelovanje z zakonitimi zastopniki in svetovanje.

Obsega tudi nivo dokumentiranja in arhiviranja ter izobraževanja:

- skrb za dokumentacijo in urejanje evidenc ter arhiviranje,
- strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja v VDC INCE,
- udeležba na strokovnih izobraževanjih izven zavoda.

VII. 2.1.4.1. PODROČJE STROKOVNEGA DELA Z UPORABNIKI

Osnovni cilj našega dela z odraslimi osebami z motnjo v duševnem razvoju je **zagotavljanje kvalitetnega življenja in čim večjo mero samostojnosti in ohranjanja dostojanstva uporabnic in uporabnikov**. Pri tem smo upoštevali specifične ovire, s katerimi se soočajo uporabniki. Tako smo še posebej poudarili podporo za večjo samostojnost, podporo pri socialnem vključevanju in podporo pri udejstvovanju na vseh življenjsko pomembnih področjih.

Individualno delo z uporabniki je temeljno in je nepogrešljivo pri posameznikih, ki se znajdejo v stiskah, pri krepitvi pozitivne samopodobe, pri obvladovanju jeze – agresivnih impulzov, pri osebnih konfliktnih, pri ohranjanju in izgradnji lastne vrednosti – samozavesti, pri učenju socialnih veščin, pri učenju asertivnosti, pri učenju samopohvale, dajanju pohvale, razreševanju osebnih dilem in kar je najpomembnejše pri suportivnem terapevtskem delu, ki je zajeto v strokovno delo.

Strokovno delo z uporabniki v manjših in večjih skupinah

V letu 2012 smo ponovno dali velik poudarek strokovnega dela predvsem na aktivnostih za boljše funkcioniranje skupine. To se je izvajalo na skupnih sestankih preko razprav o določenih temah (ena od večkrat omenjenih je bilo osveščanje o nasilju in iskanje načinov za izražanje posameznikovih občutij na način, ki ne posega v prostor drugega), na pogovorih v malih skupinah in na individualnih pogovorih (podpora posamezniku, da najde vedenja, ki mu omogočijo, da se uspešno umesti v skupino).

Redno smo izvajali sestanke v manjših skupinah uporabnikov z namenom razreševanja konfliktov med dvema ali več uporabniki, razreševanja nesporazumov, krepitve medsebojnih dobrih odnosov, načrtovanja aktivnosti, priprave na določene aktivnosti, pohvale, itd.

Sestanki z vsemi uporabnicami in uporabniki so potekali vse leto, tedensko, na določen dan v tednu. Občasno so bili izvedeni izredni sestanki, zaradi obveščanja o aktualnih dogodkih v Naši hiši. Na sestankih uporabniki aktivno sodelujejo, razvijajo se zanimive diskusije na aktualne teme. V tem letu so se dobro obnesli sestanki, na katerih smo na edukacijski način obravnavali različne teme povezane z dnevnimi aktivnostmi in življenjem v skupini. Nameščena je skrinjica, kamor lahko uporabniki, zaposleni in obiskovalci tudi anonimno podajajo svoje pripombe in predloge. Vsebina skrinjice se pregleda na skupnem sestanku z uporabniki in se sproti določajo rešitve, utemeljitve.

Občasno smo na sestanek povabili tudi direktorico, kjer so se obravnavala vprašanja, ki so na nivoju zavoda (gradnja enote Mengeš, sanacija razpok v Naši hiši, gradnja dvigala, vgraditev sistemov in finančne stiske uporabnikov, ki so izhajale iz novih odločb CSD-jev).

Realizacije ciljev zastavljenih v **individualnih načrtih** potekajo dobro. Poseben pomen ima sodelovanje varuhov in medicinskih sester pri njihovem nastajanju, ker so s tem bolj motivirani za realizacijo ciljev. Potekale so tudi obdobje evalvacije na timskih sestankih.

Vse načrtane cilje smo skušali dosegati z različnimi vsebinami in nalogami, ki so izhajale iz znanih življenjskih situacij in življenjskega stila naših stanovalcev. Pri tem smo upoštevali tudi njihove osebne potrebe in interese, njihove želje in sanje, njihove predstave o lastni integriteti in njihovim lastnim vizijam življenja.

VII. 2.1.4.2. PODROČJE STROKOVNEGA DELA Z ZAPOSLENIMI V BIVALNI ENOTI NAŠA HIŠA

Strokovno delo sega na več nivojev delovanja, od tega tudi na delo z zaposlenimi in izvajanje strokovnega dela z uporabniki skupaj s timom zaposlenih in vodjo bivalne enote.

Strokovno sodelovanje tima

Dnevno so potekali v enoti kratki **timski sestanki**, ki so bili namenjeni takojšnji obravnavi aktualne problematike in usklajevanju dela. Na sestankih so zaposleni dobili informacije glede delovanja zavoda in informacije, pomembne za delovanje bivalne enote, ki so bile izpostavljene na kolegiju. Na sestankih so zaposleni dobili informacije glede sprejetih sklepov Strokovnega sveta za uporabnike bivalne enote. Enkrat tedensko je bil organiziran daljši sestanek, na katerem so potekala poglobljena evalvacija izvajanja ciljev uporabnikov iz individualnih načrtov in pregled opažanj za določenega uporabnika.

Strokovne diskusije v delovnem timu Naše hiše

Redno enkrat tedensko je bil organiziran timski delovni sestanek, kjer je potekala diskusija glede na določeno temo. Vodja bivalne enote – skupinska habilitatorka je predstavila določena teoretična izhodišča, na podlagi katerih smo se pogovarjali o dosedanjih izkušnjah, dilemah, strahovih, glede:

- ▲ organizacija dela v Naši hiši za nove zaposlene,
- ▲ partnerski odnosi,
- ▲ vpliv sprememb na uporabnike,
- ▲ načini obvladovanja nesprejemljivega vedenja uporabnikov,
- ▲ ponovne obravnave nasilja in pregled in utrjevanje vsebine »Protokola o nasilju«.

Sodelovanje v strokovnih timih na nivoju VDC INCE

Strokovni sveti VDC INCE potekajo na 14 dni in jih skliče direktorica. Na njih sodelujeta vodja bivalne enote in medicinska sestra – vodja tima, prav tako sta obe članici Komisije za sprejem, premestitev in odpust v VDC INCE.

V tem letu je bil sklican tudi sestanek nosilk strokovnega dela, kjer smo določeno temo okrepili s strokovnimi izhodišči. Glede na multidisciplinarnost tima smo temo

poskušali približati in poenotiti v pogledih, kar je pomembno za nivo celega centra. Izhodišča in strokovne odločitve smo prenesli med zaposlene po posameznih enotah na strokovnih srečanjih za zaposlene.

Kolegij kot posvetovalni organ na nivoju celotnega zavoda so obiskovali vsi vodje enot in vodja upravno računovodske službe. V bivalni enoti se je kolegija udeleževala vodja bivalne enote, kolegijske informacije pa je vodja na zaposlene prenesla na timskem sestanku, kjer je možnost tudi obratnega informiranja. Vodja zbere informacije od zaposlenih in jih preda na kolegiju z namenom posvetovanja o le teh.

Supervizija

V letu 2012 se je nadaljevala supervizija za vse strokovne delavce in vodje enot. Posebej je bila organizirana supervizija za vse zaposlene v Naši hiši. Vodja enote in medicinska sestra – vodja tima, sta se udeleževali supervizije za strokovne delavce, ostali pa so obiskovali supervizijo za varuhe/zdravstvene tehnike in ostale sodelavce Naše hiše.

Obe superviziji sta potekali v prostorih Naše hiše. V procesu supervizije se ustvarjajo pogoji za obravnavanje osebne odgovornosti, mej svojega delovanja, za občutljivejša zaznavanja drugih, uvidov v obojestranski odnos, vrsto in nivo komunikacije, čustvenega doživljanja in reagiranja, ... Supervizija posamezniku omogoča, da preko lastnih izkušenj prihaja do novih strokovnih in osebnih spoznanj, da integrira praktične izkušnje s teoretičnim znanjem in izgrajuje svojo strokovno identiteto. Proces supervizije in njegovi učinki delujejo tudi po njej, v času pisanja refleksij na zadnje supervizijsko srečanje in v vsakdanjem življenju, ko posameznik preverja svoja nova spoznanja, nove oblike vedenja in doživljanja v procesu usklajevanja z že obstoječimi stališči. Tako videna in izpeljana supervizija omogoča postopno večanje poklicne kompetence ter oblikovanje lastne poklicne identitete.

Supervizija za poseben primer

V letu 2012 je direktorica sklicala dve superviziji za poseben primer od tega eno za primer partnerskega odnosa med uporabnikoma Naše hiše. S supervizijo smo želeli predstaviti svoje okvirje strokovnega pristopa pri obravnavi primera in najti prava izhodišča za nadaljnjo obravnavo. Glavne obravnavane teme so bile:

- Na skupni superviziji smo obravnavali preteklost in pomembne informacije v predhodnih obdobjih tako uporabnika, ki imata težave v partnerskem odnosu,
- Pogled zaposlenih na partnerski odnos med uporabnikoma in kako le ta vpliva na funkcioniranje vsakega posameznika,
- Kakšno je trenutno funkcioniranje uporabnika, ki sta v partnerskem odnosu.
- Razmišljamo, kako gledati na odnos v prihodnje in se pri tem osredotočati na osebno strukturo vsakega posameznika,
- Pri individualnem delu je potrebno izhajati iz individualnih potreb posameznika (nujna tudi ločena obravnavo),
- PREDLOGI: Predlog supervizije je bil, da se partnerski odnos opazuje, se postavijo realne meje v odnosu, zaradi zaščite vsakega posameznega uporabnika,
- V partnerskem odnosu jih je potrebno vzgajati in ponuditi pomoč pri izgradnji odnosa.

Strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja v VDC INCE

Strokovna izpopolnjevanja v VDC INCE potekajo občasno na timskih sestankih zaposlenih v Naši hiši, kjer razmišljamo o v naprej pripravljene temi. Zaposleni izrazijo svoje mnenje, stališče svoj pogled na izpostavljeno temo in kasneje dosežemo in zavzamemo skupno stališče glede obravnavane teme, z namenom krepitve strokovnega dela.

V februarju 2012 smo bili zaposleni v bivalni enoti ponovno seznanjeni s temo: Informacije zaposlenim o razdeljevanju terapije in drugih zdravil uporabnikom. Predavanje je izvajala medicinska sestra – vodja tima.

V aprilu 2012 smo zaposleni v bivalni enoti sodelovali na skupnem izobraževanju »Pogovor, ki bi se moral zgoditi« (Team buildingu) za vse zaposlene v VDC INCE. Razdeljeni smo bili v štiri skupine (razdelitev je bila naključna, glede na optimalne pogoje). Izobraževanje se je odvijalo v bivalni enoti.

V oktobru 2012 smo se zaposleni ponovno udeležili Team buildinga z naslovom »Pogovor, ki bi se moral zgoditi«, pri čemer smo nadaljevali teme iz aprilskega izobraževanja. Organizacija je bila na način, kot v obdobju poprej.

V decembru 2012 smo se zaposleni udeležili zaključnega izobraževanja na temo »Pogovor, ki bi se moral zgoditi«, kjer smo napravili povzetke, ki jih je predavatelj teoretično podkrepil.

Redno je potekalo usposabljanje iz varstva pri delu za zaposlene v bivalni enoti.

Zaposlena, ki sta odgovorna za prvi odziv in evakuacijo v primeru požara pa sta se udeležila izobraževanja iz požarne varnosti.

Vsi zaposleni bivalne enote smo se v mesecu novembru udeležili internega izobraževanja za varno uporabo sestrskega klica in požarne varnosti, ki je bila v prostore bivalne enote vgrajena v novembru 2012.

Inštruktažno svetovanje

Vodja bivalne enote je sodelovala na inštruktažnem svetovanju, ki je bil organiziran v septembru 2012. Inštruktažno svetovanje je bilo organizirano na temo vedenjska problematika uporabnikov in problematično vedenje pri avtistični motnji.

Vodja bivalne enote je posebej izpostavila temo dvojnost vloge pri vodenju bivalne enote: kot organizacijski vodja in kot strokovni delavec. Pri dilemi dvojne vloge se je o možnostih in o strokovnih pristopih pogovarjala s članico komisije za inštruktažno svetovanje.

Udeležba na strokovnih izobraževanjih izven zavoda

Vodja bivalne enote in medicinska sestra vodja tima sta se redno udeleževali posveta o **novih merilih o zdravstvenih storitvah v socialnovarstvenih zavodih**. Vodja bivalne enote se je kot strokovna delavka udeležila mednarodne konference EASPD in SOUS, »**Jaz in jaz – dvojna diagnoza**«, ki je potekala 23., 24. in 25. maja 2012. V mesecu februarju 2012 se je medicinska sestra-vodja tima udeležila dvodnevnega izobraževanja v Zrečah z naslovom »**Izzivi gerontologije prihodnosti**«.

Strokovna ekskurzija v Italiji

V juniju 2012 smo se vsi zaposleni bivalne enote udeležili 10 urne strokovne ekskurzije v Pordenone v Italiji. Ogljedali smo si stanovanjske enote »Casa del sole«,

kjer so nam predstavili projekt samostojnega življenja oseb z Downovim sindromom, vloga in pomen le tega, ter načine vpeljevanja in mentorstvo programa. Ekskurzijo smo zaključili s kratkim družabnim delom.

Vodja bivalne enote in dve zaposleni v bivalni enoti so se junija 2012 udeležili ekskurzije uporabnikov in zaposlenih v elektrarno Krško, kjer smo si ogledali jedrsko elektrarno Krško.

VII. 2.1.4.3. SODELOVANJE V MULTIDISCIPLINARNIH TIMIH ZUNAJ VDC INCE

V letu 2012 smo krepili sodelovanje v multidisciplinarnih timih v drugih institucijah. Redno sodelovali s **Centri za socialno delo** z izpostavami: Domžale, Kamnik, Litija, Grosuplje, Škofja Loka, Kranj, Koper, Sežana in sicer z nameni:

- ▲ timski sestanki glede socialne problematike uporabnikov,
- ▲ timski sestanki glede opravljanje funkcije skrbništva po uradni dolžnosti in postavitve skrbništva za poseben primer,
- ▲ timski sestanki glede vključenosti uporabnikov v VDC,
- ▲ multidisciplinarni timski sestanki in stalno sodelovanje glede nasilja v družini,
- ▲ reševanje problematike posameznih uporabnikov,
- ▲ strokovni delavci CSD-jev redno obiskujejo uporabnike.

V letu 2012 smo redno sodelovali tudi s **psihiatričnimi ustanovami**, z namenom izmenjave informacij, pridobivanja za nas pomembnih informacij, svetovanja. Mnenje psihiatra nam omogoča pravilno načrtovanje in obravnavanje posameznika.

V primeru hitrega poslabšanja zdravstvenega stanja posameznika, ki je bil vključen v bivalno enoto začasno, se povezujemo z **nujno medicinsko pomočjo** v Domžalah. V preteklem obdobju nismo imelo težav z agresivnimi preboji uporabnikov, kar je deloma tudi pripisati dobremu in kvalitetnemu strokovnemu delu in pozornosti, ki smo jo namenili problematiki nasilja.

Povezovali smo se tudi z drugimi **VDC-ji in posebno socialnovarstvenimi zavodi**, zaradi obiskovanja naših in njihovih uporabnikov, ki so v sorodstvenih vezeh. Obiski so bili v naprej dogovorjeni in pripravljeni.

Policijska intervencija

V letu 2012 je v bivalni enoti, zaradi vedenjske problematike uporabnika, na klic zaposlenih posredovala dežurna policijska patrulja iz Domžal. Težave smo s strokovnimi pristopi rešili tudi za daljše obdobje.

VII. 2.1.4.4. SODELOVANJE Z ZAKONITIMI ZASTOPNIKI IN SVETOVANJE

Sodelovanje s svojci in zakonitimi zastopniki poteka tekoče, individualno in skupinsko, v formalnih in neformalnih oblikah. Strokovno delo na področju dela z zakonitimi zastopniki zajema tudi svetovanje, kjer poskušamo skupaj z njimi najti najboljše načine dela in pristopa k reševanju problemov naših uporabnikov.

Svojce in zakonite zastopnike smo tekoče obveščali pisno in po telefonu o vseh spremembah oziroma načrtovanih aktivnostih, ki so se dotikale njihovih svojcev oz. varovancev.

V decembru 2012 smo pričeli z sestanki z zakonitimi zastopniki in uporabniki z namenom individualnega načrtovanja za uporabnike, kar bomo nadaljevali tudi v prihodnjem letu.

Glavni cilj dela s svojci je vzpostaviti redne in ohranjati dobre odnose, ter se prizadevati za tekoče in harmonično reševanje težav uporabnikov v bivalni enoti.

Čajanka v decembru

V letu 2012 smo vse zakonite zastopnike in svojce uporabnikov povabili na decembersko čajanko. Za namen srečanja z zakonitimi zastopniki in svojci so zaposleni bivalne enote, skupaj z uporabniki, spekli pecivo in tako priredili predpraznično vzdušje. Odziv svojcev je bil velik, v času čajanke pa smo našli tudi čas za morebitna vprašanja glede naših uporabnikom.

VII. 2.1.4.5. SKRB ZA UREJANJE DOKUMNTACIJE IN UREJANJE EVIDENC IN ARHIVIRANJE

Dokumentiranje neposrednega dela z uporabniki poteka dnevno v obliki raporta, beležijo se zapiski o opažanjih o uporabnicah in uporabnikih, vodi se zdravstvena dokumentacija, izdelujejo in evalvirajo se individualni načrti, pripravljajo se skrbniška letna poročila.

Na nivoju delovanja bivalne enote se vodijo še vse ostale zahtevane evidence: o kuhinji (HACCAP sistem), o dobaviteljih, prisotnosti zaposlenih in uporabnikov in druge.

VII. 2.1.5. ZDRAVSTVENE STORITVE IN NEGA

Na področju zdravstvene nege je vzpostavljeno delo zdravstveno negovalnega tima, ki ga sestavljajo tri tehničnice zdravstvene nege in medicinska sestra – vodja tima, ki izvajajo aktivnosti zdravstvene nege. Kot zunanji sodelavci zdravstvenega tima sodelujejo izbrani osebni zdravniki in zobozdravniki uporabnikov in psihiatrinja.

Cilj zdravstveno negovalnega tima v letu 2012 je bila celostna in kakovostna obravnava posameznega uporabnika in skupine ob upoštevanju njihovih potreb po zdravstveni negi.

V preteklem letu so bili uporabniki s strani zdravstveno negovalnega tima v primeru zdravstvenih težav redno napoteni v obravnavo k osebному zdravniku in zobozdravniku ter psihiatrično obravnavani. Po presoji osebnega zdravnika in zaradi časovno že opredeljenih rednih specialističnih pregledov, smo uporabnike vodili v obravnavo k različnim specialistom: kardiolog, dermatolog, dermatoonkolog, urolog, okulist, onkolog, endokrinolog, gastroenterolog, ortoped, angiolog, flebolog, proktolog, diabetolog, specialist snemalne protetike, pulmolog, ginekolog... Osebna zdravnica je pri nekaterih uporabnikih diagnosticirala nekaj novih kroničnih presnovnih obolenj, ki jih obvladujemo z uvedeno dietno prehrano. Uporabniki so potrebovali zdravniško pomoč tudi zaradi prehladnih obolenj in manjših poškodb. Skupaj z osebno zdravnico smo organizirali cepljenje proti sezonski gripi. S privoljenjem svojcev oz. zakonitih zastopnikov se je cepila večina uporabnikov. Centri za socialno delo, ki so skrbniki določenim uporabnikom, so za presojo o potrebi po cepljenju in morebitnih posledicah zaprosili osebnega zdravnika uporabnika.

V letu 2012 smo nadaljevali z izvajanjem načrta ravnanja z odpadki in izvajali redno razkuževanje kljuk in delovnih površin z namenom preprečevanja okužbe. Za zaposlene je bilo izvedeno interno izobraževanje pod vodstvom medicinske sestre vodje tima - informacije zaposlenim o varnem dajanju zdravil uporabnikom. Za področje zdravstvene nege uporabnikov so se vodile predpisane evidence in zdravstvena dokumentacija. Skrbeli smo za ustrezno hrambo zdravil in njihovo evidentiranje.

V obdobju od 1.4.2012 do 30.9.2012 je bilo izvedeno testiranje spremenjenih Meril za razvrščanje uporabnikov v kategorije zahtevnosti zdravstvene nege in rehabilitacije. V tem obdobju se je vodila dvojna zdravstvena dokumentacija – po starih in novih merilih.

Pri zdravstveno vzgojnem delu z uporabniki je bil poudarek predvsem pri higieni uporabnikov, urejenosti uporabnikov in njihovega bivalnega okolja. Veliko časa je bilo namenjeno pomoči uporabnikom pri upoštevanju predpisanih diet. Trije uporabniki so potrebovali podporo in pomoč v individualni obravnavi pri strokovnjakinji za zdravo prehranjevanje (Cindy program).

Mesečni obiski psihiatrinje

V letu 2012 je mesečno prihajala psihiatrinja iz ZD Domžale in opravljala psihiatrične preglede uporabnikov. Sodelovanje s psihiatrinjo je pomembno z vidika celostnega pristopa pri obravnavi uporabnikov.

Hospitalizacije v splošnih bolnišnicah in drugih klinikah

Trije uporabniki so bili hospitalizirani v Psihiatrični kliniki Ljubljana. Po odpustu funkcionirata veliko bolje kot pred hospitalizacijo.

Ena uporabnica je imela dvakrat poseg v splošni anesteziji na maksilofacialni kirurgiji zaradi zobnih implantantov, ki so pogoj za nošenje zobne proteze. Operativni poseg je potekal brez zapletov, tudi pooperativno obdobje je bilo brez posebnosti.

Dva uporabnika sta se zdravila v Bolnici Golnik zaradi respiratornih težav. Oba sta bila hospitalizirana manj kot en teden, po napotnici specialista. Po odpustu se je njuno zdravstveno stanje izboljšalo in stabiliziralo.

Načrt ukrepov za preprečevanje legionele v vodovodnem sistemu Naše hiše

V letu 2012 je bil redno izvajan Načrt ukrepov za preprečevanje legionele v vodovodnem sistemu Naše hiše. Redno smo vodili evidenco vodenja ukrepov za preprečevanje legionele, ki jo mesečno, na tri mesece ali pol leta (odvisno od ukrepa) pregleduje in izpolnjuje glavni vzdrževalec. Pri izdelavi načrta in evidenci ukrepov so v preteklem letu sodelovali vodja bivalne enote, Medicinska sestra, vodja tima in glavni vzdrževalec. Vsi ukrepi so se že izvajali, vendar se o tem ni vodila evidenca. V letu 2012 pa smo pričeli z vodenjem le te evidence. Načrt za preprečevanje legionele je pregledala tudi zdravstvena inšpekcija in ga potrdila kot ustreznega.

Dijaška praksa dijakov Srednje zdravstvene šole Ljubljana

V letu 2012 je v mesecu decembru dijaško prakso v bivalni enoti opravljala dijakinja Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Prakso v bivalni enoti je opravljala tri tedne. Spremljala je delo medicinskih sester in si pri tem pridobivala praktična znanja, pod mentorstvom medicinske sestre – vodje tima. Dijakinja je o praksi vodila dnevnik.

VII. 2.1.6. ZAPOSLENI

V bivalni enoti Naša hiša so zaposleni dva varuha s specialnimi znanji ena varuhinja tri medicinske sestre, medicinska sestra vodja tima, dietna kuharica, socialna oskrbovalka (ki pokriva delo v pralnici in šivalnici), glavni vzdrževalec ter strokovna in organizacijska vodja bivalne enote.

V prvi polovici leta 2012 je šel v pokoj glavni vzdrževalec. Na delovno mesto glavnega vzdrževalca se je v mesecu marcu 2012 zaposlil izbrani glavni vzdrževalec. V mesecu januarju 2012 je prenehala z delovnim razmerjem medicinska sestra, zaradi selitve v svoj domači kraj. V mesecu marcu 2012 se je na to delovno mesto zaposlila druga medicinska sestra. V mesecu juliju 2012 je zaradi prostega delovnega mesta v enoti Mengeš menjala delovno mesto medicinska sestra, ki je zavzela prosto delovno mesto v enoti Mengeš. V bivalni enoti se je zaposlila druga medicinska sestra, ki je 1 mesec delala skupaj z medicinsko sestro v odhajanju zaradi vpeljevanja na novo delovno mesto. Potreba po uvajanju in vzporednemu delu na delovnem mestu medicinske sestre v bivalni enoti je bila zaradi hitre menjave kadra na delovnem mestu medicinske sestre.

V poletnih mesecih je v pokoj odšla dietna kuharica. Zaradi deficitarnega poklica kuharja in majhnega števila prijav na delovno mesto dietnega kuharja je bil razpis za delovno mesto večkrat ponovljen. Odhod zaposlenih je le delno vplival na delo v Naši hiši. Vrzeli v urniku, zaradi odhoda zaposlenih, smo pokrili s študentskim delom in delom zaposlenih iz drugih enot ter z zaposlenimi Naše hiše.

V letu 2012 je torej bilo na Zavodu za zaposlovanje in v enotah VDC INCE objavljenih več razpisov za različna delovna mesta. V začetku leta je bil objavljen razpis za delovno mesto medicinskega tehnika, ki je bil ponovljen, saj se na prvi razpis ni prijavil primeren kandidat za delo v bivalni enoti s specifično populacijo. Kandidat je bil izbran na drugem razpisu. V spomladanskem času je bil ponovno objavljen razpis za delovno mesto medicinskega tehnika, zaradi odhajanja medicinske sestre v drugo enoto. Na razpisu je bila izbrana kandidatka – medicinska sestra.

V poletnih mesecih je bil na Zavodu za zaposlovanje in v enotah VDC INCE objavljen razpis dietnega kuharja, zaradi upokojitve dotodanje dietne kuharice. Razpis je bil večkrat ponovljen, saj ni bilo kandidatov, ki bi bili primerni za to delovno mesto in za delo s specifično populacijo, kar lahko pripišemo samemu poklicu kuhar, ki spada med deficitarne poklice. V tem času je skrb za sestavo jedilnikov in vodenje kuhinje prevzela Vodja bivalne enote. Za pripravo hrane, kuhanje in razdeljevanje hrane pa

so redno poskrbeli varuhi in medicinske sestre. Delo je potekalo dobro, harmonično z zagotavljanjem kvalitetno opravljene storitve.

Od sredine poletja in do jeseni (skoraj 3 mesece in pol) je bil v dolgotrajni bolniški glavni vzdrževalec. Vrzeli na delovnem mestu glavnega vzdrževalca smo zapolnili s sodelovanjem zaposlenih drugih enot in sicer 1 x tedensko je zaposlen v enoti Mengeš, skupaj z uporabniki bivalne enote v okviru zaposlitve pod posebnimi pogoji izvajal vzdrževalna dela v bivalni enoti. Ostala dela je prevzela Vodja bivalne enote.

Študentsko delo

V letu 2012 smo sprejeli novo študentko. Trenutno v bivalni enoti opravljajo študentsko delo štiri stalne študentke, kar nam zagotavlja kontinuirano in zanesljivo delo. S študentskim delom se v bivalni enoti pokriva nočno delo v petek in soboto vsak teden in morebitne vrzeli pri dnevnem delu. V letu 2012 se je število dnevnih ur študentskega dela močno zmanjšalo.

KUHINJA

Osnovna naloga kuhinje je bila priprava dveh obrokov hrane dnevno za stanovalce od ponedeljka do petka, med vikendom, prazniki in v času kolektivnega dopusta pa trikrat dnevno. Dietna kuharica je mesečno sestavljala predloge jedilnikov, ki so bili usklajeni z jedilnikom tople malice, ki so jo imeli stanovalci vsak dan v INCE - Mengeš in INCE - ZU. Jedilnike je pregledovala in odobrila, z namenom svetovanja zdrave prehrane in upoštevanja različnih diet, vodja medicinske nege. Pri sestavljanju jedilnika smo bili pozorni na zdravo prehrano in predpisane diete za posamezne uporabnike, ki so imeli predpisano dietno prehrano. V jedilnik je bila dnevno vključena primerna količina sadja, zelenjave in drugih pomembnih prehranskih izdelkov. Pri pripravi jedilnika je sodelovala vodja bivalne enote. Posebej veliko pozornost smo namenjali dietni prehrani za tiste stanovalce, ki takšno obliko prehrane potrebujejo redno ali občasno. Potreba po dietah je v bivalni enoti čedalje več, predvsem gre za redukcijske diete in diete z zmanjšanim vnosom maščob.

Dietna kuharica v kuhinji je bila odgovorna tudi za organizacijo svojega dela v kuhinji, za neoporečno pripravo hrane, shranjevanje vzorcev posameznih obrokov, izpolnjevanje obrazcev, ki jih zahteva HACCP sistem in za vzdrževanje higienskega režima v kuhinji. V tem letu smo pričeli uporabljati prenovljen HACCP sistem.

V času upokojitve dietne kuharice do zaposlitve nove dietne kuharice so pripravo hrane, kuhanje in razdeljevanje hrane nadomeščali varuhi in medicinske sestre. Za pripravo jedilnikov pa je skupaj z varuhi in medicinskimi sestrami skrbela vodja bivalne enote. Veliko je sodelovanja z varuhi in zdravstvenimi tehnicami, ki nadomeščajo tudi druge odsotnosti kuharice. Gre za sodelovanje tako pri vzdrževanju higiene, kot za samo pripravo hrane.

Posebna pozornost je namenjena v času praznikov saj se v tem času pripravljajo posebne domače jedi, ki uporabnikom v bivalni enoti pričara domačnost in prijaznost bivanja. V kuhinji so redno sodelovali tudi uporabniki v smislu priprave hrane in čiščenja. Ob tem so doživljali posebno zadovoljstvo in se samopotrjevali.

Tako smo zaključek leta obeležili z manjšo božično in novoletno večerjo. Pri sami pripravi in postavitvi inventarja so sodelovali tudi uporabniki. Kot omenjeno, so uporabniki tovrsten način sodelovanja zelo dobro sprejeli, saj radi sodelujejo pri pripravi hrane, jo spoznavajo in so del tega.

Skupaj z vodjo enote in medicinsko sestro, vodja tima ter kuharico je bilo uvedenih nekaj novih jedi na jedilnik, ki so popestrili in obogatili jedilnik. Hkrati smo se v okviru boljše kvalitete življenja, skupaj z uporabniki, pogovarjali **o kulinariki kot delu Slovenske kulture**, o manj poznanih jedeh in o pestrosti kulinarike. Uporabniki so tovrstne pogovore dobro sprejeli, saj radi razmišljajo in se pogovarjajo o hrani.

V letu 2012 je bil opravljen zdravstveni inšpekcijski nadzor HACCAP sistema. Ugotovitve inšpekcije so bile, da v bivalni enoti Naša hiša pravilno in brez odstopanj od zahtevanega, izvajamo HACCAP sistem in da je higienski standard ustrezen.

V letu 2012 smo dokupili večje število skodelic za čaj iz akropala. S pomočjo glavnega vzdrževalca smo usposobili salamoreznico in stroj za razrez sadja in zelenjave.

PRALNICA IN ŠIVALNICA

Vodja pralnice je skrbela za vzdrževanje obleke vseh stanovalcev in osebja v kuhinji. Ob prihodu novih stanovalcev v bivalno enoto je bilo pomembno, da je pravilno označila obleko vsakega posameznika. Nadalje je skrbela za pranje, šivanje, likanje, izločanje, zlaganje in čiščenje oblačil in druge garderobe, ter ostalega tekstila (posteljnine, brisače, servete, itd.).

Skrbela je za pravilen prevzem in oddajo perila in obleke vsakemu stanovalcu, za točen pregled vsega tekstila, ki je bilo v pranju in njeni oskrbi. Vsa obleka in perilo vseh stanovalcev je morala biti ustrezno vzdrževana. Skrbela je tudi, da je bila vsa obleka in drobni inventar ustrezno zakrpan in vzdrževan. Skupaj z uporabniki je načrtovala popravila obleke, pomagala pri ugotavljanju potreb posameznih uporabnikov in označevanje ter razdeljevanje doniranih oblačil. Ob zahtevnejših nakupih garderobe sodeluje pri svetovanju nakupa.

Redno, dva dni v tednu, je potekal tudi program zaposlitve pod posebnimi pogoji nekaterih uporabnikov v pralnici.

Delovni čas vodje pralnice je bil en dan v tednu v popoldanskem času od 13.00 do 21.00 z namenom sodelovanja z uporabniki pri vzdrževanju njihovih oblačil.

Socialna oskrbovalka občasno poskrbi za varstvo bolnih uporabnikov, za varstvo pri programu starostnikov.

V letu 2012 je bil opravljen servis obeh pralnih strojev. Ugotovljena je bila dotrajanost pralnega stroja in predlagan nakup novega pralnega stroja. V mesecu decembru 2012 pa je bil opravljen nakup pralnega stroja, ki zaradi manjkajočega tehničnega dela še ni v uporabi. Uporaba le-tega se pričakuje v prvi polovici januarja 2013. Nakup pralnega stroja je odlična nova pridobitev, ki bo pripomogla h kvalitetnejšemu in hitrejšemu vzdrževanju garderobe uporabnikov.

GLAVNI VZDRŽEVALEC

Naloge glavnega vzdrževalca Naše hiše so bile skrb za tehnično brezhibno delovanje Naše hiše, urejanje in vzdrževanje vrta in bazena, prevozi stanovalcev in skrb za nabavo. Vsakodnevno so se opravljale naslednje delovne naloge: pregled hiše in zračne sobe, vodenje dokumentacije (nabava, garancije, navodila, ...), skrb za urejenost v hiši in okolici, prevoz prehrane in posode iz enote Mengeš in Moste, dostava dokumentov na upravo in prevzem pošte, pregled zalog hrane, naročanje in prevzem prehranskega in ne-prehranskega blaga.

Pri vsem rokovanju s prehrano upoštevamo vse zahteve HACCP sistema za transport in prevzem takšne hrane.

Tedensko oziroma po potrebi je glavni vzdrževalec opravljal naslednje naloge: neposredno delo z uporabniki, urejanje okolice (košnja trave, obrez žive meje in grmovja, grabljenje listja, čiščenje snega), delo na vrtu, čiščenje v hiši, nabava kurilnega olja, skrb za odvoz infektivnih odpadkov, čiščenje bazena in filtrov, košnja trave, obrez žive meje in grmičevja, prevoz uporabnikov, čiščenje vodnega kamna v pipah, kotnih ventilih, wc kotličkih, odmašitev odtokov, vzdrževanje kombija (gorivo, čistilna tekočina, tehnični pregled, redni servisi), odvoz steklenih odpadkov na ekološki otok, popravilo osebnih predmetov uporabnikov.

V bivalni enoti se pojavlja vse več vzdrževalnih del in težav z dotrajanostjo nekaterih materialov. Dokončana je bila menjava kotnih ventilov. Opravljeno je bilo popravilo odtoka v kopalnici v 1. nadstropju s pomočjo zunanjega izvajalca, servis in zagon bazena, čiščenje zvočnikov in luči v celotni hiši, pregled pleskarskih del. Opravljena so bila tudi naslednja dela: čiščenje lovilca maščob, popravilo vodnih WC kotličkov, menjava pip, čiščenje vodnega kamna na mrežicah pip, itd.

V letošnjem letu se je redno skrbelo za cvetje na vrtu in sadno drevje, ter zelenjavni vrt, kjer se je pridelala sezonska zelenjava in zelišča. Opravil se je nakup sadik balkonskega cvetja. Odločili smo se, da ga v tem letu poskušamo prezimiti.

V mesecu aprilu 2012 se je opravil nakup malin, robid, ribeza in kosmulj, ki je bil primerno posajen. Na vrtu smo postavili lesen kompostnik za biološke vrtno ostanke. V istem mesecu smo kupili sadiko češnje, ki smo jo zasadili na vrt bivalne enote in jo v jesenskih mesecih primerno zaščitili in pripravili na prezimovanje.

V spomladanskih mesecih smo pripravili gredice in prekopali za zelenjavni vrt ter ga primerno zasadili. V mesecu juniju 2012 pa smo izbrali primerno mesto za zeliščni vrt in ga prekopali in zasadili.

V spomladanskih mesecih smo primerno prekopali zemljo ob vrtnicah, dodali zemljo in gnojilo, kar se je kasneje obrestovalo na bogatih rdečih cvetovih vrtnic.

Redno je potekalo vzdrževanje kombija. Menjava letnih pnevmatik je bila izvedena marca in menjava zimskih pnevmatik je bila izvedena oktobra. Pri kombiju se je v novembru poškodovalo vzvratno ogledalo, ki smo ga v najkrajšem možnem času sanirali. Kombi je dobro vzdrževan in odlično služi za namen prevoza uporabnikov. Uporabljajo ga vsi zaposleni naše hiše, razen kuharice in socialne vzdrževalke. Občasno – skoraj vso odsotnost glavnega vzdrževalca pa kombi posodimo v enoto Mengeš, kjer nam zaposleni pomagajo pri prevozu posode toplih malic dnevnega varstva.

V letu 2012 v novembru je bil opravljen tehnični pregled kombija in sprememba pri registraciji (prevoz invalidnih oseb).

Požarna vaja

V mesecu maju 2012 je bila v bivalni enoti izvedena požarna vaja v sodelovanju z gasilci Heliosa iz Domžal. Pri tem so sodelovali trije gasilci, zaposleni bivalne enote in uporabniki, s pomočjo katerih smo izvedli simulacijo evakuacije v primeru požara. Učili smo se uporabljati gasilne aparate in dobili napotke za varno in učinkovito gašenje. Po končani vaji smo rezultate evalvirali in opozorili na pomembne dejavnike, ki vplivajo na varno evakuacijo v primeru požara oziroma le- to zavirajo.

VII. 2.1.7. OBJEKT NAŠE HIŠE

Izvedeno je bilo spomladansko in jesensko čiščenje objekta, kar so izvajali zaposleni in uporabniki. V mesecu aprilu se je izvedlo čiščenje vseh steklenih površin na objektu.

V letu 2012 so se zaključila dela sanacije razpok v bivalnih prostorih Naše hiše in sobah uporabnikov.

Vgradnja dvigala v bivalni enoti

V mesecu septembru 2012 so se v bivalni enoti pričela dela za izgradnjo dvigala. Gradbišče je bilo primerno zavarovano in tako se je vzpostavilo varno okolje za uporabnike. Groba dela so potekala od 7.00 zjutraj in do 14.30 ure do prihoda uporabnikov, tako niso preveč posegala v življenje uporabnikov v Naši hiši. Dela za vgradnjo dvigala so se zaključila v sredini novembra 2012.

Vgradnja sistema požarnega javljanja in sestrskega klica

Vzporedno z vgradnjo dvigala so se izvajala dela za vgradnjo sistema požarnega javljanja in sestrskega klica. Dela so potekala od 7.30 ure zjutraj pa do 14.30 ure. Pred pričetkom del smo uporabnike primerno pripravili in jih sproti obveščali o izvajanju del. Dela so potekala sistematično glede na načrtovanje ob kontinuiranem vodenju. Vgradnja sistema požarnega javljanja in sestrskega klica se je zaključila ob koncu novembra 2012. Po izvedbi del so se izvedla tudi pleskarska dela.

Na objektu so bila izvedena redna vzdrževalna dela, sanacija okvare cevi v kopalnici v 1. nadstropju, menjava keramičnih ploščic v delu pralnice in kopalnice ter v razdelilnici.

Pred kurilno sezono je bil opravljen pregled peči centralne kurjave. Pred zagonom vodnega kroženja v bazenu je bil opravljen servis bazenske tehnike in svetovanje pri uporabi. V pomivalnici je bil opravljen servis pomivalnega stroja in svetovanje za pravilno uporabo stroja.

VII. 3. KOMISIJA ZA SPREJEM, PREMESTITEV IN ODPUST UPORABNIKOV

V letu 2012 smo v Komisiji za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov (v nadaljevanju komisija za sprejem) obravnavali 7 prispelih prošenj za vključitev v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji in 5 prošenj za vključitev v storitev institucionalnega varstva. V storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji je bil sprejet en nov uporabnik, za eno uporabnico pa je bila storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji ter storitev institucionalnega varstva sporazumno prekinjena zaradi premestitve v drug zavod.

V komisiji za sprejem smo obravnavali tri prejete popolne prošnje za vključitev v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Uporabniki so bili iz občin: Domžale, in Moravče. Dve vlogi sta bili ugodno rešeni in uvrščeni na seznam čakajočih za vključitev v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Pri eni vlogi pa je bilo ugotovljeno, da VDC INCE ne izvaja primernih oziroma ustreznih storitev za potrebe, ki jih je imela uporabnica, zato je bila izdana Odločba o zavrnitvi.

Za vključitev v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji so bili nadalje prejete štiri nepopolne prošnje iz občin: Domžale, Mengeš, Moravče in Vič-Rudnik, od katerih sta bili dve vlogi dopolnjeni in uvrščeni na seznam čakajočih, dve vlogi pa sta ob koncu leta ostali nedopolnjeni.

V letu 2012 smo v storitev institucionalnega varstva prejeli 3 popolne vloge, ki so bile ugodno rešene in uvrščene na seznam čakajočih za sprejem v storitev institucionalnega varstva v VDC INCE. Dve popolni vlogi pa sta bili prejeti za začasen sprejem v storitev institucionalnega varstva in bili ugodno rešeni.

V letu 2012 smo v storitev institucionalnega varstva prejeli tri nepopolne vloge, ki so ob koncu leta ostale nedopolnjene. Komisija jih bo obravnavala ob dopolnitvi vlog.

Ob koncu leta 2012 so na seznamu čakajočih za sprejem v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji 9 uporabnikov, iz naslednjih občin: Vodice, Blagovica, Domžale, Moravče.

Obravnavan je bil tudi prednostni sprejem kandidatke zaradi posebnih socialnih razmer kandidatke.

ZAČASNI SPREJEM UPORABNIKOV V STORITEV INSTITUCIONALNEGA VARSTVA

V komisiji za sprejem smo obravnavali tudi dva začasna sprejema v storitev institucionalnega varstva. Uporabnik, ki je hkrati vključen tudi v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v VDC INCE, je bil začasno vključen v institucionalno varstvo za obdobje 6 tednov in sicer v mesecu maju in juniju. V mesecu juliju je bila začasna vključitev uporabnice storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v VDC INCE, in sicer urgentno, na podlagi odločbe Centra za socialno delo, z odvzemom iz domačega okolja zaradi suma nasilja v domačem okolju.

Trenutno je na seznamu čakajočih v storitev institucionalnega varstva 8 uporabnikov.

Komisija za sprejem je pri svojem delu upoštevala smernice in izhodišča, ki so bile na nivoju zavoda kreirane v letu 2009 - 2011, da mora biti vsaka nova vloga opremljena tudi s psihiatričnim mnenjem. Kadar je dana vloga, kjer gre pri posamezniku za zahtevnejšo ali celo kombinirano motnjo pa je potrebno posameznika in starše ali zakonite zastopnike povabiti na razgovor in povzeti čim bolj poglobljeno osebno anamnezo, ki lahko opredeli ali VDC INCE ima kapacitete in izvaja storitve, ki celostno in kakovostno obravnava potrebe teh kandidatov.

Vsekakor je bilo pomembno tudi sprejem novih vlog, urejanje dokumentacije in vodenje evidenc.

V letu 2012 je komisija sprejela tudi Vlogi za sprejem v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji, in pri pregledu ugotovila, da kandidatki ne izpolnjujeta pogojev za sprejem oziroma glede na naravo motnje in bolezn kandidatk ugotovila, da VDC INCE ne izvaja primernih storitev za te kandidatki. V okviru komisije za sprejem smo posameznicama svetovali druge možnosti in izbire v zavodih, ki izvajajo za njihovo naravo motnje/bolezni primernejše storitve. Seveda smo kandidatke povabili tudi na razgovor, kjer smo temeljito proučili možnosti.

V primerih sporazumne prekinitve storitev pa smo v okviru Komisije sodelovali tudi z ostalimi institucijami zaradi iskanja najboljših možnosti za posameznika in skrbi za našega uporabnika. V primeru sporazumne prekinitve storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji je bilo sodelovanje multidisciplinarno (socialno varstveni zavod kamor je bila uporabnica premeščena, Center za socialno delo, in mi kot varstveno delovni center). Sodelovanje ocenjujemo kot uspešno, saj je bila premestitev uporabnice v drug socialno varstveni zavod uspešno zaključena.

PRIPRAVA POSAMEZNIKA NA SPREJEM IN POSTOPNA INTEGRACIJA NOVINECV V VDC INCE

Strokovno delo se torej vključuje že ob samem prejemu Vloge za sprejem uporabnika v storitve v VDC. Torej pred uvrstitvijo posameznika na seznam čakajočih za sprejem v storitev institucionalnega varstva in/ali v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji se strokovni delavec skupaj z ostalimi člani Komisije posvetuje o možnostih obravnave in zadovoljitve specifičnih potreb posameznika. Posameznikovo motnjo in funkcioniranje ter o težavah in načinu integracije se bolj poglobljeno obravnava na srečanju pred sprejemom v VDC. Srečanja se udeleži strokovni delavec/psiholog, kandidat in zakoniti zastopniki.

SPREMLJANJE IN UREJANJE DOKUMENTACIJE IN VODENJE EVIDENC, KI JIH ZAHTEVAJO PRAVILNIKI

V okviru Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov so se v letu 2012 vodile evidence, ki so predpisane s pravilniki s tega področja:

Te evidence so:

- **Evidenca prispelih prošenj po vrstnem redu prispetja popolnih prošenj** (storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji),
- **Evidenca prispelih prošenj po vrstnem redu prispetja popolnih prošenj** (institucionalno varstvo),

- **Evidenca nepopolnih prošelj po vrstnem redu prispetja** (storitev vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji),
- **Evidenca nepopolnih prošelj po vrstnem redu prispetja** (storitev institucionalnega varstva),
- In sezname povzeti po evidencah:
- **Seznam čakajočih za sprejem** (storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji),
- **Seznam čakajočih za sprejem** (v enoto Litija),
- **Seznam čakajočih za sprejem** (institucionalno varstvo – Naša hiša).

VII. 4. OSTALI DOGODKI IN AKTIVNOSTI

VII. 4.1. ANKETA O ZADOVOLJSTVU UPORABNIKOV

Za leto 2012 smo z anketo ugotavljali zadovoljstvo uporabnikov s storitvami v VDC INCE.

Iz skupnega seštevka rezultatov ankete ugotavljamo, da je 97% odstotkov uporabnikov zadovoljnih z izvajanjem storitve v VDC INCE.

Poročilo se nahaja v prilogi Poslovnega poročila 2012.

VII. 4.2. REDNI IN IZREDNI NADZOR SOCIALNE INŠPEKCIJE

V letu 2012 je bilo v VDC INCE v mesecu oktobru izvedeno INŠTRUKTAŽNO SVETOVANJE, ki ga po pooblastilu izvaja Socialna zbornica ter začetek postopka (v mesecu decembru 2012) rednega nadzora Socialne inšpekcije za storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter storitve institucionalnega varstva.

Ugotovitve obeh oblik nadzora so bile, da je zavod v zadnjih letih izjemno strokovno napredoval. Izrečenih ni bilo nobenih ukrepov.

Izredni nadzor socialne inšpekcije ni bil uveden.

VII. 4.3. IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV

V letu 2012 smo v VDC INCE izvedli izobraževanje za vse zaposlene na temo Zaupanje, pri prof. Miru Cerar-ju, predavanje Pogovor, ki bi se moral zgoditi in Team bulding (april, oktober) za celoten kolektiv VDC INCE in posameznimi srečanji izveden s strani Mirabi d.d..

Za vse zaposlene strokovne sodelavce in delavce je bila v okviru 4 skupin organizirana redna mesečna supervizija in izredna supervizijska srečanja ob aktualnih izrazitih strokovnih dilemah pri delu z uporabniki za mešane delovne time.

Individualno so se izobraževanj udeležili zaposleni na temo kakovostna obravnava starostnika na področju socialnega varstva in zdravstva ter izzivi gerontologije v prihodnosti. Vse strokovne delavke so se udeležile mednarodne konference EASPD in SOUS 'Jaz in jaz, duševno zdravje in motnja v duševnem razvoju: dvojna diagnoza'. Delovna terapevtka se je udeležila Kongresa delovnih terapevtov.

Za zaposlene je bilo organizirano in izvedeno notranje izobraževanje razdeljevanje medikamentozne terapije.

S področja spremenjene zakonodaje in poslovanja smo se udeležili predstavitve zakona o uravnoveženju javnih financ, seminarja Izvršba in zavarovanje ter zeleno javno naročanje.

Predsednica sindikata se je udeležila dvodnevnega seminarja SZSVS.

Direktorica se je udeležila osnovnega izobraževanja za mediatorje.

V VDC INCE imamo redna izobraževanja in izpopolnjevanja iz varstva pri delu. Izvaja jih podjetje s katerim ima VDC INCE pogodbo o sodelovanju. Udeležujejo se jih vsi zaposleni ob zaposlitvi in preteku časa. Tudi v letu 2012 je bilo izvedeno omenjeno izobraževanje za 27 zaposlenih, s preverjanjem znanja in izpitom za zaposlene. Zaposleni so opravili izpit iz varstva pri delu.

Za vse uporabnike in zaposlene je bilo s strani BVD in lokalnih gasilskih društev (Komenda, Mengeš, Domžale) organizirane za vse 3 enote ločene vaje evakuacije. Na podlagi spoznanj in vedenj na vaji reševalne akcije smo izdelali načrte v primeru resničnih potreb reševanja v primeru požara.

Za šest zaposlenih je bilo organizirano posebno izobraževanja vodij reševanja v primeru požara z izpitom.

V letu 2012 sta bili izvedeni dve strokovni ekskurziji. Prva v okviru umetniškega bienala na Nizozemskem skupaj s šestimi uporabniki (zaposleni enote INCE ZU, bivalne enote, enote Mengeš in direktorica) v podobnih institucijah na Nizozemskem. Organizirali in izvedli smo enodnevno strokovno ekskurzijo za zaposlene v bivalni enoti v stanovanjskih skupinah za osebe z Downovim sindromom Casa del Sole v Italiji.

VII.4.4. MENTORSTVO, IZVAJANJE ŠTUDENSTSKE PRAKSE, DRUŽBENO KORISTNO DELO

Kot vsako leto smo v smislu priprave učencev OVI in njihovo spoznavanje z varstveno delovnim centrom organizirali dvotedensko prakso za učence OVI šol Roje in Litija.

Na praksi so bili tudi dijaki Cirius-a Kamnik.

Nudimo študentsko delo za študente medicine, višje zdravstvene šole, socialne pedagogike, psihologije in teološke fakultete.

Postali smo učna baza za dijake na praksi Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Podpisali smo medsebojne akte sodelovanja in izvedli prve prakse.

Nudili smo izvajanje študentske prakse študentom Pedagoške fakultete smer Socialna pedagogika.

Nudili smo možnost 'spoznavanja delovnih okolij' pred odločitvijo za srednjo šolo učencem OŠ Komenda.

VII.4.5. SODELOVANJE Z DRUŠTVOM SOŽITJE

Društvo Sožitje Mengeš tri do štirikrat tedensko izvaja aktivnosti, v katere so poleg uporabnikov INCE, vključene tudi osebe z motnjo v duševnem razvoju, ki niso vključene v VDC INCE. Aktivnosti so telovadba, glasbena in plesna skupina, socialne delavnice. V omenjene aktivnosti so vključeni tudi stanovalci bivalne enote naše hiše.

V okviru Društva Sožitje Mengeš in Zveze Sožitje se uporabniki VDC INCE udeležujejo njihovih vsakoletnih poletnih taborov. Z njihovo pomočjo se 22 uporabnikov bivalne enote udeležujejo različnih taborov, izbranih primerno njihovim željam in sposobnostim, po vsej Sloveniji. V okviru taborov se srečujejo z odraslimi z motnjo v duševnem razvoju izven našega zavoda in jim je poleg aktivnosti in prijetnega doživljanja, predvsem v naravi, zagotovljeno širjenje oziroma zadrževanje

socialne mreže. Udeležba na taborih omogoča uporabnikom VDC INCE nepozabna in nepogrešljiva doživetja, veselijo se jih in smo jim zanje iskreno hvaležni.

Društvo Sožitje Mengeš (tudi) za naše uporabnike organizira pustovanje in prednovoletno zabavo, ki sta nepogrešljivi v življenju uporabnikov.

Društvo Sožitje Mengeš organizira za uporabnike in njihove svojce tudi izlete in pohodniške izlete. Na slednje se ob vikendih zelo radi odpravijo v vse večjem številu tudi stanovalci bivalne enote. Udeležba na izletih jim ogromno pomeni.

VII. 4.6. PRISOTNOST V JAVNEM ŽIVLJENJU IN MEDIJIH

Pomemben vidik dela je prisotnost v javnem življenju in predstavljanje naše dejavnosti v medijih. Na tem področju smo bili aktivni in uspešni.

Ob pomembnih dogodkih, odprtih razstave so bili članki objavljeni tudi v lokalnih časopisih občine Mengeš, Domžale in Komenda.

Na RTV SLO1 sta bila v preteklem letu dva prispevka o dogajanju v VDC INCE. V mesecu oktobru so pri poročali o razstavi keramičnih izdelkov v prostorih občine Mengeš. V mesecu decembru 2012 je bil pri poročilih daljši prispevek o prazničnem vzdušju v VDC INCE (s prispevki vseh treh enot).

Konec leta smo dokončno vzpostavili delovanje internet strani VDC INCE. Nanjo bomo v prihodnjem času umestili opis preteklih in aktualnih dogodkov s fotografijami in opremili prodajno galerijo enote INCE ZU. Omogočala bo tudi prispevke uporabnikov, ki bodo oživeli stran. Je pomemben medij vzpostavljanja kontakta z okoljem in poročanja dogajanja v VDC INCE.

Aktivno smo bili prisotni na sejnih v Mengšu in Moravčah, kjer smo sodelovali s stojnico, dejavnost smo promovirali z razstavami ter v sodelovanju z občinami.

VII. 4.7. PREDLOG PORABE PRESEŽKA IZ LETA 2011 in 2012

Iz leta 2011 je ostalo nerazporejenih in neporabljenih 5.187 evrov sredstev. Iz leta 2012 je ostalo neporabljenih 20.805 evrov sredstev, kar je skupaj 25.992 evrov.

Predlog porabe je:

		vrednost
1.	Vgradnja stopničke v podvozje kombija za lažje vstopanje uporabnikov	6.000
2.	Računalniki (3; računovodstvo, glavni vzdrževalec, skupinski habilitator)	2.500
3.	Zamenjava pulta v bivalni enoti (nevarnost električne napetosti)	3.500
4.	Harmonika (aktivnosti za uporabnike)	2.000
5.	skupaj	14.000
	nerazporejeno	11.992
		= 25.992

V. NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA

V letu 2012 ni bilo nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela.

VI. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI IZ POROČILA PRETEKLEGA LETA ALI VEČ PRETEKLIH LET

V primerjavi z lanskim in ostalimi leti smo bili uspešni.

VII. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA GLEDE NA OPREDELJENE STANDARDE IN MERILA, KOT JIH JE PREDPISALO PRISTOJNO MINISTRSTVO OZIROMA ŽUPAN IN UKREPE ZA IZBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI TER KVALITETE POSLOVANJA POSREDNEGA UPORABNIKA

Zavod je glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve deloval gospodarno in učinkovito.

S finančnimi sredstvi smo se obnašali gospodarno in varčno, kljub zmanjšanim sredstvom in zmanjšanju prihodkov.

VIII. OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA POSREDNEGA UPORABNIKA

V preteklem letu nismo imeli rednega finančnega nadzora v VDC INCE.

Izveden je bil nadzor s strani SPIZ obračunavanje plač in prispevkov za leto 2008, 2009, 2010, 2011 in 2012. Ni bilo ugotovljenih napak.

IX. POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI, ZAKAJ CILJI NISO BILI DOSEŽENI. POJASNILA MORAJO VSEBOVATI SEZNAM UKREPOV IN TERMINSKI NAČIN ZA DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV IN UKREPOV, ČE ZASTAVLJENI CILJI NISO IZVEDLJIVI

Načrtovane dejavnosti smo izvedli.

Izvedeno ni bilo mednarodno sodelovanje na Slovaškem, ker organizatorji niso pridobili evropskih sredstev.

Izvedena ni bila ena izmed načrtovanih ekskurzij za zaposlene, ki je bila predvidena v jesenskem času. Zaradi obilice dela, med drugim zaradi izvedbe Inštruktažnega

svetovanja in rednega nadzora Socialne inšpekcije, kakor tudi skupne odločitve, da aktivnost prenesemo na spomladanski čas v leto 2013.

X. OCENA UČINKOV POSLOVANJA POSREDNEGA UPORABNIKA NA DRUGA PODROČJA, PREDVSEM NA GOSPODARSTVO, SOCIALO, VARSTVO OKOLJA, REGIONALNI RAZVOJ IN UREJANJE PROSTORA

Varstveno delovni center INCE je regijski center na področju Obkljubljanske regije. Z izvajanjem socialnovarstvene storitve vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji pokrivamo področja občin Mengeš, Domžale, Kamnik, Komenda, Trzin, Moravče in Lukovica. V VDC INCE so vključeni tudi uporabniki drugih občin.

Z lokalno skupnostjo sodelujemo dobro in smo v stalnih in dobrih odnosih tako z občinami, kot šolstvom, gospodarstvom in kulturnimi ter športnimi organizacijami.

XI. DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE, PODATKE O UPRAVIČENCIH, CENE STORITEV TER POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJH

a) ANALIZA KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE

V preteklem letu smo v bivalni enoti nadomestili upokožitev glavnega vzdrževalca z novim zaposlenim. V bivalni enoti smo prav tako nadomestili dve medicinski sestri (prekinitev delovnega razmerja in premestitev v enoto dnevnega varstva) z novima zaposlenima.

V dnevnem varstvu smo nadomestili zaposleno (prekinitev delovnega razmerja) z novo predhodno več let zaposleno v bivalni enoti.

Podaljšali smo delovni razmerji z dvema strokovnima delavkama (univ.dipl.psih. in delovno terapevtko).

V bivalni enoti smo po daljšem obdobju iskanja kuharice (upokožitev) nadomestili z novo zaposleno. Daljše obdobje so kuhanje v bivalni enoti nadomeščali strokovni sodelavci.

Za leto 2012 smo izvedli anketo zadovoljstva zaposlenih.

Anketo je rešila velika večina zaposlenih in je bila izvedena anonimno.

Anketo o zadovoljstvu z delovno situacijo v letu 2012 je v VDC INCE reševalo 30 zaposlenih. Zaposleni so anketo reševali v enoti INCE Mengeš, INCE ZU, Upravno računovodski službi in v bivalni enoti INCE Naša hiša. Zaposleni so zadovoljstvo izražali na 5-stopenjski lestvici. Ocenjevali so 22 dejavnikov v delovnem okolju. Anketa je bila izvedena v anonimnosti.

Rezultati ankete kažejo, da so zaposleni z merjenimi dejavniki v delovni situaciji povprečno zadovoljni.

Zaposleni so zadovoljni z rezultati skupnega dela v VDC INCE. Ravno tako so zadovoljni z rezultati lastnega dela. Zaposleni so zelo zadovoljni z odnosi med sodelavci, kjer so skoraj v 90 % pripisovali najboljše ocene (4 in 5). Z neposrednimi

vodji so zaposleni zelo zadovoljni. Z direktorico so povprečno zadovoljni, in sicer so pri tem merjenem dejavniku ocene razpršene po celotni ocenjevalni skali.

Zaposleni so zadovoljni glede stalnosti zaposlitve in varnosti na delovnem mestu.

Delo se jim zdi ustvarjalno in zanimivo.

S plačo in z možnostjo napredovanja so zaposleni najmanj zadovoljni od merjenih dejavnikov. Manj zadovoljni so tudi z možnostjo izobraževanja in strokovnega napredovanja. Tudi pri tem dejavniku so rezultati razpršeni po celotni ocenjevalni skali, kar kaže na različen položaj in delovno mesto zaposlenih v zavodu.

Obveščenost o dogodkih v zavodu je povprečna. Soodločanje pri delu ravno tako ocenjujejo s povprečno oceno, pri čemer se ocene razpršujejo po celotni skali. Tretjina zaposlenih ocenjuje, da ima možnosti soodločanja, tretjina pa, da možnosti soodločanja niso najboljše, kar kaže na različna delovna mesta zaposlenih v zavodu. Zaposleni so zadovoljni z ugledom svojega lastnega dela in ustanove. Povprečno je tudi zadovoljstvo s sodelovanjem z zakonitimi zastopniki in okolico, medtem ko so glede sodelovanja z uporabniki zelo zadovoljni.

Glede usmeritve zavoda in njegovega razvoja zaposleni izražajo srednje zadovoljstvo.

Srednje zadovoljstvo zaposleni izražajo tudi glede strokovnega razvoja zavoda.

Podrobna analiza s poročilom v prilogi Poslovnega poročila 2012.

Datum soglasja ustanovitelja k aktu o sistemizaciji je 15.9.2009, Svet zavoda VDC INCE ga je sprejel 15.2.2009.

Priloga: Tabela 2 – Podatki o plačah zaposlenih po stroškovnih nosilcih (stanje december 2012)

Priloga: Tabela 3 – Plača direktorja zavoda (stanje december 2012)

b) PODATKI O UPRAVIČENCIH

Priloga: Tabela 4 – Število upravičencev na dan 31.12.2012

Priloga: Tabela 5 – Starostna struktura upravičencev na dan 31.12.2012

c) CENE STORITEV

Cene storitev v letu 2012 so bile naslednje:

Vrsta storitve	Povprečna cena storitve v letu 2012	Cena storitve na dan 31.12.2012
Domsko varstvo VDC – socialni del	31,92	31,95
Domsko varstvo VDC – zdravstveni del	9,69	9,44
Dnevno varstvo – MDDSZ	34,09	33,67

e) POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

Izvajali smo za redna – nujna investicijsko vzdrževanja, za kar načrtujemo sredstva v okviru predvidenih po normativu.

V skladu z odobrenim presežkom iz preteklega leta so bili izvedeni nakupi novega pralnega stroja v bivalni enoti, računalniki (2), ognjevarno omaro in multifunkcijski fotokopirni stroj.

V letu 2012 smo v skladu z Poslovnim načrtom 2012 izvedli predvidene aktivnosti na področju investicij:

- začetek nadaljevanja novogradnje na Ropretovi 23, Mengeš v mesecu oktobru 2012 (z objavo razpisa konec maja 2012),
- zaključek del sanacije razpok v bivalni enoti Naša hiša,
- pridobitev gradbenega dovoljenja za vgradnjo dvigala v bivalni enoti,
- priprava razpisa za vgradnjo dvigala, sistema požarnega javljanja in pleskanja v bivalni enoti, na podlagi javnega naročila (objavljenega na portalu) je bil izbran izvajalec gradbenih del (Razvojni zavod d.d. (edini ponudnik),
- vgradnja dvigala, požarnega sistema in sestrskega klica, pleskanje, sanacija okolice v bivalni enoti (začetek del konec avgusta 2012 in zaključek del 20.12.2012). Pridobitev uporabnega dovoljenja v prvih dneh naslednjega leta.

Drugih investicijskih vlaganj v preteklem letu ni bilo.

Mengeš, 8.2.2013

Vladka Pacek
Direktorica VDC

INCE

Poročilo so pripravili:

Jasna Podstudenšek, Irena Hladnik, Samo Gabrilo,
Sabina Kremžar Pančur, Melita Žerjav, Nataša Benedik,
Primož Kosec, Carmen Pirc,
Simona Tičar,
Darinka Šegatin, Darka Lužar Lipar,
Vladka Pacek.